

לאומי | דוחות כספיים

2021

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
 דוח רווח והפסד מאוחד
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2019	2020	2021	ביאור	
		במיליוני ש"ח		
11,437	10,175	11,672	2	הכנסות ריבית
2,596	1,452	1,326	2	הוצאות ריבית
8,841	8,723	10,346	2	הכנסות ריבית, נטו
609	2,552	(812)	30, 13	(הכנסות) הוצאות בגין הפסדי אשראי
8,232	6,171	11,158		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
1,686	1,026	1,714	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,225	3,281	3,506	4, 4	עמלות
170	59	291	5	הכנסות אחרות
5,081	4,366	5,511		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,325	3,742	4,242	6	משכורות והוצאות נלוות
1,580	1,602	1,535	16	אחזקה ופחת בניינים וציוד ^(א)
2,003	1,702	1,651	7	הוצאות אחרות ^(א)
7,908	7,046	7,428		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
5,405	3,491	9,241		רווח לפני מיסים
1,830	1,356	3,275	8	הפרשה למיסים על הרווח
3,575	2,135	5,966		רווח לאחר מיסים
(15)	(13)	101	15	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) נטו, של חברות כוללות לאחר השפעת המס
רווח נקי				
3,560	2,122	6,067		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(38)	(20)	(39)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,522	2,102	6,028		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)				
2.37	1.44	4.15	9	רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) סווג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

עומר זיו
 סגן מנהל כללי בכיר
 חשבונאי ראשי

ראש החטיבה הפיננסית והחשבונאית

חנן פרידמן
 מנהל כללי

ד"ר סאמר חאג' יחיא
 יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 8 במרס 2022

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח מאוחד על הרווח הכולל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
3,560	2,122	6,067	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
38	20	39	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3,522	2,102	6,028	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:			
1,468	814	(438)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(65)	(46)	(24)	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ^(א) , לאחר השפעת גידורים ^(ב)
(3)	43	(40)	(הפסדים) רווחים נטו בגין גידור תזרים מזומנים
(3,317)	336	392	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ^(ג)
(5)	(5)	(11)	חלקו של הבנק בהפסד כולל אחר של חברות כלולות
(1,922)	1,142	(121)	(הפסד) רווח כולל אחר, לפני מיסים
573	(460)	4	השפעת המס המתייחס
(1,349)	682	(117)	(הפסד) רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
(13)	(21)	(32)	בניכוי הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1,336)	703	(85)	(הפסד) רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק לאחר מיסים
2,211	2,804	5,950	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
25	(1)	7	בניכוי רווח (הפסד) כולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,186	2,805	5,943	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף שנה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. ראה גם [ביאור 23](#).

ראה גם [ביאור 10](#) בדבר רווח כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
מאזן מאוחד
ליום 31 בדצמבר

2020	2021	ביאור	
	במיליוני ש"ח		נכסים
136,194	197,402	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
92,297	86,927	12	ניירות ערך ^{(א)(ב)}
3,019	2,447		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
300,631	347,391	30,13	אשראי לציבור
(5,290)	(4,512)	30,13	הפרשה להפסדי אשראי
295,341	342,879		אשראי לציבור, נטו
632	940	14	אשראי לממשלות
795	1,113	15	השקעות בחברות כלולות
2,932	2,720	16	בניינים וציוד
15	14	17	מוניטין
15,252	14,027	כ28,א28	נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,558	7,985	18	נכסים אחרים
556,035	656,454		סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
447,031	537,269	19	פיקדונות הציבור
15,143	25,370	20	פיקדונות מבנקים
208	300		פיקדונות ממשלות
605	2,282		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
16,303	15,428	21	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
17,315	15,551	כ28,א28	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
21,335	18,202	ד30,22	התחייבויות אחרות ^{(א)(ג)}
517,940	614,402		סך כל ההתחייבויות
37,664	41,610	א25	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
431	442		זכויות שאינן מקנות שליטה
38,095	42,052		סך כל ההון
556,035	656,454		סך כל ההתחייבויות וההון

(א) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה [ביאור 33](#).

(ב) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 12](#).

(ג) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 469 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2020 - 422 מיליון ש"ח).

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח על השינויים בהון
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

קרנות הון		
עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	פרמיה	הון מניות במיליוני ש"ח
58	1,087	7,081
יתרה ליום 1 בינואר 2019		
-	-	-
השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ^(ב)		
-	-	-
רווח נקי		
-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס		
-	-	-
דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות		
-	-	-
דיבידנד ששולם		
-	(672)	(28)
רכישה עצמית של מניות		
(7)	6	1
הנפקת מניות		
2	-	-
הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות		
-	-	-
מכירת מניות של חברה מאוחדת		
53	421	7,054
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019		
-	-	-
רווח נקי		
-	-	-
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס		
-	-	-
דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות		
-	-	-
דיבידנד ששולם		
-	(237)	(13)
רכישה עצמית של מניות		
-	-	-
הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות		
53	184	7,041
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020		
-	-	-
רווח נקי		
-	-	-
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס		
-	-	-
דיבידנד ששולם		
-	-	-
הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות		
53	184	7,041
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021		

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) כולל 5,656 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות (2020 - 5,805 מיליון ש"ח, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות, 2019 - 5,610 מיליון ש"ח, מזה 1,400 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות) יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.

(ג) השפעה מצטברת בגין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה [ביאור 1.כד. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#).

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים שנצברו ^(ב)	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך כל הון המניות וקרנות ההון
36,161	856	35,305	29,211	(2,132)	8,226
-	-	-	27	(27)	-
3,560	38	3,522	3,522	-	-
(1,353)	(17)	(1,336)	-	(1,336)	-
(33)	(33)	-	-	-	-
(1,387)	-	(1,387)	(1,387)	-	-
(700)	-	(700)	-	-	(700)
-	-	-	-	-	-
4	2	2	-	-	2
(378)	(378)	-	-	-	-
35,874	468	35,406	31,373	(3,495)	7,528
2,122	20	2,102	2,102	-	-
682	(21)	703	-	703	-
(39)	(39)	-	-	-	-
(297)	-	(297)	(297)	-	-
(250)	-	(250)	-	-	(250)
3	3	-	-	-	-
38,095	431	37,664	33,178	(2,792)	7,278
6,067	39	6,028	6,028	-	-
(117)	(32)	(85)	-	(85)	-
(1,997)	-	(1,997)	(1,997)	-	-
4	4	-	-	-	-
42,052	442	41,610	37,209	(2,877)	7,278

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2019	2020	2021	
			במיליוני ש"ח
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
3,560	2,122	6,067	רווח נקי לשנה
			התאמות:
47	26	114	חלק הקבוצה בהפסדים נטו בלתי מחולקים של חברות כלולות ^(א)
600	678	694	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
609	2,552	(812)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(15)	-	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
(191)	(410)	(231)	רווחים, נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
(151)	(58)	19	הפסדים (רווחים), נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(287)	2	-	הפסדים (רווחים) ממכירת מניות של חברות מוחזקות
(68)	7	(119)	הפסדים (רווחים) ממימוש בניינים וציוד - נטו
2	33	-	הפרשה לירידת ערך אגרות חוב זמינות למכירה
(192)	(283)	(881)	רווחים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
39	66	66	הפרשה לירידת ערך מניות שאינן למסחר
2	-	-	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
(595)	(729)	422	מיסים נדחים - נטו
(64)	(980)	225	פיצויי פרישה ופנסיה - גידול (קיטון) בעודף העתודה על היעודה
(146)	253	379	ריבית שהתקבלה (שטרם התקבלה) מעבר לריבית שנצברה בתקופה בגין אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב לפדיון
(88)	(393)	(41)	הפרשי צבירה ושער בגין אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
730	1,274	557	השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
59	-	(4)	אחר, נטו
			שינוי נטו בנכסים שוטפים:
1,775	(4,298)	1,224	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,390	(451)	892	ניירות ערך למסחר
1,180	(1,917)	442	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(718)	5,684	(1,516)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3,326	2,379	(2,299)	התחייבויות אחרות
12,804	5,557	5,198	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(א) בניכוי דיבידנד שהתקבל.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
 דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2019	2020	2021	
			במיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
			שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
3,199	(1,113)	292	
(10,795)	(16,583)	(47,480)	שינוי נטו באשראי לציבור ^(א)
38	112	(308)	שינוי נטו באשראי לממשלה
(80)	(1,902)	572	שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(2,048)	(3,026)	(1,510)	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
647	1,402	1,130	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(83,884)	(136,675)	(106,548)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
4,123	99,757	86,553	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
31,789	32,700	24,626	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(377)	(67)	(442)	רכישת מניות בחברות כלולות
251	-	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
712	-	-	תמורה ממימוש השקעה בחברות בנות שאוחדו בעבר (נספח ב')
915	-	217	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(942)	(594)	(543)	רכישת בניינים וציוד
107	11	179	תמורה ממימוש בניינים וציוד
157	137	(9)	קופה מרכזית לתשלום פיצויים
(18,888)	(25,841)	(43,274)	מזומנים נטו לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
			שינוי נטו בפיקדונות מבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
1,067	9,012	10,232	
5,609	74,967	91,073	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
(367)	(106)	92	שינוי נטו בפיקדונות מממשלה
(198)	482	1,673	שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
3,152	4,986	2,262	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(958)	(8,248)	(3,096)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,387)	(297)	(1,997)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
(33)	(39)	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
(700)	(250)	-	רכישה עצמית של מניות
6,185	80,507	100,239	מזומנים נטו מפעילות מימון
			גידול (קטוון) במזומנים ושווי מזומנים כולל מזומנים ושווי מזומנים המסווגים ככספים והתחייבויות מוחזקים למכירה^(א)
101	60,223	62,166	
			בניכוי שינוי במזומנים ושווי מזומנים המסווגים ככספים והתחייבויות מוחזקים למכירה^(א)
(3)	-	-	
104	60,223	62,166	גידול (קטוון) במזומנים ושווי מזומנים
74,293	73,667	132,616	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
(730)	(1,274)	(557)	השפעת תנועות בשער חליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
73,667	132,616	194,225	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

(א) כולל פעילות שוטפת מרכישת ניכיון חייבים. ראה [ביאור 30](#).
 (ב) למידע נוסף ראה [ביאור 36](#). בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.
 לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

ריבית ומיסים ששולמו /או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

2019	2020	2021	
			במיליוני ש"ח
11,143	10,555	10,806	ריבית שהתקבלה
(3,423)	(2,523)	(1,414)	ריבית ששולמה
64	23	243	דיבידנדים שהתקבלו
(2,508)	(1,725)	(3,043)	מיסים על הכנסה ששולמו
16	237	88	מיסים על הכנסה שהתקבלו

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021

ביום 1 במרס 2021 סווגה יתרה של כ-750 מיליון ש"ח מתיק אגרות חוב זמינות למכירה לתיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020

ליום 31 בדצמבר 2020 נכס זכות שימוש והתחייבויות שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות נכללו כפעילות שאינה במזומן. למידע נוסף ראה [ביאור 1.1.1. וביאור 1.16](#).

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

ביום 15 ביולי 2019 הוחלפו כ-139.9 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה 201 בתמורה לכ-142 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה 404, וכן הוחלפו כ-976.9 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה יד' בתמורה לכ-1,099 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה 404, כך שבסך הכל הונפקו כ-1,241 מיליון ש"ח ע.ג. סדרה 404. כתוצאה מההחלפה נרשם הפסד חשבונאי של כ-54 מיליון ש"ח.

ביום 1 בדצמבר 2019 סווגה יתרה של כ-746 מיליון ש"ח מתיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון לתיק אגרות חוב זמינות למכירה.

נספח ב' - תמורה ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר^(א):

נכסים והתחייבויות של חברות הבנות שאוחדו בעבר וזרימת מזומנים ממימוש השקעות בחברות הבנות שאוחדו בעבר ליום המכירה

2019	2020	2021	
			במיליוני ש"ח
20	-	-	מזומנים שנגרעו
15,398	-	-	נכסים (למעט מזומנים)
13,370	-	-	התחייבויות
2,048	-	-	נכסים והתחייבויות מזהים
378	-	-	נכסים והתחייבויות המיוחסים לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,670	-	-	נכסים והתחייבויות שנגרעו
215	-	-	רווח הון ממימוש השקעה בחברות בנות שאוחדו בעבר
1,885	-	-	סך הכל תמורה שהתקבלה ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר
1,153	-	-	בניכוי - תמורה שלא במזומן ממימוש השקעות בחברות בנות שאוחדו בעבר
732	-	-	תמורה שהתקבלה במזומן
20	-	-	בניכוי - מזומנים שנגרעו
712	-	-	זרימת מזומנים ממימוש השקעות בחברות בנות שיצאו מאיחוד

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 1.36](#) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

עמוד	פירוט הביאורים
133	1 עיקרי המדיניות החשבונאית
157	2 הכנסות והוצאות ריבית
158	3 הכנסות מימון שאינן מריבית
159	4 עמלות
160	א4 הכנסות מחוזים עם לקוחות
162	5 הכנסות אחרות
162	6 משכורות והוצאות נלוות
163	7 הוצאות אחרות
163	8 הפרשה למיסים על הרווח
169	9 רווח למניה רגילה
170	10 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
172	11 מזומנים ופיקדונות בבנקים
172	12 ניירות ערך
181	13 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
184	14 אשראי לממשלות
185	15 השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה
188	16 בניינים וציוד
190	17 מוניטין
191	18 נכסים אחרים
192	19 פיקדונות הציבור
193	20 פיקדונות מבנקים
193	21 אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
194	22 התחייבויות אחרות
195	23 זכויות עובדים
208	24 עסקאות תשלום מבוסס מניות
209	א25 הון
212	ב25 הלימות הון, מינוף ונזילות
217	26 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
223	27 שעבודים ותנאים מגבילים
225	א28 מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
226	ב28 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
233	א29 מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים
245	ב29 מגזרי פעילות גישת ההנהלה
251	30 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
272	31 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
274	32 נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון
278	א33 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
281	ב33 פריטים הנמדדים בשווי הוגן
285	ג33 שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
287	ד33 מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3
290	34 בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו
297	35 תמצית הדוחות הכספיים של הבנק
302	36 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2021 כוללים את אלה של הבנק וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. הדוחות הכספיים סולו של הבנק מוצגים [בביאור 35](#). הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 8 במרס 2022.

ב. הגדרות

דוחות כספיים אלה -

הבנק - בנק לאומי לישראל בע"מ.

הקבוצה - הבנק וחברות בנות שלו.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות כלולות - חברות, למעט חברות מאוחדות לרבות שותפות או מיזם משותף, שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

חברות מוזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.

שלוחות בחו"ל - נציגויות, סוכנויות, סניפים או חברות מאוחדות של הבנק מחוץ לישראל.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל, בדרך כלל זהו המטבע של הסביבה שבה הבנק מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי חשבון בישראל.

עלות - עלות בסכום מדווח.

שווי הוגן - מחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפי שוק במועד המדידה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללים הנקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך, המוסד לתקינה חשבונאית וגופים נוספים בארה"ב. הכללים מיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתת נושא 10-105 בקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה בתקן אמריקאי 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

תקני דיווח כספי בינלאומיים - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים הכוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) לרבות פרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) ופרשנויות של הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC).

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב. ביתר הנושאים, שהינם פחות מהותיים, הוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות המפקח על הבנקים הנחיות יישום ספציפיות שמבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקלים חדשים ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צויין אחרת.

השקל הינו המטבע שמייצג את הסכימה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחות בנקאיות הפועלות בחו"ל ראה [סעיף \(ד\)](#) להלן.

3. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה.
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה.
- נכסי והתחייבויות מיסים נדחים.
- הפרשות.
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים.
- השקעות בחברות כלולות.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

4. שימוש באומדנים

בהכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת ההנהלה לעשות שימוש באומדנים, הערכות ולהפעיל שיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

שינוי באומדנים

האומדנים והנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

נכסים והתחייבויות הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו מתורגמים לפי שערי חליפין יציגים, אשר פורסמו על ידי בנק ישראל, לתאריך המאזן או לתאריך מתאים אחר כדלקמן:

- נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין למועד הדיווח.
- נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי הוגן. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו הנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.
- בדוח רווח והפסד כלולות הכנסות והוצאות ורווחים והפסדים במטבע חוץ לפי שערי החליפין היציגים השוטפים בעת ביצוע הפעולות הפרשי שער על הנכסים וההתחייבויות שבגינם נוצרו ההכנסות וההוצאות הנ"ל, למעט:
 - רווח או הפסד בגין מכשיר מגדר בגידור השקעה נטו בפעילות חוץ או בגידור תזרים מזומנים, פרט לשינויים בשווי הוגן של רכיבים שנוטרלו מהערכת אפקטיביות הגידור ונבחר להכיר אותם ברווח והפסד.
 - הפרשי שער בגין פריטים המהווים חלק מהשקעה נטו.

בהתאם להוראות המעבר לשנת 2021 הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד וזאת עד ליום 1 בינואר 2023. החל מתאריך זה יוכרו ברווח כולל אחר. במקרה של ירידת ערך שאינה זמנית הפרשי התרגום שהוכרו ברווח כולל אחר יסווגו מחדש לרווח והפסד.

מטבע הפעילות של שלוחות הפועלות בחו"ל

מטבע פעילות של ישות הוא המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הישות. בדרך כלל זהו המטבע של הסביבה שבה ישות מפיקה מזומנים.

קביעת מטבע הפעילות של השלוחות בחו"ל נעשה בהתאם לקריטריונים הבאים:

- השלוחה מפיקה ומוציאה מזומנים במטבע זר ופעילות השלוחה בשקל הינה שולית.
 - לקוחות השלוחה גויסו על ידה באופן עצמאי, כך שפעילות השלוחה מול לקוחות הבנק או צדדים הקרובים אליהם אינה משמעותית.
 - פעילות השלוחה מול הבנק וצדדים קשורים לו אינה משמעותית ובין היתר אין תלות במקורות מימון של הבנק או צדדים קשורים לו.
 - פעילות השלוחה עומדת בפני עצמה ואינה מהווה הרחבה או השלמה של הפעילות המקומית של הבנק.
- כאשר אחד הקריטריונים כאמור אינו מתקיים במובהק הדבר מצביע על כך שיש לטפל בשלוחה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה הינו שקל.
- בהתאם לאמור לעיל בחן הבנק וסיווג את השלוחה הבנקאית בארה"ב כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל.

פעילות חוץ

הנכסים וההתחייבויות בגין פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לשקל לפי שערי החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות ורווחים והפסדים של פעילויות החוץ, תורגמו לשקל לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.

הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר, ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים".

בעת מימוש, הסכום המצטבר בקרן התרגום שנובע מפעילות החוץ מסווג מחדש לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד מהמימוש.

כאשר הקבוצה מממשת חלק מהשקעה שהינה חברה כלולה הכוללת פעילות חוץ תוך שימור השפעה מהותית, החלק היחסי של הסכום המצטבר של הפרשי השער מסווג מחדש לרווח והפסד.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

גידור השקעה נטו בפעילות חוץ

הקבוצה מיישמת חשבונאות גידור בגין הפרשי שער בין מטבע הפעילות של פעילות החוץ לבין מטבע הפעילות של הבנק (שקל).

הפרשי שער הנובעים מתרגום התחייבות פיננסית המגדרת השקעה נטו בפעילות חוץ נזקפים לרווח כולל אחר ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים". בעת מימוש השקעה בגינה בוצע הגידור, מועבר הסכום המתאים שנצבר ב"התאמות מתרגום דוחות כספיים" לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד ממימוש ההשקעה.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים בשווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעור השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר			
2019	2020	2021	2019	2020	2021	
(%)			(בש"ח)			
שער החליפין של:						
(7.79)	(6.97)	(3.27)	3,456	3,215	3,110	הדולר של ארה"ב
(9.65)	1.70	(10.75)	3,878	3,944	3,520	אירו
(4.86)	(3.68)	(4.30)	4,560	4,392	4,203	לירה שטרלינג
(6.09)	2.10	(6.71)	3,575	3,650	3,405	פרנק שוויצרי
			(נקודות)	(נקודות)	(נקודות)	מדד המחירים לצרכן:
0.3	(0.6)	2.4	100.5	99.9	102.3	לחודש נובמבר - מדד ידוע

ה. בסיס האיחוד

1. חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

יתרות ועסקאות הדדיות בין החברות שאוחדו בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

הדוחות הכספיים של שתי חברות בבעלות מלאה שהן חברות נכסים ושרות של הבנק מאוחדים במסגרת הדוחות הכספיים סולו של הבנק.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן החלק בהון חברות בנות שאינן ניתנות לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם וכוללות מרכיבים נוספים כגון: תשלום מבוסס מניות שיסולק במכשיר הוני של חברות בנות. זכויות אלה המעניקות למחזיק בהן חלק בנכסים נטו של הנרכשת, נמדדות במועד הרכישה בשווי הוגן.

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לשינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון.

בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בעת אובדן שליטה, הבנק גורע את הנכסים וההתחייבויות של החברה הבת ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברת הבת. אם הבנק נותר עם השקעה כלשהי בחברה הבת לשעבר אזי יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד אובדן השליטה. ההפרש בין התמורה שהתקבלה ושוויה ההוגן של יתרת ההשקעה בחברת הבת לשעבר לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד. הסכומים שהוכרו בהון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברת בת מסווגים מחדש לרווח או הפסד. החל מאותו מועד, ההשקעה הנותרת מטופלת לפי שיטת השווי המאזני או כנכס פיננסי בהתאם למידת השפעה של הבנק בחברה המתייחסת.

2. חברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית.

השקעה במניות חברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. כאשר הבנק משיג השפעה מהותית לראשונה בהשקעה שטופלה עד למועד השגת השפעה מהותית שלא בהתאם לשיטת השווי המאזני, מיושמת שיטת השווי המאזני ממועד זה ואילך.

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות ברווח והפסד וברווח כולל אחר של ישויות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

בעת ירידה בשיעור ההחזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הקבוצה גורעת חלק יחסי מהשקעתה ומכירה ברווח או הפסד מהמכירה. כמו כן באותו מועד חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה, מסווג מחדש לרווח והפסד.

בעת אובדן השפעה מהותית, הקבוצה מפסיקה להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבדה את ההשפעה המהותית ומטופלת בהשקעה הנותרת כנכס פיננסי לתיק ניירות ערך למסחר או למניות שאינן למסחר בהתאם למהותה.

כמו כן באותו מועד חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווג מחדש לדוח רווח והפסד.

הבנק בוחן את הצורך ברישום ירידת ערך בגין השקעתו בחברות כלולות, ראה [סעיף \(כ.ג.4\)](#) להלן.

1. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

הכנסות והוצאות נכללות על בסיס צבירה למעט המפורט להלן:

- הכנסות והוצאות מניירות ערך למסחר, מניות שאינן למסחר וממכשירים נגזרים, מוכרות בהתאם לשינויים בשווי הוגן.
- הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:
- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות פגומים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס הגביה בפועל.
- עמלות ליצירת אשראי - עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, למעט הלוואות לתקופה של עד שלושה חודשים, מוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה, למעט במקרים של ארגון מחדש של חוב בעייתיים בהם מוכרות העמלות באופן מיידי ברווח והפסד.
- עמלות פירעון מוקדם - עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם מוכרות מיידי במסגרת הכנסות ריבית למעט עמלות כאמור אשר נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- שינוי בתנאי החוב - במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מינורי או באופן שאינו מינורי. שינוי בתנאי של מכשיר חוב אינו מינורי כאשר הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים של ההלוואה החדשה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים כפי תנאי ההלוואה המקורית. במקרים בהם שונו תנאי ההלוואה באופן מינורי כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל. במקרים בהם השינוי בתנאי ההלוואה אינו מינורי יזקפו העמלות ישירות לרווח והפסד.
- עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן אשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מכלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות.
- הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים נזקפות לרווח והפסד עם מתן השירות.
- עמלות אחרות כגון בגין ערכויות וליווי פרויקטים, מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.

ז. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בנושא 820 בקודיפיקציה אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות, קביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בתיקון מספר 04-2011 לקודיפיקציה בנושא מדידת שווי הוגן.

התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק.

תת נושא 10-820 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה המבוססות על הקביעה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים.

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את רמת הנזילות של שווקים ואת מידת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

הרמה במדרג השווי ההוגן שאליה משתייכת מדידת השווי ההוגן של מכשיר הפיננסי תיקבע על בסיס הרמה הנמוכה ביותר של הנתון שהינו משמעותי למדידת השווי ההוגן בשלמותו.

שיטות ההערכה המיושמות על ידי הבנק למדידת שווי הוגן נבחנות בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

נושא 820 בקודיפיקציה דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה [ביאור 333](#) - להלן, בנושא יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר, מניות שאינן למסחר (שיש לגביהן שווי הוגן זמין) ואגרות חוב זמינות למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. המחיר המצוטט אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). במקרים בהם מחיר שוק מצוטט אינו זמין אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים תוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי. השווי ההוגן נקבע לפי מודלים מקובלים לתמחור, בהתבסס על הערכות שהתקבלו ממומחים להערכת שווי של מכשירים פיננסיים או בהתבסס על מערכת עצמאית של הבנק. שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית, שערי מטבעות וסטיות תקן, תוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

רובו של התיק מחושב מדי חודש על ידי מוסד בינלאומי מוכר שעיסוקו בחישוב שווי הוגן והוא בלתי תלוי בגופים המנפיקים ובלתי תלוי בגופים המשווקים. החישוב מתבסס בעיקרו על מחירי עסקאות בשווקים פעילים. יתרת התיק משוערכת על בסיס ציטוטים מברוקרים או מיוצרי המכשירים, או בהתבסס על מערכת של הבנק.

מכשירים פיננסיים נגזרים

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק עיקרי.

במקרים בהם מחיר שוק מצוטט אינו זמין אומדן השווי ההוגן נערך תוך שימוש במודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר.

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

לרוב למכשירים פיננסיים בקטגוריה זו לא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

עדכונים מצומצמים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

החל מיום 1 בינואר 2021 מיישם הבנק את עדכון תקינה ASU 2018-13 בדבר "מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן". עדכון התקינה הביא לשינויים מצומצמים ונקודתיים בדרישות הגילוי השונות בדבר מדידות שווי הוגן, כגון מתן גילוי על אופן חישוב הממוצע המשוקלל המתייחס לגילוי עבור מדידות שווי הוגן ברמה 3.

ליישום ההוראות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

הבהרות נקודתיות בנוגע לטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים

החל מה-1 בינואר 2021 מיישם הבנק את עדכון תקינה ASU 2020-01 בדבר "יחסי הגומלין בין נושא 321, נושא 323 ונושא 815 בקודיפיקציה". העדכון מבהיר כי בעת יישום "חלופת המדידה" תחת נושא 321 בקודיפיקציה, יש להתחשב בעסקאות נצפות אשר גורמות ליישום לראשונה או להפסקת היישום של שיטת השווי המאזני. כלומר, השקעות במכשירים הוניים ימדדו מחדש בשווי ההוגן בסמוך לפני מועד היישום לראשונה או בסמוך לאחר הפסקת יישום שיטת השווי המאזני (עקב השגת השפעה מהותית או איבוד השפעה מהותית, בהתאמה). כאשר השווי ההוגן כאמור יתבסס על העסקה הנצפית שהייתה הגורם לשינוי בשיטת המדידה, ככל שרלוונטי. להוראה זו לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ח. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק החל מיום 1 בינואר 2011, את נושא 310 בקודיפיקציה, עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. לגבי יתרות חוב אחרות לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: אגרות חוב), הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

יתרת חוב רשומה - יתרת חוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני המסלולים הבאים:

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

ההפרשה מבוצעת על מדידת ירידת הערך של החוב בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי המקורי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששוועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה). לענין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה גם אם לא קיים שעבוד ספציפי על הנכס והכלל כאשר ללווה אין מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים. הצורך בהפרשה הפרטנית נבחן ככלל, לגבי כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי וביטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכל חוב אחר שזוהה לצורך בחינה פרטנית על ידי הבנק. הפרשה פרטנית מוכרת לגבי כל חוב שסווג פגום (ראה להלן).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

אשראי מאזני - מטרתה לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים וכן בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי מבוססת על הכללים שנקבעו בנושא 450 בקודפיקציה - טיפול חשבונאי בתלויות ובהוראות המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי בטווח של משנת 2011 ועד לרבעון שקדם למועד הדיווח. בנוסף, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק לוקח בחשבון התאמה בגין גורמים סביבתיים כגון: תנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

בהתאם להוראות המפקח, בגין אשראי לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי הצרכני שאינו בעייתי. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

אשראי חוץ מאזני - ההפרשה מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון-סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

הלוואות לדיוור - ההפרשה מחושבת על לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור מתייחס לכלל הלוואות לדיוור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות הממנות פעילות בעלת אופי עסקי. בהתאם להוראות המפקח, יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיוור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי בהתבסס על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי.

זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלה הבנק מסווג את יתרת החובות הבעייתיים המאזניים והחוץ מאזניים לסיווגים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

החל מיום 1 ביולי 2017 מיישם הבנק את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". העדכון מתייחס בעיקר לקביעת סיווג של חוב המתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר, החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני של החוב וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים כגון: ביטחונות וערבים.

מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. על מנת שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת אשר ישמש לפירעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם.

אשראי בהשגחה מיוחדת

אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו. אשראי אשר נבחן על בסיס קבוצתי יסווג בהשגחה מיוחדת כאשר הוא מצוי בפיגור של 70 עד 89 ימים.

אשראי נחות

אשראי נחות הוא אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר נבחן על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

אשראי פגום

חוב מסווג כפגום כאשר צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. וזאת בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים כגון: מצב הפיגור של החוב, מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור החזר הראשוני של החוב, מצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של הערבים ועוד.

חוב שנבחן על בסיס פרטני מסווג כפגום בכל מקרה כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה. בנוסף, חוב פגום ייחשב גם חוב שתנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאליית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתו הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו-(2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סמנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בקשיים פיננסיים;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי;
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לחייב הוענק ויתור גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית וזאת בהתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה) בהתאם לתנאים החוזיים;
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחיה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. ככלל חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שישולם במלואו. למעט אם עמד בתנאים של חזרה מפגימה ועבר ארגון מחדש עוקב, כפי שמפורט להלן.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד מהמצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בתהליכי גביה.
- חוב שאורגן מחדש (ללא ויתור על קרן) ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (ארגון מחדש עוקב) וזאת בתנאי שהחייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב ושבהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב. סעיף זה חל על ארגונים מחדש שבוצעו או חודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016. חוב כאמור שעבר ארגון מחדש עוקב והוסר לגביו הסיווג הפגום, יוערך על בסיס קבוצתי לצורך כימות הפרשה להפסדי אשראי.

כללי החזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי למעט בארגון מחדש עוקב כאמור לעיל.

החזרה של חוב פגום למצב פגום צובר

חוב שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית של מצבו הפיננסי של החייב ובהתאם לתנאים כדלקמן:

חוב שנפרע בתשלומי קרן וריבית חודשיים - שולמו באופן רציף שישה תשלומים לפחות מיום ביצוע הארגון מחדש. חוב שאינו נפרע בתשלומי קרן וריבית חודשיים - שולמו באופן רציף שישה תשלומים לפחות מיום ביצוע הארגון מחדש וגם התקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי (לפחות 20%) את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה [סעיף \(ו\) לעיל](#).

לגבי חובות שנבחנו ומפורשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק את צבירת הכנסות הריבית.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

מחיקה חשבונאית

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כבלתי ניתן לגביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים בדרך כלל כתקופה העולה על שנתיים).
 - במקרה של חוב שגבייתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזהה כאינו בר גביה יימחק מיידית כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.
 - חובות בעייתיים שנבחנו קבוצתית ותקופת הפיגור הינה 150 יום או יותר וזאת למעט במקרה של חובות בארגון מחדש, לגביהם נבחן הצורך במחיקה במיידית. בנוסף, לגבי חובות בעייתיים בארגון מחדש שנבחנו קבוצתית וכשלו, תבוצע מחיקה כאשר החוב נמצא בפיגור של 60 ימים או יותר ביחס לתנאי הארגון מחדש.
- יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

ט. ניירות ערך

1. ניירות הערך בהם משקיע הבנק מסווגים לארבעה תיקים כדלקמן:

א. אגרות חוב מוחזקות לפדיון

אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי הערך הנקוב בתוספת ריבית והפרשי הצמדה ושער שנצבר, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני כמפורט [בסעיף \(5\)](#) להלן.

אגרות חוב זמינות למכירה

אגרות חוב אשר לא סווגו כמוחזקות לפדיון או למסחר. אגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. ההפרשים בין השווי ההוגן לעלות המופחתת בניכוי עתודה למס, נזקפים לסעיף נפרד בהון, במסגרת רווח כולל אחר. ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני נזקפת לדוח רווח והפסד, כמפורט [בסעיף \(5\)](#) להלן.

רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין אגרות חוב זמינות למכירה שיועדו כמגודרות בגידור שווי הוגן, נזקפים לדוח רווח והפסד במשך תקופת הגידור בגין הסיכון המגודר.

ב. ניירות ערך למסחר

ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים שמומשו וטרם מומשו נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. מניות שאינן למסחר

מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות במאזן לפי עלות בניכוי ירידת ערך בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשינויים במחירים נצפים כאמור, נזקפים לדוח רווח והפסד.

2. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. הכנסות ריבית בגין זכויות מוטב שנרכשו כגון CMO, MBS, CLO, CDO ו- (למעט מכשירים באיכות אשראי גבוהה) מוכרות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית (הריבית העתידית שכוללת גם שינויים צפויים עתידיים), תוך התאמת שיעור הריבית אשר משמש להכרה בהכנסות ריבית לשינויים באומדן תזרימי מזומנים עתידיים. זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה הן זכויות מוטב שהונפקו בערבות ממשלת ארה"ב או על ידי סוכנויות של ממשלת ארה"ב, וכן ניירות ערך מגובי נכסים שדירוג האשראי הבינלאומי שלהם הינו לפחות AA.

4. שווי הוגן

לגבי קביעת שווי הוגן ראה [סעיף \(ז\)](#) לעיל.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. מכשירים פיננסיים נגזרים לרבות חשבונאות גידור

הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ, סיכונים ריבית וסיכונים מדד, וכן מבוצעת פעילות בנגזרים שלא לצרכי גידור לרבות נגזרים משובצים שהופרדו.

חשבונאות גידור

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שלעיל, הבנק מיעד מכשירים פיננסיים מסוימים כגידורי שווי הוגן, כגידורי תזרים מזומנים וכן גידורי מטבע חוץ. במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור. התייעוד כולל: מכשיר מגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר והשיטה להערכת אפקטיביות הגידור.

1. גידור שווי הוגן

הבנק מיעד מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של נכס או התחייבות. שינויים בשווי ההוגן של נגזר שיועד לגידור שווי הוגן נזקפים באופן שוטף לדוח רווח והפסד ומוצגים באותו סעיף בו מוצגות השפעות הפריט המגודר. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן שניתן ליחס אותם לסיכון המגודר, נזקפים לדוח רווח והפסד.

2. גידור תזרים מזומנים

הן הבנק והן חברת הבת בארה"ב מיעדים מכשירים נגזרים כמגדרים את החשיפה להשתנות של תזרימי מזומנים עתידיים צפויים שניתן ליחס לסיכון מסוים. שינויים בשווי ההוגן של נגזר שיועד לגידור תזרים מזומנים נזקפים לרווח כולל אחר.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור.

3. גידור פעילות חוץ - ראה [סעיף \(ד\)](#) לעיל.

גידור כלכלי

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

נגזרים אחרים

מכשירים נגזרים שאינם משמשים לצרכי גידור, נמדדים בשווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה נזקפים מיידית לרווח והפסד.

נגזרים משובצים

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחזרה המארח ומטופלים בנפרד כמכשירים נגזרים בהתאם להוראות תת נושא 10-815 בקודיפיקציה אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החזרה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ לרבות סיכונים אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו-(ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד.

מכשירים נגזרים משובצים שהופרדו מוצגים במאזן יחד עם החזרה המארח ושינויים בשוויים ההוגן נזקפים מיידית לרווח והפסד.

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחזרה המארח), הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (re-measurement event), כגון כתוצאה מצירופי עסקים או שינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירת שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

שווי הוגן

בדבר קביעת שווי הוגן ראה [סעיף \(ז\)](#) לעיל.

החל מה-1 בינואר 2021 מיישם הבנק את עדכון תקינה ASU 2020-01 בדבר "יחסי הגומלין בין נושא 321, נושא 323 ונושא 815 בקודיפיקציה". העדכון מבהיר כי חוזי אקדמה (forward contracts) או אופציות רכש שנרכשו (purchased call options), שאינם נגזרים, לרכישת מכשירים הוניים, ימדדו בדרך כלל בהתאם לעקרונות השווי ההוגן כאמור בהוראות נושא 321 בקודיפיקציה בטרם מועד הסילוק או המימוש, ללא קשר לטיפול הצפוי בהם בעת הסילוק או המימוש.

ליישום ההוראות לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יב. זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פנסיה הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. בתכנית פנסיה להטבה מוגדרת הבנק מביח לספק בנוסף לשכר השוטף, תשלומי פנסיה בשנים שלאחר שהעובד יפרוש. סכום ההטבה שישולם תלוי באירועים עתידיים מסוימים הכלולים בנוסחת ההטבה של התכנית אשר כוללת בין היתר את משך חייו של העובד או שאריו, את מספר שנות השירות שסיפק העובד והשכר של העובד בשנים מיד לפני הפרישה.

הגדרות:

- שיעור להיוון ההתחייבויות בגין זכויות עובדים - שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבות האקטוארית לזכויות עובדים של הבנק מבוסס על תשואות השוק בהתאם לחלופה שהבנק בחר מתוך החלופות שנקבעו על ידי בנק ישראל לפיהם העקום מורכב מתשואות אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח של אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב.
- רווח/הפסד אקטוארי - השינוי בערך של מחויבות חזויה או של נכסי תכנית הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער או שנובע משינוי בהנחה אקטוארית.
- תשואה חזויה על נכסי תכנית - הבנק מחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בשיעורי התשואה ההיסטוריים לאורך תקופת זמן ארוכה בתיק עם הרכב נכסים דומה.
- מחויבות בגין הטבה חזויה - הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן בהתאם לנוסחת ההטבה של התכנית.
- עלות פנסיה נטו - הסכום המוכר בדוחות הכספיים של הבנק כעלות של תכנית פנסיה לתקופה מסוימת. עלות זו כוללת עלויות שנזקפות לרווח והפסד: עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי תכנית והפחתה של רווח/הפסד אקטוארי ועלויות שנזקפות לרווח כולל אחר: רווח והפסד אקטוארי.

רווחים והפסדים אקטואריים שנרשמים במסגרת הרווח הכולל נובעים בין היתר: משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון.

משינויים שנובעים מכך שהניסיון בפועל שונה מההנחה האקטוארית ששימשה לחישוב ההתחייבות. מהפער בין התשואה החזויה לתשואה בפועל על נכסי התכנית.

רווחים והפסדים אקטואריים, כמפורט להלן, מופחתים בשיטת הקו ישר על פי תקופת השירות הממוצעת הנתרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית. כאשר כל או כמעט כל משתתפי התכנית לא יהיו פעילים עוד, תוחלת החיים הממוצעת הנתרת של העובדים הלא פעילים תשמש במקום תקופת השירות הממוצעת הנתרת.

המחויבות בגין ההטבה החזויה במאזן נרשמת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. כאשר המחויבות בגין ההטבה החזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית תרשם במאזן התחייבות בגובה הפער האמור. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין ההטבה החזויה, ירשם במאזן נכס בגובה הפער האמור.

הבנק מבצע מדידה אקטוארית על בסיס רבעוני.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו. התכנית מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבוננו של העובד. בתכנית זו ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה ובחילוסים של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבוננו של אותו משתתף. במקרה זה עלות ההטבה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה.

התחייבות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

הטבות אחרות לאחר פרישה

הבנק צובר את ההתחייבות לאורך תקופת העסקה בהתאם לתנאים שנקבעו.

היעדרויות בתשלום

הבנק צובר התחייבות עבור תגמול לעובדים בגין היעדרויות עתידיות אם כל התנאים הבאים מתקיימים:

- מחויבות הבנק מיוחסת לשירותים שהעובדים כבר סיפקו.
- המחויבות קשורה לזכויות שמבשילות או נצברות.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- תשלום התגמול צפוי.
- הסכום ניתן לאומדן סביר.

חופשה

ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף ללא שימוש בשיעורי היוון והנחות אקטואריות. שינויים בהתחייבות נזקפים מידיית לדוח רווח והפסד.

חופשת יובל

לצורך חישוב ההתחייבות בגין ימי חופשת יובל מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות. שינויים בהתחייבות בגין ימי חופשת יובל, נזקפים מידיית לדוח רווח והפסד.

מחלה

הבנק צובר את ההתחייבות כהיעדרויות המזכות בפיצוי. לצורך חישוב ההתחייבות נעשה שימוש בשיעורי היוון והנחות אקטואריות. שינויים בהתחייבות נזקפים מידיית לדוח רווח והפסד.

סילוקים

הבנק מכיר ברווחים או הפסדים בגין סילוקים בתוכניתו להטבה מוגדרת כאשר התשלומים החד-פעמיים הצפויים המתייחסים לתוכנית יהיו, באופן מצטבר במשך השנה, גבוהים מסך עלות השרות ועלות הריבית השנתיות. גובה ההפסד מחושב בהתאם לשיעור שבו קטנה המחויבות האקטוארית כתוצאה מהסילוק, מוכפל ביתרת הרווחים וההפסדים האקטואריים הצבורים ברווח כולל אחר.

עסקאות תשלום מבוסס מניות

עסקאות תשלום מבוסס מניות הינן עסקאות בהן הבנק מקבל שירותים מהעובד והתמורה ניתנת במכשירים הוניים. הבנק ככלל מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי מניות שהוא מעניק לעובדיו במועד בו נצרכים השירותים. בגין מענקים עם תנאי ביצוע תוכר הוצאה אם צפוי (Probable) שתנאי הביצוע יתקיימו. הבנק מכיר בגידול מקביל בהון או בהתחייבות כתלות באם מדובר במענק הוני או התחייבות. מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן של המכשירים הוניים שהונפקו, במועד ההענקה. מענקים התחייבותיים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק. השפעות המס הקשורות לעסקאות תשלום מבוסס מניות מוכרות בעת סילוק (או פקיעה) דרך רווח והפסד.

עדכונים מצומצמים בדרישות גילוי של תכניות להטבה מוגדרת

החל מיום 1 בינואר 2021 מיישם הבנק את עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר "מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות להטבה מוגדרת". בין עיקרי השינויים: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת. נוספה דרישה למתן הסבר בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה.

ליישום ההוראות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

יג. קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מקיזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (Determinable Amounts).

הבנק מקיזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "עמלות".

הבנק מקיזז בין מכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי הכפופים להסדר התחשבות נטו (master netting arrangement) לצורך חישוב חבות הלקוח המוצגת בביאורים השונים בלבד. במאזן לא מבוצע קיזוז כאמור.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י.ד. בניינים וציוד

הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למצב הפעלה באופן אליו התכוונה ההנהלה. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

בניינים המוחזקים למכירה, מוצגים לפי הערך בספרים או שווי הוגן שלהם בניכוי עלויות מכירה, כנמוך שבהם.

רווח או הפסד ממכירת רכוש קבוע נכלל בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף, נגרע מהספרים.

עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות תוכנה

בהתאם להוראות הדיווח לציבור, הבנק מסווג בסעיף זה את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי.

תוכנות אשר נרכשות נמדדות לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלויות בקשר עם פיתוח והתאמה של תוכנות מחשב לשימוש עצמי מהוונות כאשר השלב הראשוני בפרייקט הושלם ואך ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח, צפויה הטבה כלכלית עתידית ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. כמו כן קבע הבנק סף מהותיות בסך 750 אלפי ש"ח להיוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנות. עלויות שהונו כוללות עלויות ישירות של חומרים, שירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. עלויות עוקבות בגין תוכנה מהוונות רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

פחת

הפחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר בהתאם לאורך החיים השימושי של הנכס וזאת החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש. הבנק מפחית בנפרד כל חלק של רכוש קבוע שנקבע לו אורך חיים שונה. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושיים שלהם לפי התקופה הקצרה יותר.

האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים בעת הצורך.

בקשר עם ירידת ערך נכסים לא פיננסיים ראה [סעיף נכג](#) להלן.

גריעה

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע הינם הפער שבין התמורה מגריעת הנכס לערכו של הנכס בספרים. פער זה ירשם בנטו בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

חכירות

חוזים לרבות זכויות חכירה של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים, המקנים לבנק שליטה בשימוש בנכס במסגרת חכירה במשך תקופת זמן עבור תמורה, מטופלים כחכירות. בעת ההכרה לראשונה מוכרת התחייבות בסכום הערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלה אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים) ובמקביל מוכר נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין החכירה בתוספת עלויות ראשוניות ותשלומי חכירה מראש ובניכוי תמריצים שהתקבלו. לגבי חכירות תפעוליות תרשם התחייבות ונכס זכות שימוש במידה ותקופת החכירה עולה על 12 חודשים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לאחר ההכרה לראשונה, התחייבות בגין חכירה (תפעולית ומימונית) נמדדת בעלות מופחתת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית. כמו כן, הבנק בוחן נכס זכות שימוש (בגין חכירה תפעולית ומימונית) לצורך ירידת ערך בהתאם להוראות תת נושא 35-10-360 בקודיפיקציה בדבר ירידות ערך בגין רכוש קבוע.

תקופת החכירה, היא התקופה שאינה ניתנת לביטול, שלגביה החוכר סיכם חוזית על חכירת הנכס ביחד עם תקופות נוספות כלשהן שלגביהן קיימת לחוכר אופציה להמשיך את חכירת הנכס, בתשלום נוסף או ללא תשלום נוסף, אם וודאי באופן סביר שהחוכר יממש את האופציה.

הבנק בחר בהקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

דמי חכירה

דמי חכירה ששולמו מראש למנהל מקרקעי ישראל בגין חכירות תפעוליות נזקפים לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת החכירה. תשלומי שכירות קבועים ומשתנים נזקפים לרווח והפסד בתקופה בגינה שולמו.

10. הוצאות הנפקה

הוצאות הנפקת אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית על פני אורך החיים הצפוי של המכשיר המונפק.

11. נכסים שנתפסו

נכסים שנתפסו והועברו לבעלות הקבוצה עקב סילוק ארזים בעייתיים שנכללים בסעיף נכסים אחרים מוצגים על פי שווי הוגן של הנכס במועד העברתו או שווי הוגן ביום המאזן כנמוך שבהם. ההפחתות נזקפות לסעיף הוצאות תפעוליות ואחרות.

12. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות בהתאם להערכת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, ובהתבסס על הערכות היועצים המשפטיים.

הטיפול החשבונאי בהתחייבויות תלויות הינו על פי הוראות המפקח על הבנקים שמסווגות את התביעות שהוגשו כנגד הבנק לשלוש קבוצות, בהתאם להסתברות התממשות החשיפות לסיכון, כמפורט להלן:

- סיכון צפוי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים וניתן גילוי בהתאם למהותיות.
- סיכון אפשרי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו בדרך כלל לא נכללות הפרשות בדוחות הכספיים וניתן גילוי בהתאם למהותיות.
- סיכון קלוש - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

יתכנו מקרים, בהם לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, טרם ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית, וזאת בטרם חלפו 4 רבעונים (כולל דוח שנתי אחד) ממועד הגשת התביעה. בגין תביעות הנכללות בקבוצה זו, לא מבוצעת הפרשה וניתן גילוי בהתאם למהותיות.

כמו כן, הקבוצה חשופה לדרישות משפטיות שטרם הוגשה בגינן תביעה והובאו לידעת הקבוצה. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמכת הקבוצה על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים וההנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה, את הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש ותשלומים בפשרה ככל שיהיו כאלה. ההערכה מבוססת על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח של הטענות לגופן. התוצאה בפועל, אם וככל שתוגש תביעה, עשויה להיות שונה מההערכה שנעשתה טרם הגשת התביעה.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ומבוצעת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

[כביאור 26](#) בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות ניתן גילוי לתובענות כנגד הבנק וחברות מאוחדות שהסכום הנטען בהן מהותי. סף המהותיות נקבע כגובה מבין 0.5% מהון הבנק או 5% מהרווח השנתי הנקי של הבנק.

בנוסף ניתן גילוי לסכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בהתאם לתנאים שנקבעו בכתב הערבות. ההתחייבות בגין הערבות מוכרת בספרים בסכום שווה ההוגן גם אם לא צפוי שהתשלומים יבוצעו בעתיד. במקרים בהם, במועד ההכרה לראשונה, נדרש הבנק להכיר בהפרשה להפסד תלוי בגין הערבות, ההתחייבות בגין הערבות תימדד לפי הגבוה מבין השווי ההוגן וסכום ההפרשה בהתאם להוראות נושא 450 בקודיפיקציה. ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון.

יט. מיסים על ההכנסה

ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות". הדוחות הכספיים כוללים מיסים שוטפים ומיסים נדחים.

מיסים שוטפים

מיסים שוטפים הינם סכומי המיסים ששולמו או צפויים להיות משולמים (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים וחוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. הוצאות המיסים השוטפים כוללים גם את השינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות.

מיסים נדחים

התחייבויות מיסים נדחים ונכסי מיסים נדחים נוצרים בגין הפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף תקופה. המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על שיעורי המס ועל חוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".

הבנק מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין כל הפרשים הזמניים החייבים במס אלא אם התחייבות מיסים נדחים נובעת מהפרשים הקשורים למוניטין שאינו מופחת לצורך מס או מהתחייבות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנובעים מהשקעה בחברות בנות מקומיות עד ליום 31 בדצמבר 2016. החל מיום 1 בינואר 2017 הבנק מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנצברו ממועד זה בגין חברות בנות מקומיות. הבנק אינו מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין ההשקעה בחברות זרות מאחר וקיימת לו הכוונה והיכולת להשקיע מחדש את הרווחים הלא מחולקים לתקופה בלתי מוגדרת.

נכס מיסים נדחים יוכר רק אם נראה שההפרש הזמני יתהפך בעתיד הנראה לעין. עם ההכרה בנכס יש לקבוע האם קיים רווח עתידי חייב במס אשר כנגדו ניתן יהיה לנכות את ההפרש. במקביל מכיר הבנק בהפרשה נפרדת - Valuation Allowance, עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. שינויים עוקבים ב-Valuation Allowance יוכרו ברווח והפסד בתקופה השוטפת גם אם ההפרשה הוכרה לראשונה בהון.

הבנק מסווג הכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על הכנסה וקנסות לרשויות המס בסעיף מיסים על הכנסה.

קיצוז נכסים והתחייבויות בגין מיסים נדחים

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות בגין מיסים נדחים כפי המפורט [בסעיף \(יג\)](#) לעיל.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימאלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת. הבנק מיישם את כללי ההכרה והמדידה שנקבעו במסגרת FIN48.

עדכונים מסוימים בטיפול החשבונאי במיסים על הכנסה

החל מה-1 בינואר 2021 מיישם הבנק את עדכון תקינה ASU 2019-12 בדבר "פישוט הטיפול החשבונאי במיסים על הכנסה". תכליתו של התיקון הינו הפחתת המורכבות של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב תוך שמירה על שימושיות המידע המסופק למשתמשי הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בין עיקרי הנושאים שעודכנו: אופן חישוב והקצאת תוצאות המס במקרים בהם יש הפסד מפעילות נמשכת; אופן ההכרה בהתחייבויות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס המתייחסים להשקעות בחברה בת זרה ההופכת לחברה כלולה ולהפך; נוספה דרישה להכרה במס זיכיון (או מס דומה אחר) המבוסס באופן חלקי על הכנסה ראשית כמיסים על הכנסה, ובחלק עודף ככל שרלוונטי - כמיסים שאינם על הכנסה; ואופן ההכרה בהשפעת השינויים בחוקי מס או בשיעורי מס בדוחות כספיים ביניים.

ליישום ההוראות לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

כ. רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות.

כא. דיווח על מגזרי פעילות

א. מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק מדווח על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים. מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית ומגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי.

ב. מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, בנק שמגזרי הפעילות שלו בהתאם לגישת ההנהלה שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה. מגזר פעילות הוא מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועי; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על איפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. תוצאות מגזר המוצר שלא ניתן לשיוך למגזרי הלקוחות הרלוונטיים נכלל בסעיף "אחר והתאמות".

כב. עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לטיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

כג. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

1. הבנק בוחן את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בנכסים שאינם פיננסיים (כגון: בניינים וציוד, השקעות בחברות כלולות ונכסים לא מוחשיים למעט מוניטין ולמעט עלויות תוכנה בפיתוח עצמי) כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות, המצביעים על כך שנכסיו במאזן מוצגים בסכום העולה על סכום בר השבה שלהם. הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף אינו בר השבה ועולה על שווי ההוגן. כלומר סך תזרימי המזומנים הלא מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס וממימושו נמוך מהערך שלו בספרים. במקרה זה יכיר הבנק בהפסד מירידת ערך בגובה הפער שבין ערכו של הנכס בספרים לבין שווי ההוגן. הפסד זה יזקף לדוח רווח והפסד.

כאשר מוכר הפסד כאמור, הערך בספרים לאחר ירידת הערך מהווה בסיס עלות חדש. ההפסד שהוכר לא יבוטל בתקופות עוקבות גם אם תתרחש עליית ערך.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. ירידת ערך מוניטין

הבנק בוחן את האפשרות לקיומה של ירידת ערך אחת לתקופה או בהתרחש אירועים או שינויים בנסיבות המצביעות על כך. ירידת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן של היחידה המדווחת לבין הערך שלה בספרים. ההפסד מירידת הערך לא יעלה על סכום המוניטין שהוקצה ליחידה המדווחת.

3. ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

הבנק בוחן נכסים בלתי מוחשיים אשר נותרו מפרויקט תוכנה לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת השבחה.

להלן דוגמאות לאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על ירידת ערך:

- א. לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;
- ב. חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;
- ג. בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;
- ד. העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;
- ה. לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם וייעשה בה שימוש.

הבנק מכיר בהפסד מירידת ערך כאשר הערך בספרים אינו בר השבחה ועולה על השווי ההוגן. הפסד מירידת ערך שהוכר לא יבוטל בתקופה מאוחרת יותר גם אם מתרחשת עליית ערך.

4. ירידת ערך של השקעות בחברות כלולות המוצגות לפי שיטת השווי המאזני

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבחה. במקרה זה תבוצע בחינה האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, וזאת בהתבסס על משך הזמן שבו השווי ההוגן של ההשקעה נמוך מערכה בספרים וחומרת ירידת הערך, מצבה הכספי של החברה המוחזקת וכן הכוונה והיכולת של התאגיד הבנקאי להחזיק בהשקעה עד למועד שבו לא צפוי שההשקעה תימכר בהפסד. ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, תוכר בדוח רווח והפסד ולא תבוטל בתקופות עוקבות.

5. נכסים לא שוטפים מוחזקים למכירה

נכס לא שוטף (או קבוצת מימוש) יסווגו כמוחזקים למכירה כאשר ההנהלה מתחייבת לתכנית פעילה למכירת הנכס, הנכס זמין למכירה מיידית במצבו הנוכחי, צפוי כי מכירת הנכס תושלם בתוך שנה אחת והנכס משווק באופן פעיל לצורך המכירה.

הנכס (או קבוצת המימוש) יוצג לפי הנמוך מבין הערך בספרים או שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה. הפסד מירידת ערך המוכר בעת הסיווג לראשונה של נכס כמוחזק למכירה וכן רווחים או הפסדים עוקבים כתוצאה מהמדידה מחדש נזקפים לרווח והפסד. רווחים מעליית ערך מוכרים עד לסכום המצטבר של ההפסדים מירידת ערך שנרשמו מאז שהנכס סווג כמוחזק למכירה.

נכס בר פחת המסווג כמוחזק למכירה לא יופחת כל עוד מסווג כמוחזק למכירה.

כד. רכישת מניות הבנק על ידי הבנק

בעת רכישת מניות הבנק על ידי הבנק, סכום התמורה ששולם, הכולל עלויות ישירות, מנוכה מההון. כאשר המניות נמכרות או מונפקות מחדש, סכום התמורה שהתקבלה מוכר כגידול בהון והעודף או הגרעון שנובעים מהעסקה נזקף ליתרת הפרמיה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

עדכון הטיפול החשבונאי בנושא הפרשות להפסדי אשראי - CECL והוראות נוספות

תמצית הכללים החדשים:

1. הוראות המפקח על הבנקים מאמצות את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses) - CECL, כפי שפורסמו בעדכון תקינה 13-2016 ASU. הכללים החדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי.
מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין אופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.
2. השינויים העיקריים שצפויים לחול במדיניות החשבונאית:
 - ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה.
 - מדידת ההפרשה להפסדי אשראי תתבסס על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים.
 - באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים.
 - יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.
 - הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי, לרבות הלוואות לדיר, אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.
 - תיק האשראי יוצג תוך הבחנה בין אשראי צובר ושאינו צובר, באופן שההגדרות הקיימות לגבי חובות פגומים וסיכון אשראי פגום יוחלפו בהגדרות של חובות לא צוברים וסיכון אשראי לא צובר, בהתאמה.
3. היערכות הבנק ליישום הכללים החדשים:
היערכות הבנק כללה, בין היתר, מיפוי של הדרישות, הגדרת מתודולוגיה לחישוב אומדני ההפרשה להפסדי אשראי, פילוח של תיק האשראי לקבוצות החולקות מאפייני סיכון דומים (סגמנטציה), גיבוש אומדנים לרכיבים שונים בתהליך האמידה, ביצוע ריצה במקביל (parallel run), בחינות סבירות, אישור המתודולוגיות והאומדנים, יישום הוראות הגילוי והתאמת מסגרת הבקורות על דיווח כספי.
הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.
4. השפעת הכללים החדשים על הלימות הון:
בדצמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים". במסגרת החוזר נקבעו הוראות מעבר שיחולו על השפעת האימוץ לראשונה של הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים וזאת על מנת להפחית השפעות בלתי צפויות של יישום הכללים על ההון הפיקוחי.
5. הוראות ספציפיות בנושא הלוואות לדיר:
בפברואר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים", במסגרתו בוטלה בין היתר הדרישה לחישוב הפרשה קבוצתית בשיעור מזערי של 0.35% בגין הלוואות לדיר, בוטלה הדרישה לחישוב הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור ונוספה דרישה לנכות מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיר שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות.
בנוסף, התיקונים להוראות הדיווח לציבור כוללים לראשונה דרישה לביצוע מחיקה חשבונאית של הלוואות לדיר בהתאם לפרק זמן שנקבע, וכן דרישה לסיווג הלוואות לדיר שנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר כהלוואות שאינן צוברות.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת הכללים החדשים על הדוחות הכספיים של הבנק:

אימוץ כללים אלו הינו מיום 1 בינואר 2022, באמצעות רישום ההשפעה המצטברת הנובעת מיישום בעודפים, בניכוי מיסים נדחים, במועד היישום לראשונה.

השפעת יישום של הכללים החדשים משקפת, בין היתר, את הרכב תיק האשראי של הבנק וכן את הערכות הבנק ביחס למצב הנוכחי של הכלכלה ולתנאים הכלכליים החזויים.

על בסיס אומדני הבנק ליום 1 בינואר 2022, מועד המעבר, תוצאת יישום הכללים החדשים הינה קיטון ביתרת העודפים בסך של כ-0.4 מיליארד ש"ח.

השפעה זו משקפת הגדלת (הקטנת) ההפרשה להפסדי אשראי (לרבות בגין חשיפות אשראי חוץ מאזניות הנכללות בסעיף התחייבויות אחרות) בגין: (1) אשראי לאנשים פרטיים בסך של כ-0.1 מיליארד ש"ח; (2) אשראי מסחרי בסך של כ-0.7 מיליארד ש"ח; ו-(3) אשראי לדיור בסך של כ-0.2 מיליארד ש"ח.

כמו כן, בכוננת הבנק לאמץ במועד היישום לראשונה, הקלות מסוימות, כמתאפשר בהוראות המעבר, לרבות פריסת השפעת היישום לראשונה בכל הקשור להשפעתה על יחס הון עצמי רוברד 1 ולפרוס את ההשפעה על פני 3 שנים בהתאם להוראות המעבר שנקבעו.

כמו כן, יישום הכללים החדשים צפוי להביא לניכוי בסכום לא מהותי מהון עצמי רוברד 1 במועד היישום לראשונה, וזאת לאור הדרישה לנכות מהון עצמי רוברד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות, כמתואר לעיל. סכום זה אינו כפוף להקלות שניתנו במסגרת הוראות המעבר.

יישום הכללים החדשים, כאמור, אינו צפוי להשפיע בסכום מהותי על הון עצמי רוברד 1 למועד המעבר.

בהתאם למתודולוגיה המעודכנת, ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי. ככלל, אומדני הבנק מבוססים על הפסדי עבר לאחר התאמתם בגין השתנות מאפייני האשראי, התאמה בגין התנאים הכלכליים הנוכחיים ותחזיות סבירות לעתיד. כתלות בתיק האשראי, הרכיבים הכמותיים מבוססים בין היתר, על מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), הסתברויות לכשל (Probability of Default) והפסד בהינתן כשל (Loss Given Default). אומדנים אלה מתחשבים בשורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון היקף הפסדי העבר, פרופיל הסיכון של קבוצות הסיכון, סיווג החוב, הרכב תיק האשראי, מצב הביטחונות, תיאכון הסיכון, תנאי הכלכלה הקיימים והחזויים וכיו"ב. אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת.

עדכון תקינה ASU 2021-01 בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי - תחולה

ביום 7 בינואר 2021 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את ASU 2021-01 בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי, המהווה הרחבה לתחולת נושא 848 בקודיפיקציה בדבר רפורמת ריביות הייחוס. בהתאם לעדכון, הורחבה תחולת נושא 848 בקודיפיקציה כך שתכלול גם מכשירים נגזרים אשר מושפעים מרפורמת ריביות הייחוס, גם אם הנגזרים אינם נושאים ריבית LIBOR או ריבית ייחוס אחרת אשר צפויה להתבטל.

ניתן להחיל את ההוראות ממועד פרסומן רטרוספקטיבית החל מהדוחות ביניים של רבעון ראשון 2020 או ממועד מאוחר יותר, או פרוספקטיבית עבור שינויים חדשים שהתבצעו מכל מועד לאחר מכן הכולל את מועד פרסום העדכון. לא ניתן יהיה להחיל את העדכון על שינויים שבוצעו לאחר ה-31 בדצמבר 2022, פרט למספר חריגים.

הפסקת פרסום ריביות ה-LIBOR

במרס 2021 הכריזה הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA), באופן רשמי, על הפסקת פרסום כלל ריביות הליבור החל מסוף שנת 2021, למעט ריביות הליבור במטבע דולר שפרסומן יופסק ביוני 2023.

ביום 3 באוקטובר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה מספר 250A בנושא מעבר מריבית ליבור. בהוראה מפורטים עקרונות ליישום המעבר מריבית ליבור לריביות בסיסיות אלטרנטיביות, במטרה לוודא היערכות נאותה תוך התייחסות לסיכונים הפוטנציאליים הכרוכים בביצוע המעבר. בנוסף מתייחסת ההוראה להיבטי ההגנות והגילוי הנדרשים מול הלקוחות. ההוראה מתייחסת הן להסכמים קיימים והן להסכמים חדשים.

בבחירת עוגני הריבית החדשים ושיטות החישוב האלטרנטיביות, הבנק הביא בחשבון את המלצות הוועדות וקבוצות העבודה הרלוונטיות במטבעות השונים לרבות המלצות האיגוד הבינלאומי לנגזרים (ISDA) וכן שיקולי הוגנות. הבנק עדכן את הלקוחות הרלוונטיים אודות השינוי הצפוי, זאת לצד פרסום לכלל לקוחות הבנק באתר האינטרנט. החל מינואר 2022, פועל הבנק למעבר לעוגני הריבית החדשים ביחס לכל אחד מהמטבעות הרלוונטיים וממשיך בהיערכותו, בין היתר, להפסקת פרסום ריביות הליבור במטבע דולר.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

חשיפות מהותיות

למעבר לעוגני הריבית החדשים עלולה להיות השפעה על השווי של מוצרים שונים, כגון: נגזרי ריבית, אגרות חוב, אשראים ועוד וכתוצאה מכך השפעה על רווחי התאגיד הבנקאי ועל חשיפותיו. בהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בגין חוזי המוצרים, המתבססים על הליבור הנמשכים מעבר לשנת 2021.

להלן פירוט יתרות החוזים ברמת הקבוצה, נכון ליום 31 בדצמבר 2021, המושפעים מריבית הליבור ואשר העסקאות בגינם ימשכו מעבר למועד הפסקת פרסום הליבור*

31 בדצמבר 2021	
במיליוני ש"ח	
8,992	הלוואות
3,481	ניירות ערך
71,224	נגזרים (ברוטו) - ערך נקוב

* עסקאות ליבור שימשכו בכל המטבעות - אחרי דצמבר 2021 ובדולר - אחרי יוני 2023.

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם

הפסקת השימוש בליבור ומעבר לעוגני ריבית חדשים משפיעה על עסקי התאגידים הבנקאיים בארץ ובעולם ומחייבת ניהול של הסיכונים הנובעים מהמעבר, לרבות סיכונים משפטיים, טכנולוגיים, עסקיים והתנהגותיים.

הבנק זיהה את הסיכונים באמצעות מיפוי של כל החוזים והחשיפות הרלוונטיות ויישום תהליכי עבודה לזיהוי הסיכונים וההשפעות שלהם, הצעת חלופות להפחתת הסיכונים וניטור הסיכונים.

במסגרת היערכות הבנק, הוקמה ועדת היגוי אשר עוקבת אחר הפרסומים הבינלאומיים, בוחנת את החלופות האפשריות, פועלת לעדכון התשתית המשפטית והמיכונית התומכת, אחראית לתקשור הנושא ללקוחות הבנק ועל הדרכות לעובדי הבנק. בנוסף נמסר דיווח תקופתי להנהלה ולדירקטוריון.

השלכות חשבונאיות

להפסקת השימוש בליבור כאמור והמעבר לעוגני ריבית חלופיים צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, אשר הינם, בין היתר:

- חשבונאות גידור - הבנק בחן את השלכות השינוי על קשרי הגידור הקיימים, התייעוד שבוצע בגינם והרחבתו לצורך שילוב השינויים שבוצעו. ואימץ את ההקלות שפרסם המוסד האמריקאי לתקינה בעסקאות הרלוונטיות.
- הסכמי חוב - הסכמי חוב שלא כוללים התייחסות ל-fallback הובילו לביצוע תיקונים להסכמים אלו. תיקונים אלו יטופלו כגריעה של החוזים הקיימים והכרה לראשונה בחוזים החדשים, כאשר הפרש יוכר בדוח רווח והפסד או לחלופין כהמשך של החוזים הקיימים באמצעות עדכון שיעור הריבית האפקטיבית. ההשפעה אינה מהותית.
- שיעורי היוון - מעבר למדדי ריבית חלופיים עשוי להביא לשינויים בשיעורי ההיוון ובעקומי הפרוורד המשמשים כנתון קלט במודלים שונים לצורך הערכת שווי של נכסים והתחייבויות שונים, כגון: מכשירים פיננסיים, חכירות, נגזרים, ירידות ערך לנכסים לא פיננסיים. השפעת השינוי בשווי ההוגן שנבע מעדכון הריבית להיוון אינה מהותית.

עדכון תקינה ASU 2020-06 בדבר הטיפול החשבונאי במכשירים הניתנים להמרה וחוזים על ההון העצמי של הישות
 בחודש אוגוסט 2020 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את ASU 2020-06 בדבר הטיפול החשבונאי במכשירים הניתנים להמרה וחוזים על ההון העצמי של הישות.

עיקרי התיקונים במסגרת העדכון כוללים, בין היתר:

- מכשירים ניתנים להמרה: העדכון מפחית את מספר המודלים החשבונאיים לטיפול במכשירים הניתנים להמרה וכן מוסיף דרישות גילוי.
- חוזים על ההון העצמי של ישות: העדכון מבטל חלק מהתנאים אשר מונעים מחוזה להיות מסווג בהון.
- חישוב הרווח למניה: העדכון מפשט את חישוב הרווח למניה, בין השאר, מניח המרה במניות בקיומה של אופציית סילוק במזומן או במניות אם האפקט שנוצר הוא מדלל.

ההוראות של העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2021 או במועד האימוץ המוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של התקן.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
א. הכנסות ריבית^(א)		
9,826	8,969	10,537
מאשראי לציבור		
32	24	26
מאשראי לממשלות		
177	85	58
מפיקדונות בבנקים		
136	93	122
מפיקדונות בבנקים מרכזיים וממזומנים		
4	6	6
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר		
1,262	998	923
מאגרות חוב ^(ב)		
11,437	10,175	11,672
סך כל הכנסות הריבית		
ב. הוצאות ריבית		
(2,026)	(1,053)	(847)
על פיקדונות הציבור		
(3)	(3)	(2)
על פיקדונות מממשלות		
(1)	(3)	(10)
על פיקדונות מבנק ישראל		
(26)	(11)	(4)
על פיקדונות מבנקים		
(3)	(8)	(2)
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר		
(537)	(374)	(461)
על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים		
(2,596)	(1,452)	(1,326)
סך כל הוצאות הריבית		
8,841	8,723	10,346
סך הכנסות ריבית, נטו		
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים^(א)		
(13)	(50)	(60)
מהכנסות ריבית		
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב		
1,068	806	739
זמינות למכירה		
32	25	22
למסחר		
162	167	162
מוחזקות לפידיון		
1,262	998	923
סך הכל כלול בהכנסות ריבית		

(א) כולל השפעת יחסי גידור.

(ב) כולל ריבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך 223 מיליון ש"ח (2020 - 219 מיליון ש"ח, 2019 - 237 מיליון ש"ח).

(ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2019	2020	2021
	במיליוני ש"ח		
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים^(א)			
הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ^(ב)	(1,260)	(1,787)	(1,652)
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים	(1,260)	(1,787)	(1,652)
א.2. מהשקעה באגרות חוב			
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(א)	208	414	256
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(א)	(17)	(4)	(25)
הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמינות למכירה ^(א)	(2)	(33)	-
סך הכל מהשקעה באג"ח	189	377	231
א.3. הפרשי שער, נטו			
	1,971	1,786	1,962
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות			
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר ^(א)	152	224	835
הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר	(39)	(66)	(66)
הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר	(16)	(55)	(50)
דיבידנד ממניות שאינן למסחר	32	10	27
רווחים, נטו שטרם מומשו ממניות שאינן למסחר ^{(א)(טז)}	56	114	96
רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות ^(א)	386	-	-
הפסדים ממכירת מניות של חברות מוחזקות	(99)	(2)	-
סך הכל מהשקעה במניות	472	225	842
א.5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו			
	15	-	-
סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
	1,387	601	1,383
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר			
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר	148	367	349
(הפסדים) רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ^{(ד)(ח)}	148	51	(18)
(הפסדים) רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ^{(ה)(ח)}	3	7	(1)
דיבידנד ממניות למסחר	-	-	1
סך הכל מפעילויות מסחר ^(א)	299	425	331
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפות סיכון:			
חשיפת ריבית	27	(117)	86
חשיפת מטבע חוץ	233	501	176
חשיפה למניות	35	37	54
חשיפה לסחורות ואחרים	4	4	15
סך הכל	299	425	331
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית			
	1,686	1,026	1,714

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

- (א) למעט השפעת יחסי גידור.
 (ב) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (ג) בשנת 2021 לא היו רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות (בשנת 2020 לא היו רווחים ממכירת מניות של חברות מוחזקות, 2019 - רווח ממכירת מניות לאומי קארד בסך 314 מיליון ש"ח למידע נוסף ראה [ביאור 36](#). [בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#), רווחים ממכירת מניות סופר פארם בסך 71 מיליון ש"ח).
 (ד) מזה חלק הרווחים בסך 9 מיליון ש"ח (2020 - 40 מיליון ש"ח, 2019 - 33 מיליון ש"ח), הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.
 (ה) מזה חלק ההפסדים בסך 1 מיליון ש"ח הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (2020 ו-2019 - לא היו רווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן).
 (ו) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
 (ז) להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה [ביאור 2](#).
 (ח) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות למסחר.
 (ט) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.
 (י) בשנת 2021 רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר, ראה [ביאור 36](#) (2020 - רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר כוללים רווח ממכירת מניות ויזה בסך 86 מיליון ש"ח, 2019 - רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר ורווחים נטו שטרם מומשו ממניות שאינן למסחר כוללים רווח ממכירת מניות שכ"א ושערור בסך של 52 מיליון ש"ח).

ביאור 4 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
690	642	649
310	327	365
637	727	784
238	215	234
72	80	88
197	173	203
361	392	402
119	114	120
11	9	7
58	53	47
431	442	495
101	107	112
3,225	3,281	3,506

- (א) כולל עמלות מפעילות חיתום.
 (ב) בעיקר דמי הפצה של קרנות נאמנות.
 (ג) בעיקר תפעול קופות גמל.

ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות^(א)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות ^(ב)	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
649	73	-	-	23	5	21	78	-	449	144	305	ניהול חשבון
365	9	-	-	-	-	1	13	-	342	57	285	כרטיסי אשראי
784	59	43	-	157	2	4	22	-	497	55	442	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
234	21	1	-	-	-	-	5	-	207	15	192	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
88	-	88	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
203	10	-	-	1	61	29	60	12	30	25	5	טיפול באשראי
402	-	-	-	43	2	16	102	-	239	92	147	הפרשי המרה
120	2	-	-	6	1	14	62	-	35	31	4	פעילות סחר חוץ דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
47	2	43	-	-	-	-	-	2	-	-	-	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
7	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	עמלות מעסקי מימון ואחרות
607	28	-	24	17	249	127	95	-	67	35	32	סך הכל עמלות משירותים עיקריים
3,506	204	175	24	247	320	212	437	21	1,866	454	1,412	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות ^(ב)	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
642	65	-	-	24	5	21	75	-	452	152	300	ניהול חשבון
327	6	-	-	-	-	1	11	-	309	51	258	כרטיסי אשראי
727	48	30	-	147	3	5	20	-	474	52	422	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
215	18	-	-	-	-	-	4	-	193	14	179	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
80	-	80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
173	2	-	-	-	58	23	45	13	32	27	5	טיפול באשראי
392	-	-	-	72	3	15	90	-	212	82	130	הפרשי המרה
114	2	-	-	7	1	14	61	-	29	27	2	פעילות סחר חוץ דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
53	5	45	-	-	-	-	-	3	-	-	-	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
9	-	-	-	-	-	-	-	8	1	-	1	עמלות מעסקי מימון ואחרות
549	29	-	21	21	235	115	80	-	48	36	12	סך הכל עמלות משירותים עיקריים
3,281	175	155	21	271	305	194	386	24	1,750	441	1,309	

ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 2019												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות ^(א)	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	במיליוני ש"ח
690	72	-	-	25	5	26	81	-	481	171	310	ניהול חשבון
310	8	-	1	4	-	1	8	-	288	43	245	כרטיסי אשראי
637	53	19	-	143	2	5	15	-	400	38	362	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
238	14	-	-	-	1	-	5	-	218	16	202	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
72	-	72	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים
197	6	-	-	1	56	29	48	16	41	33	8	טיפול באשראי
361	3	-	-	39	2	16	91	-	210	86	124	הפרשי המרה
119	2	-	-	8	1	14	64	-	30	28	2	פעילות סחר חוץ דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
58	10	46	-	-	-	-	-	2	-	-	-	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
11	-	-	-	-	-	-	-	10	1	-	1	עמלות מעסקי מימון ואחרות
532	33	-	18	21	249	94	85	-	32	32	-	סך הכל עמלות משירותים עיקריים
3,225	201	137	19	241	316	185	397	28	1,701	447	1,254	

(א) סיווג ההכנסות נעשה בהתאם למגזרי פעילות גישת ההנהלה.

(ב) החל מה-1 בינואר 2022, הוקמה החטיבה למשכנתאות לצורך ריכוז כלל הפעילות של בנק לאומי בהעמדת משכנתאות והלוואות לדיור. בהתאם מוצגת פעילות החטיבה כמגזר נפרד מהפעילות של הבנקאית. על מנת להציג מידע בר השוואה בוצע סיווג מחדש למספרי ההשוואה.

ביאור 5 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
93	1	163	רווחי הון ממכירת בניינים וציוד
(4)	(11)	(7)	הפסד הון ממכירת בניינים וציוד
22	9	83	רווחים מקופה מרכזית לפיצויים
59	60	52	אחרות, נטו
170	59	291	סך כל ההכנסות האחרות

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
3,025	2,551	2,918	משכורות
8 ^(ב)	(7) ^(ב)	4	הוצאה (הכנסה) הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות
249	228	230	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
(5)	-	(6)	הטבות לזמן ארוך
691	602	725	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים): ^(א)
149	175	189	הטבה מוגדרת
170	181	185	הפקדה מוגדרת
37	12	(3)	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה ^{(א)(ג)}
1	-	-	הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים ^(א)
4,325	3,742	4,242	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות
467	449	476	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל

(א) ראה [ביאור 23](#), בדבר זכויות עובדים.

(ב) ראה [ביאור 23 ט. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#) כדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות.

(ג) מזה: עלות שירות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה לשנים 2021, 2020, ו-2019 הינה 2, 11 ו-9 מיליון ש"ח בהתאמה.

ביאור 7 - הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
706	691	662	הוצאות בגין פנסיה - הטבה מוגדרת והטבות אחרות לאחר סיום העסקה ללא עלות שירות
222	130	134	שיווק ופרסום
252	218	226	ייעוץ מקצועי: משפטיים, ביקורת חשבונות
130	119	113	תקשורת: דואר, טלפון, משלוחים וכו'
42	54	50	מחשב ^(א,ג)
49	43	33	משרדיות
17	29	19	ביטוח
12	6	8	הדרכה והשתלמויות
109	118	122	עמלות
3	-	3	הפסד בגין נכסים שנתקבלו בגין סילוק אשראים
-	-	1	קנסות לבנק ישראל
461	294	280	אחרות ^(ב)
2,003	1,702	1,651	סך כל הוצאות האחרות

(א) הסעיף כולל הוצאות בגין מיקור חוץ ואינו כולל הוצאות הבנק בגין מחשב מאחר ומערך התפעול הינו חלק מהבנק והוצאותיו נרשמו וסווגו בסעיפי הוצאות השונים.

(ב) לגבי שכר דירקטורים של הבנק הכלול בסעיף זה - ראה [ביאור 34](#).

(ג) סווג מחדש.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח

א. הרכב הסעיף

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
מיסים שוטפים:			
2,403	2,053	2,823	בגין שנת החשבון
22	32	30	בגין שנים קודמות
2,425	2,085	2,853	סך כל המיסים השוטפים
בתוספת (בניכוי) שינויים במיסים נדחים:			
(595)	(729)	422	בגין שנת החשבון
(595)	(729)	422	סך הכל שינויים במיסים הנדחים
1,830	1,356	3,275	הפרשה למיסים על ההכנסה
70	35	101	מזה: הפרשה למיסים בחו"ל

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך)

הרכב הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים המיוחסים לפעילויות נמשכות הינם, כדלקמן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
(598)	(729)	421
הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים לפני השפעת הפריטים המפורטים להלן:		
3	-	1
קיטון בניכויים מועברים לצרכי מס		
(595)	(729)	422
סך כל הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים		

הטבלה אינה כוללת את השפעת המס על רווח כולל אחר. לפרטים נוספים ראה [ביאור 10](#).

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי לבין ההפרשה למיסים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
5,405	3,491	9,241
רווח לפני מיסים		
34.2%	34.2%	34.2%
שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק		
1,848	1,194	3,160
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי		
מס (חסכון מס) בגין:		
16	19	(14)
הכנסות חברות מאוחדות בחו"ל		
(3)	(1)	(7)
הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל		
(22)	2	(14)
הפרשי פחת, תיאום פחת ורווח הון		
9	12	14
הוצאות אחרות לא מוכרות		
(107)	25	2
הפסדים והפרשי עיתוי שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים		
22	32	30
מיסים בגין שנים קודמות		
67	73	104
אחר		
1,830	1,356	3,275
הפרשה למיסים על ההכנסה		

ג. שומות מס

לבנק שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2016. בסוף שנת 2021 חתם הבנק על הסכם עם רשות המיסים לשנות המס 2015-2016. לחברות בנות מאוחדות עיקריות שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2014.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ד. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפרטים הבאים

שעור מס ממוצע 2021 באחוזים	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	הפרשי תרגום על יתרות המיסים הנדחים	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
במיליוני ש"ח						
נכסי מיסים נדחים						
34%	1,491	-	(2)	-	(259)	1,752
מהפרשה להפסדי אשראי						
33%	190	-	(1)	-	(9)	200
מהפרשה לחופשה ולמענקים						
34%	4,422	-	-	(136)	101	4,457
מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית						
29%	13	-	-	-	-	13
מריבית שלא נזקפה להכנסות השנה						
16%	129	-	-	-	(29)	158
זיכוי ממס והפסדים מועברים לצורך מס						
26%	15	(3)	-	149	(150)	19
מניירות ערך						
20%	4	-	-	-	1	3
רכוש קבוע וחכירות						
17%	84	-	(1)	-	17	68
אחרים מפרטים לא כספיים						
	6,348	(3)	(4)	13	(328)	6,670
יתרת נכסי מיסים נדחים, ברוטו						
	(101)	-	-	-	29	(130)
הפרשה לנכס מס נדחה						
	6,247	(3)	(4)	13	(299)	6,540
יתרת נכסי מיסים נדחים בניכוי הפרשה למיסים נדחים						
	(390)	-	-	-	-	(282)
יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)						
	5,857	-	-	-	-	6,258
יתרת מיסים נדחים בניכוי הפרשה						
התחייבות מיסים נדחים						
12%	(325)	-	-	1	(122)	(204)
בגין השקעות בחברות מוחזקות						
27%	(141)	-	-	-	(1)	(140)
התאמת נכסים לא כספיים בני פחת						
25%	-	-	-	14	-	(14)
אחרים מפרטים כספיים						
18%	(10)	-	-	-	-	(10)
אחר מפרטים לא כספיים						
	(476)	-	-	15	(123)	(368)
יתרת התחייבויות מיסים נדחים, ברוטו						
	(390)	-	-	-	-	(282)
יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)						
	(86)	-	-	-	-	(86)
יתרת התחייבויות למיסים נדחים						
	5,771	(3)	(4)	28	(422)	6,172
יתרת מיסים נדחים, נטו						

(א) יתרות המיסים הנדחים מוצגות במאזן המאוחד על פי סיווג היתרה נטו בספרי הבנק ובחברות המאוחדות.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ד. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפרטים הבאים (המשך)

שיעור מס ממוצע 2020 באחוזים	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	הפרשי תרגום על יתרות המיסים הנדחים	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	במיליוני ש"ח
נכסי מיסים נדחים						
34%	1,752	-	(5)	-	481	1,276
מהפרשה להפסדי אשראי						
32%	200	-	(2)	-	(32)	234
מהפרשה לחופשה ולמענקים						
34%	4,457	-	(1)	(122)	74	4,506
מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית						
28%	13	-	(1)	-	(2)	16
מריבית שלא נזקפה להכנסות השנה						
18%	158	-	-	-	2	156
זיכוי ממס והפסדים מועברים לצורך מס						
17%	19	3	2	(275)	259	30
מניירות ערך						
20%	3	-	-	-	1	2
רכוש קבוע וחכירות						
-	-	-	-	-	(1)	1
אחר מפריטים לא כספיים						
17%	68	-	(1)	-	-	69
אחרים מפריטים כספיים						
	6,670	3	(8)	(397)	782	6,290
יתרת נכסי מיסים נדחים, ברוטו						
	(130)	-	-	-	(6)	(124)
הפרשה לנכס מס נדחה						
	6,540	3	(8)	(397)	776	6,166
יתרת נכס מיסים נדחים בניכוי הפרשה למיסים נדחים						
	(282)	-	-	-	-	(227)
יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)						
	6,258	-	-	-	-	5,939
יתרת מיסים נדחים בניכוי הפרשה						
התחייבויות מיסים נדחים						
12%	(204)	-	-	2	(40)	(166)
בגין השקעות בחברות מוחזקות						
26%	(140)	-	1	-	(10)	(131)
התאמת נכסים לא כספיים בני פחת						
29%	(14)	-	-	(15)	3	(2)
אחרים מפריטים כספיים						
17%	(10)	-	-	-	-	(10)
אחר מפריטים לא כספיים						
	(368)	-	1	(13)	(47)	(309)
יתרת התחייבויות מיסים נדחים, ברוטו						
	(282)	-	-	-	-	(227)
יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)						
	(86)	-	-	-	-	(82)
יתרת התחייבויות למיסים נדחים						
	6,172	3	(7)	(410)	729	5,857
יתרת מיסים נדחים, נטו						

(א) יתרות המיסים הנדחים מוצגות במאזן המאוחד על פי סיווג היתרה נטו בספרי הבנק ובחברות המאוחדות.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ה. התחייבויות מיסים נדחים שלא הוכרו בגין הפרשים זמניים הקשורים להשקעות בחברות בנות מקומיות

בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, הבנק לא הכיר בהתחייבות מס נדחה בגין הפרשים זמניים מסוימים הקשורים להשקעת הבנק בחברות בנות מקומיות, שהנה קבועה במהותה. הסכום האמור יהיה ממוסה רק בעת מכירה או פירוק של החברות הבנות.

ו. הפסדים מועברים וזיכויים לצרכי מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
שנת פקיעה ראשונה	יתרת הפסד	נכסי מיסים נדחים, נטו	הפרשה לנכסי מיסים נדחים	נכסי מיסים נדחים	במיליוני ש"ח
הפסדים לצרכי מס					
-	44	-	(15)	15	חברות בנות בישראל
-	-	-	-	-	חברות בנות בחו"ל
זיכוי מס					
-	-	28	(86)	114	הבנק
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
שנת פקיעה ראשונה	יתרת הפסד	נכסי מיסים נדחים, נטו	הפרשה לנכסי מיסים נדחים	נכסי מיסים נדחים	במיליוני ש"ח
הפסדים לצרכי מס					
-	29	-	(10)	10	חברות בנות בישראל
-	22	-	(7)	7	חברות בנות בחו"ל
זיכוי מס					
-	-	28	(113)	141	הבנק

ז. המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על שיעורי המס ועל חוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק נחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ברשומות.

ח. בעקבות פרסום חוזר המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, אשראי והפרשה להפסדי אשראי הבנקים, ובכללם הבנק, הגיעו להסכמות עם רשות המיסים בנוגע להכרה בהפרשות להפסדי אשראי לצרכי מס. ההסכם נחתם בתאריך ה-19 במרס 2012, וחל לגבי חובות פגומים שנרשמו החל מיום 1 בינואר 2011 (ההסכם הקודם חל על חובות מסופקים שנרשמו עד 31 בדצמבר 2010). תוקף תחולתו של הסכם העקרונות הינו עד וכולל שנת המס 2022.

להלן עיקרי ההסכם:

חובות פגומים גדולים בבחינה פרטנית - ההפרשה מותרת לניכוי לצרכי מס בשנה בה נרשמה כהוצאה בדוחות הכספיים. בשנת המס בה הוקטנה יתרת ההפרשה בגין הפסדי אשראי (שלא כתוצאה מ"מחיקה חשבונאית" או מ"מחילה"), יתווסף לחבות המס של הבנק "מס נוסף", בתוספת ריבית והפרשי הצמדה, אשר יביא לגביית המס שהיה נגבה אילו לא הייתה מוכרת מלכתחילה ההפרשה שהותרה בניכוי. לעניין זה - "חוב גדול" הינו חוב של 1 מיליון ש"ח ומעלה, או סכום נמוך יותר על פי הודעת הבנק לפקיד השומה ובהתאם למאפייני הבנק.

חובות פגומים שאינם גדולים - ההוצאות בגין "מחיקות חשבונאיות" נטו (בקיזוז גביות באותה שנה) - מחציתן יותרו לצרכי מס בשנת המס הראשונה לאחר השנה שבה נרשמה ההוצאה, ומחציתן יותרו בשנת המס השנייה לאחר השנה שבה נרשמה ההוצאה.

הפרשה קבוצתית - אינה מוכרת לצרכי מס.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ט. הסכם פשרה בין הבנק לבין פקיד השומה למפעלים גדולים מאוגוסט 1987, מסדיר תשלומי מס בישראל בגין רווחי חברות בנות של הבנק בחו"ל.

י. על פי הסדר עם שלטונות המס מיום 14 באפריל 2005, מיום 29 ביוני 2014 ומיום 30 בדצמבר 2018, רשאי הבנק לקזז סכומי מס בתנאים מסוימים במידה ושיעור המס הכולל על הכנסות הבנק בישראל יהיה גבוה משיעור המס החל על חברות בנות בחו"ל. הסכומים שטרם קוזזו מחבות המס ושביגים לא נכלל במאזן חסכון במס בעתיד ליום 31 בדצמבר 2021 הינם כ-5 מיליון דולר (ליום 31 בדצמבר 2020 כ-13 מיליון דולר). סכום מס מקסימלי הניתן לקיזוז בשנה הינו בין 5 ל-8 מיליון דולר.

יא. ככלל, הבנק, בתיאום עם רשויות המס, ממוסה על בסיס עליית ערך של ניירות הערך וזאת בהתאם לדרך הצגתם של ניירות הערך בדוחות הכספיים של המוסדות הפיננסיים.

יב. שיעורי המס

המיסים החלים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על פי חוק מס ערך מוסף. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על תאגידים בנקאיים משנת 2018 ואילך:

- שיעור מס חברות 23.00%.
- שיעור מס רווח 17.00%.
- שיעור מס כולל 34.19%.

יתרות המיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס הצפויים לחול במועד ההיפוך.

ביאור 9 - רווח למניה רגילה

א. רווח בסיסי המיוחס לבעלי מניות

חישוב הרווח הבסיסי למניה מתבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, באופן הבא:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
רווח בסיסי		
3,522	2,102	6,028
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)		
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)		
1,493,609	1,466,191	1,452,896
יתרה לתחילת התקופה ^(א)		
414	163	-
השפעה משוקללת של יחידות RSU, PSU שמומשו והנפקת מניות		
(9,956)	(10,582)	-
השפעה משוקללת בגין רכישה עצמית של מניות		
1,484,067	1,455,772	1,452,896
ממוצע משוקלל של מספר המניות		
2.37	1.44	4.15
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)		

(א) יתרה לתחילת התקופה בניכוי רכישה עצמית של מניות עד למועד החתך.

ב. רווח מדולל למניה

חישוב הרווח המדולל למניה של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, באופן הבא:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
רווח מדולל		
3,522	2,102	6,028
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)		
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)		
1,484,067	1,455,772	1,452,896
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה		
284	30	-
השפעה משוקללת של יחידות RSU, PSU שטרם מומשו		
1,484,351	1,455,802	1,452,896
ממוצע משוקלל של מספר המניות בדילול מלא		
2.37	1.44	4.15
רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)		

ג. הון המניות

לימים 31 בדצמבר 2021 ו-31 בדצמבר 2020 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך השנים 2018-2020 הינו 1,452,896,006 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ.

ליום 31 בדצמבר 2019 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך שנת 2018 ו-2019 הינו 1,466,191,030 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021							
רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות המיוחס לבעלי מניות הבנק	סך הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)
(2,132)	(30)	(2,162)	(1,763)	(9)	-	(73)	(317)
(1,355)	(17)	(1,372)	(2,208)	(4)	(2)	(126)	968
(27)	-	(27)	-	-	-	-	(27)
19	4	23	23	-	-	-	-
(3,495)	(43)	(3,538)	(3,948)	(13)	(2)	(199)	624
703	(21)	682	214	(3)	28	(96)	539
(2,792)	(64)	(2,856)	(3,734)	(16)	26	(295)	1,163
(85)	(32)	(117)	256	(10)	(26)	(48)	(289)
(2,877)	(96)	(2,973)	(3,478)	(26)	-	(343)	874

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) הפסדים נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) ההתאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית, לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים וכוללות תכניות פרישה מרצון שבוצעו.

(ד) השפעה מצטברת בנין יישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה [ביאור 1.כד. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019](#).

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2021			2020			2019		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח								
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:								
(207)	70	(137)	1,191	(404)	787	1,657	(565)	1,092
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
(231)	79	(152)	(377)	129	(248)	(189)	65	(124)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
(438)	149	(289)	814	(275)	539	1,468	(500)	968
שינוי נטו במהלך השנה								
התאמות מתרגום ^(א) :								
(95)	-	(95)	(193)	-	(193)	(243)	-	(243)
התאמות מתרגום דוחות כספיים								
71	(24)	47	147	(50)	97	178	(61)	117
גידורים ^(א)								
(24)	(24)	(48)	(46)	(50)	(96)	(65)	(61)	(126)
שינוי נטו במהלך השנה								
(40)	14	(26)	43	(15)	28	(3)	1	(2)
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים								
(11)	1	(10)	(5)	2	(3)	(5)	1	(4)
חלק הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני								
הטבות לעובדים ^(ה) :								
(101)	33	(68)	(134)	39	(95)	(3,746)	1,276	(2,470)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו השנה								
493	(169)	324	470	(161)	309	398	(136)	262
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(ד)								
-	-	-	-	-	-	31	(8)	23
מכירת מניות של חברה מאוחדת								
392	(136)	256	336	(122)	214	(3,317)	1,132	(2,185)
שינוי נטו במהלך השנה								
(121)	4	(117)	1,142	(460)	682	(1,922)	573	(1,349)
סך הכל שינוי נטו במהלך השנה								
בניכוי השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(40)	8	(32)	(17)	(4)	(21)	(2)	(11)	(13)
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה								
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק								
(81)	(4)	(85)	1,159	(456)	703	(1,920)	584	(1,336)
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה								

(א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית ראה [ביאור 3](#).
 (ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמתבע הפעילות שלהן שונה ממתבע הפעילות של הבנק.
 (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
 (ד) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין פנסיה - הטבה מוגדרת והטבות אחרות לאחר סיום העסקה ללא עלות שירות פירוט נוסף ראה [ביאור 23](#).
 (ה) התאמות בגין הטבות לעובדים כוללות את עלויות תכניות הפרישה מרצון שבוצעו.

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
126,765	183,844	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
9,429	13,558	פיקדונות בבנקים מסחריים ^(א)
136,194	197,402	סך הכל ^(ב)
132,616	194,225	מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

(א) בניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
 (ב) מזה מזומנים משועבדים בסך 1,247 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 – 1,951 מיליון ש"ח).

הערה: בדבר שיעבודים ראה [ביאור 27](#).

ביאור 12 - ניירות ערך

31 בדצמבר										
2020		2021		2020		2021		2020		2021
הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו
מהתאמות שווי הוגן ^(א)	מהתאמות שווי הוגן	מהתאמות שווי הוגן ^(א)	מהתאמות שווי הוגן	מהתאמות שווי הוגן ^(א)	מהתאמות שווי הוגן	מהתאמות שווי הוגן ^(א)	מהתאמות שווי הוגן	מהתאמות שווי הוגן ^(א)	מהתאמות שווי הוגן	מהתאמות שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח										
4,475	(1)	557	3,919	3,919	4,410	(2)	389	4,023	4,023	של ממשלת ישראל
2,297	(8)	40	2,265	2,265	2,291	(38)	14	2,315	2,315	מגובי משכנתאות (MBS)
886	-	68	818	818	1,696	(60)	63	1,693	1,693	של אחרים זרים
7,658	(9)	665	7,002	7,002	8,397	(100)	466	8,031	8,031	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

ראה הערות [בעמוד 174](#).

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר										
2020					2021					
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר					רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר					
שווי הוגן ^(א)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	שווי הוגן ^(א)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	במיליוני ש"ח
אגרות חוב זמינות למכירה^(א):										
34,821	(4)	1,233	33,592	34,821	23,666	(14)	1,198	22,482	23,666	של ממשלת ישראל
19,893	(13)	112	19,794	19,893	26,512	(79)	32	26,559	26,512	של ממשלות זרות
69	-	5	64	69	54	-	6	48	54	של מוסדות פיננסיים בישראל
8,861	-	271	8,590	8,861	8,302	(13)	123	8,192	8,302	של מוסדות פיננסיים זרים מגובי נכסים (ABS) או מגובי
6,996	(23)	87	6,932	6,996	7,175	(86)	27	7,234	7,175	משכנתאות (MBS)
220	-	11	209	220	585	-	24	561	585	של אחרים בישראל
6,067	(4)	387	5,684	6,067	5,136	(39)	158	5,017	5,136	של אחרים זרים
76,927	^(א) (44)	^(א) 2,106	74,865	76,927	71,430	^(א) (231)	^(א) 1,568	70,093	71,430	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(א):
31 בדצמבר										
2020					2021					
הפסדים			רווחים		הפסדים			רווחים		הערך במאזן
שטרם מומשו			שטרם מומשו		שטרם מומשו			שטרם מומשו		
שווי הוגן ^(א)		מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	עלות	הערך במאזן	שווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	עלות	במיליוני ש"ח
השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:										
4,335	(43)	230	4,148	4,335	4,344	(91)	377	4,058	4,344	מניות וקרנות מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(א)
1,566	-	-	1,566	1,566	1,743	-	-	1,743	1,743	סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר
4,335	^(א) (43)	^(א) 230	4,148	4,335	4,344	^(א) (91)	^(א) 377	4,058	4,344	
88,920	(96)	3,001	86,015	88,264	84,171	(422)	2,411	82,182	83,805	סך כל ניירות ערך שאינן למסחר

ראה הערות [בעמוד 174](#).

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר										
2020					2021					
הפסדים	רווחים	עלות	הפסדים	רווחים	עלות	הפסדים	רווחים	עלות	הפסדים	רווחים
שטרם	שטרם	מופחתת	שטרם	שטרם	מופחתת	שטרם	שטרם	מופחתת	שטרם	שטרם
מומשו	מומשו	(במניות-)	מומשו	מומשו	(במניות-)	מומשו	מומשו	(במניות-)	מומשו	מומשו
מהתאמות	מהתאמות	עלות)	מהתאמות	מהתאמות	עלות)	מהתאמות	מהתאמות	עלות)	מהתאמות	מהתאמות
שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח										
ניירות ערך למסחר:										
אגרות חוב -										
3,144	-	9	3,135	3,144	2,591	(2)	4	2,589	2,591	של ממשלת ישראל
223	-	31	192	223	-	-	-	-	-	של ממשלות זרות
323	-	4	319	323	288	-	4	284	288	של מוסדות פיננסיים בישראל
98	(1)	3	96	98	27	-	-	27	27	של מוסדות פיננסיים זרים
80	(5)	-	85	80	42	(2)	-	44	42	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
58	-	2	56	58	106	-	3	103	106	של אחרים בישראל
46	-	3	43	46	53	-	2	51	53	של אחרים זרים
3,972	(6)	52	3,926	3,972	3,107	(4)	13	3,098	3,107	סך הכל אגרות חוב
61	(1)	7	55	61	15	(1)	-	16	15	מניות וקרנות
4,033	(7) ^(א)	59 ^(א)	3,981	4,033	3,122	(5) ^(א)	13 ^(א)	3,114	3,122	סך כל ניירות הערך למסחר
92,953	(103)	3,060	89,996	92,297	87,293	(427)	2,424	85,296	86,927	סך כל ניירות הערך^(א)

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות דומות או זהות של אותו מנפיק.
- (ג) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (ה) לא היו אג"ח פגומות ב-31 בדצמבר 2021 וב-31 בדצמבר 2020.
- (ו) סך של 9.1 מיליארד ש"ח מתוך סך הכל ניירות ערך במט"ח הינם (SSA) Supernationals, Sovereign and Agencies (31 בדצמבר 2020 - 9.0 מיליארד ש"ח).
- (ז) ביום 1 במרס 2021 סווגה חברת הבת בארה"ב יתרה של כ-750 מיליון ש"ח (כ-225 מיליון דולר) מתיק אגרות חוב זמינות למכירה לתיק אגרות חוב מוחזקות לפדיון.

הערות כלליות:

ניירות ערך שהושאלו בסך 25 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 95 מיליון ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור. ניירות ערך ששוועדו הסתכמו בסך 21,206 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 14,419 מיליון ש"ח). לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה [ביאורים 3-1](#). ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם הוכר

31 בדצמבר 2021										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
2	-	-	2	31	-	-	-	- ^(ו)	156	של ממשלת ישראל
6	-	-	6	65	32	-	-	32	1,724	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	60	-	-	60	926	של אחרים זרים
8	-	-	8	96	92	-	-	92	2,806	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

31 בדצמבר 2020										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 35% ^(ה)	20%-35% ^(ד)	0-20% ^(ג)	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	1	-	-	1	31	של ממשלת ישראל
3	-	-	3	117	5	-	-	5	252	מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	- ^(ו)	273	של אחרים זרים
3	-	-	3	117	6	-	-	6	556	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 2021										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי	
הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	14	-	-	14	1,146	של ממשלת ישראל
1	-	-	1	26	78	-	-	78	13,665	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	13	-	-	13	2,256	של מוסדות פיננסיים זרים
31	-	-	31	1,040	55	-	-	55	3,485	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	42	של אחרים בישראל
10	-	-	10	195	29	-	-	29	1,656	של אחרים זרים
42	-	-	42	1,261	189	-	-	189	22,250	סך כל אגרות חוב הזמינות למכירה

31 בדצמבר 2020										
12 חודשים ומעלה ^(ב)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					הפסדים שטרם מומשו ^(ד)					
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי	
הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	35% ^(ה)	35% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
-	-	-	-	-	4	-	-	4	1,490	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	13	-	-	13	4,073	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	363	של מוסדות פיננסיים זרים
13	-	-	13	1,018	10	-	-	10	926	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	4	-	-	4	568	של אחרים זרים
13	-	-	13	1,018	31	-	-	31	7,425	סך כל אגרות חוב הזמינות למכירה

(א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.

(ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

(ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

(ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.

(ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.

(ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

(ז) סכומים שנוקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו

31 בדצמבר 2021					
פחות מ-12 חודשים ^(ב)		12 חודשים ומעלה ^(ג)		סך הכל	
הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
2,486	(35)	34	(2)	2,520	(37)
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)					
609	(19)	373	(16)	982	(35)
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)					
390	(1)	633	(13)	1,023	(14)
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)					
3,485	(55)	1,040	(31)	4,525	(86)
סך הכל					

31 בדצמבר 2020					
פחות מ-12 חודשים ^(ב)		12 חודשים ומעלה ^(ג)		סך הכל	
הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
108	(1)	40	(1)	148	(2)
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)					
576	(7)	77	(2)	653	(9)
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-I REMIC, CMO)					
242	(2)	901	(10)	1,143	(12)
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)					
926	(10)	1,018	(13)	1,944	(23)
סך הכל					

- (א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ג) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)
פירוט נוסף לגבי אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות

31 בדצמבר							
2020				2021			
עלות מופחתת לשווי הוגן	מהתאמות שווי הוגן לשווי הוגן	הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	עלות מופחתת לשווי הוגן	מהתאמות שווי הוגן לשווי הוגן	הוכרו	רווחים שטרם הוכרו
במיליוני ש"ח							
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)							
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)							
2,138	(4)	40	2,102	2,254	(34)	14	2,274
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA							
1,129	(4)	19	1,114	1,332	(19)	8	1,343
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
1,009	-	21	988	922	(15)	6	931
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)							
159	(4)	-	163	37	(4)	-	41
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם							
159	(4)	-	163	37	(4)	-	41
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)							
2,297	(8)	40	2,265	2,291	(38)	14	2,315
סך כל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות							
2,297	(8)	40	2,265	2,291	(38)	14	2,315

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)
פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 בדצמבר							
2020				2021			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)				רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
שווי	הפסדים	הוגן	עלות מופחתת רווחים	שווי	הפסדים	הוגן	עלות מופחתת רווחים
במיליוני ש"ח							
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)							
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)							
2,547	(2)	36	2,513	3,064	(37)	8	3,093
מזה: אגרות חוב שקיימת לגביהם ערבות של GNMA							
743	(1)	9	735	1,441	(19)	2	1,458
אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
1,804	(1)	27	1,778	1,623	(18)	6	1,635
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)							
מזה: אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA או בערבותם							
2,526	(9)	41	2,494	2,010	(35)	12	2,033
2,184	(8)	33	2,159	1,660	(33)	10	1,683
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)							
5,073	(11)	77	5,007	5,074	(72)	20	5,126
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)							
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO							
1,923	(12)	10	1,925	2,101	(14)	7	2,108
1,513	(5)	9	1,509	1,761	(2)	6	1,757
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA							
323	(7)	-	330	238	(12)	-	250
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים							
6,996	(23)	87	6,932	7,175	(86)	27	7,234

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 בדצמבר							
2020				2021			
הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים
שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו	שטרם מומשו
מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)
עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת	עלות מופחתת
במיליוני ש"ח							
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)							
2	-	-	2	2	-	-	2
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
2	-	-	2	2	-	-	2
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)							
34	(3)	-	37	24	(1)	-	25
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA או בערבותם							
33	(3)	-	36	-	-	-	-
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
36	(3)	-	39	26	(1)	-	27
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)							
44	(2)	-	46	16	(1)	-	17
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים							
80	(5)	-	85	42	(2)	-	44

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2021					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
172,551	-	914	173,465	15,554	189,019
שנבדקו על בסיס פרטני					
43,157	103,688	27,081	173,926	1,708	175,634
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
466 ^(א)	103,610	-	104,076	-	104,076
מזה: לפי עומק פיגור ¹					
215,708	103,688	27,995	347,391	17,262	364,653
סך הכל חובות^{2(א)}					
מזה:					
1,918	-	351	2,269	-	2,269
חובות בארגון מחדש					
640	20	20	680	- ^(ד)	680
חובות פגומים אחרים					
2,558	20	371	2,949	-	2,949
סך הכל חובות פגומים					
284	609	48	941	-	941
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
2,332	-	219	2,551	-	2,551
חובות בעייתיים אחרים					
5,174	629	638	6,441	-	6,441
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
2,641	-	295	2,936	3	2,939
שנבדקו על בסיס פרטני					
671	489	416	1,576	-	1,576
שנבדקו על בסיס קבוצתי ³					
1	489 ^(ב)	-	490	-	490
מזה: לפי עומק פיגור ³					
3,312	489	711	4,512	3	4,515
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי⁴					
703	5	234	942	- ^(ד)	942
מזה: בגין חובות פגומים					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 360 מיליון ש"ח.
 (ג) יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 (ד) יתרה נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2020					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
143,317	24	786	144,127	10,879	155,006
40,741	90,365	25,398	156,504	158	156,662
624 ^(ב)	90,237	-	90,861	-	90,861
184,058	90,389	26,184	300,631	11,037	311,668
מזה:					
2,324	-	317	2,641	-	2,641
1,308	50	20	1,378	15	1,393
3,632	50	337	4,019	15	4,034
56	720	38	814	-	814
3,525	2	266	3,793	-	3,793
7,213	772	641	8,626	15	8,641
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
3,135 ^(ה)	1	228	3,364	3	3,367
747 ^(ה)	635	544	1,926	-	1,926
- ^(ד)	634 ^(ב)	-	634	-	634
3,882	636	772	5,290	3	5,293
911 ^(ה)	7	212	1,130	- ^(ד)	1,130

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 460 מיליון ש"ח.
 (ג) כולל יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.
 (ד) יתרה נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.
 (ה) סווג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
4,284	636	792	5,712	3	5,715	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(622)	(145)	(45)	(812)	-	(812)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(472)	(6)	(279)	(757)	-	(757)	מחיקות חשבונאיות
584	4	259	847	-	847	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
112	(2)	(20)	90	-	90	מחיקות חשבונאיות נטו
(9)	-	-	(9)	-	(9)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
3,765	489	727	4,981	3	4,984	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
453	-	16	469	-	469	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
2,590	467	657	3,714	2	3,716	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
2,105	175	271	2,551	1	2,552	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(816)	(6)	(383)	(1,205)	-	(1,205)	מחיקות חשבונאיות
429	-	247	676	-	676	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(387)	(6)	(136)	(529)	-	(529)	מחיקות חשבונאיות נטו
(24)	-	-	(24)	-	(24)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,284	636	792	5,712	3	5,715	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
402	-	20	422	-	422	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
2,700	479	634	3,813	3	3,816	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
454	22	134	610	(1)	609	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(967)	(29)	(385)	(1,381)	-	(1,381)	מחיקות חשבונאיות
439	-	275	714	-	714	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(528)	(29)	(110)	(667)	-	(667)	מחיקות חשבונאיות נטו
(16)	-	-	(16)	-	(16)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(20)	(5)	(1)	(26)	-	(26)	מימוש השקעה בחברת בת שאוחדה בעבר
2,590	467	657	3,714	2	3,716	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
366	-	20	386	-	386	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאור 14 - אשראי לממשלות

31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
9	205	אשראי לממשלה
623	735	אשראי לממשלות זרות
632	940	סך כל האשראי לממשלות

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה

א. הרכב של חברות כלולות

31 בדצמבר	
2021	2020
חברות כלולות	
במיליוני ש"ח	
795	1,113
סך כל השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני (לרבות מוניטין)	
152	38
מזה - רווחים שנצברו ממועד הרכישה	
סעיפים שנצברו בהון ממועד הרכישה:	
(23)	(34)
התאמות בגין חברות כלולות	
פרטים בדבר מוניטין:	
(N) 197	(N) 226
הסכום המקורי, נטו	
135	164
יתרה להפחתה	

(א) ייחוס תמורת הרכישה לנכסים ולהתחייבויות הנרכשים על ידי חברת הבת מסתיים לאחר מועד הדיווח.

פרטים לגבי ערך בספרים ושווי השוק של השקעות סחירות

31 בדצמבר			
2021		2020	
ערך בספרים	שווי שוק	ערך בספרים	שווי שוק
במיליוני ש"ח			
132	83	-	-
טראלייט בע"מ			
68	58	-	-
סאנפלאואר השקעות מתחדשות בע"מ			
200	141	-	-
סך הכל			

ב. חלק הקבוצה ברווחים או בהפסדים של חברות כלולות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2021	2020	2019
במיליוני ש"ח		
102	(19)	(19)
חלק הקבוצה ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות		
(1)	6	4
הפרשה למיסים נדחים		
101	(13)	(15)
חלק הקבוצה ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס		

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

חברות בת מאוחדות^(א)

31 בדצמבר					
2020	2021	2020	2021		
	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		
	חלק בזכויות בהצבעה		חלק בזכויות בהצבעה		
				שם החברה	פרטים על החברה
				באחוזים	
בישראל					
100.0	100.0	100.0	100.0	לאומי פרטנרס בע"מ ^(ב)	שירותים עסקיים ופיננסיים
99.8	99.8	99.8	99.8	לאומי-טק בע"מ ^(ד)	ליווי פיננסי לחברות היי-טק
100.0	100.0	100.0	100.0	לאומי שירותי שוק ההון בע"מ	שרותי תפעול קופות גמל וקרנות נאמנות
בחוץ לארץ					
84.7	84.7	84.7	84.7	בנק לאומי לישראל קורפוריישן ^(ה)	חברת החזקות - רשומה בארה"ב
84.6	84.6	84.6	84.6	בנק לאומי ארה"ב ^(ה)	עסקי בנק כללי - רשומה בארה"ב
100.0	100.0	100.0	100.0	בנק לאומי בריטניה פי.אל.סי ^(ו)	עסקי בנק כללי - רשומה בבריטניה
100.0	100.0	100.0	100.0	לאומי רי לימיטד	ביטוח - רשומה בא"י התעלה

- (א) הנתונים לגבי החברות המאוחדות משקפים את השקעת הבנק בהן בניכוי השקעות כל חברה בחברות אחרות בקבוצת הבנק, ואת חלק הבנק בתוצאות פעולותיהן בניכוי חלקה של כל חברה בתוצאות הפעולות של חברות אחרות בקבוצת הבנק בגין השקעות האמורות.
- (ב) השקעות הוניות אחרות כוללות שטרי הון.
- (ג) חלק הבנק בקרן הון בגין הטבה בהלוואות בעלי שליטה 190 מיליון ש"ח (2020 - 190 מיליון ש"ח).
- (ד) חלק הבנק בקרן הון בגין הטבה בהלוואות בעלי שליטה 82 מיליון ש"ח (2020 - 82 מיליון ש"ח).
- (ה) בנק לאומי ארה"ב ובנק לאומי לישראל קורפוריישן הינן חברות שמטבע הפעילות שלהן שונה מהשקל. ראה [ביאור 1.1](#).
- (ו) לפרטים נוספים לגבי הסכם המיזוג עם Valley ראה [ביאור 1.36](#).
- (ז) לפרטים נוספים לגבי שינוי ארגוני בבנק לאומי בריטניה ראה [ביאור 1.36](#).

2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
ערבויות עבור				תרומה לרווח (הפסד)					השקעה
החברה לטובת		רווח (הפסד)		הנקי המיוחס		השקעות			במניות
גופים שמחוץ		כולל		לבעלי מניות		הוניות			לפי
לקבוצה		אחר		הבנק		אחרות ^(ב)			שווי מאזני
									במיליוני ש"ח
696	971	2	(6)	100	712	222	224	3,587	4,293
-	-	2	3	3	4	-	-	1,024	1,031
-	-	-	-	3	5	-	-	33	38
-	-	(5)	-	(2)	(9)	-	-	82	73
-	-	(114)	(170)	113	221	-	-	2,219	2,270
-	-	(14)	13	(85)	30	235	225	920	963
-	159	-	-	(1)	10	-	-	50	60

ביאור 16 - בניינים וציוד

א. הרכב

סך הכל	עלויות תוכנה ^(ב)	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין ^(א)	במיליוני ש"ח
עלות נכסים				
10,318	3,857	3,513	2,948	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
594	426	104	64	תוספות
(193)	(90)	(82)	(21)	גריעות
(52)	(16)	(14)	(22)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
10,667	4,177	3,521	2,969	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
543	419	79	45	תוספות
(273)	(72)	(74)	(127)	גריעות
(22)	(7)	(6)	(9)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
10,915	4,517	3,520	2,878	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
פחת והפסדים מירידת ערך				
7,275	2,977	2,699	1,599	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
678	497	118	63	פחת לשנה
(175)	(79)	(80)	(16)	גריעות
(43)	(12)	(15)	(16)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
7,735	3,383	2,722	1,630	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
694	523	115	56	פחת לשנה
(213)	(67)	(70)	(76)	גריעות
(21)	(6)	(7)	(8)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
8,195	3,833	2,760	1,602	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
3,043	880	814	1,349	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2019
2,932	794	799	1,339	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2020
2,720	684	760	1,276	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2021

(א) לרבות התקנות ושיפורים במושכר.

(ב) לרבות הוצאות שהונו בקשר לפיתוח עלויות תוכנה לשימוש עצמי אשר הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2021 בסך 575 מיליון ש"ח (2020 - 581 מיליון ש"ח).

ב. שיעור הפחת הממוצע

31 בדצמבר		
2020	2021	
2.35%	2.26%	בניינים ומקרקעין
12.78%	13.19%	ציוד, ריהוט וכלי רכב
22.84%	26.16%	עלויות תוכנה

ביאור 16 - בניינים וציוד (המשך)

- ג. בניינים ומקרקעין שאינם בשימוש הקבוצה, בעיקר בניינים מושכרים, כלולים במאזן בסך 20 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 32 מיליון ש"ח).
- ד. נכסים בסך 44 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 49 מיליון ש"ח), טרם נרשמו על שם הבנק כלשכת רישום מקרקעין. הסיבות העיקריות לאי רישום הינן העדר הסדר רישום מקרקעין באור ("פרצלציה") ואי רישום פרויקט כבית משותף על ידי הקבלן/היזם.
- ה. היתרה המאזנית של בניינים וציוד העומדים למכירה הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2021 בסך 13 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - בסך 61 מיליון ש"ח). לא צפוי הפסד ממימוש בניינים וציוד העומדים למכירה, מעבר להפרשות שנעשו בגינם.
- ו. היתרה המאזנית של רכוש קבוע בשלבי הקמה הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2021 בסך 16 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 143 מיליון ש"ח).
- ז. סעיף בניינים וציוד כולל שיפורים וזכויות שכירות, לרבות תשלומים על חשבון חלק מהבניינים על קרקע חכורה.

ח. מידע בגין חכירות

1. הוצאות בגין חכירות

31 בדצמבר		
2020	2021	במיליוני ש"ח
169	149	הוצאות בגין חכירות תפעוליות
1	1	הוצאות בגין חכירות לטווח קצר
2	1	הוצאות בגין תשלומי חכירה משתנים
172	151	סך הכל הוצאות בגין חכירות

2. מידע נוסף על חכירות

31 בדצמבר		
2020	2021	במיליוני ש"ח
מזומנים ששולמו בגין יתרות שנכללו במדידה של התחייבויות בגין חכירות:		
170	143	תזרים מזומנים בגין פעילות שוטפת בגין חכירות תפעוליות
42	81	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
יתרת תקופה משוקללת ממוצעת (בשנים):		
4.5	4.1	בגין חכירות תפעוליות
ריבית היוון משוקללת ממוצעת (באחוזים):		
1.00	1.00	בגין חכירות תפעוליות

ביאור 16 - בניינים וציוד (המשך)

3. תזרימי מזומנים לא מהוונים והתחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופות פירעון

31 בדצמבר			
2020		2021	
התחייבות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים	התחייבות בגין חכירה	תזרימי מזומנים לא מהוונים
148	150	146	146
124	126	109	112
94	96	86	88
81	84	76	79
77	80	68	71
407	443	317	344
931	979	802	840

ביאור 17 - מוניטין

סך הכל מוניטין ^(א) במיליוני ש"ח	
	עלות
16	ליום 31 בדצמבר 2019
(1)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
15	ליום 31 בדצמבר 2020
(1)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
14	ליום 31 בדצמבר 2021
	הפחתות והפסדים מירידת ערך
-	ליום 31 בדצמבר 2019
-	הפחתה לשנה
-	ליום 31 בדצמבר 2020
-	הפחתה לשנה
-	ליום 31 בדצמבר 2021
14	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021
	הערך בספרים
16	ליום 31 בדצמבר 2019
15	ליום 31 בדצמבר 2020
14	ליום 31 בדצמבר 2021

(א) מוניטין לפי מגזרי פעילות פיקוחיים ולפי גישת הנהלה מיוחסת לפעילות חול.

ביאור 18 - נכסים אחרים

31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
6,258	5,857	מיסים נדחים לקבל, נטו - ראה ביאור 8(ד)
42	35	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
110	202	קופה מרכזית לתשלום פיצויים
6	9	נכסים שנתקבלו בגין אשראים שסולקו
51	52	יתרת הוצאות הנפקה להפחתה של אגרות חוב, שטרי התחייבויות וכתבי התחייבות נדחים
37	18	נכסים בגין פעילות במסלוקת מעוף ^(א)
369	393	שווי פוליסת ביטוח בשלוחה בחו"ל
202	194	הוצאות מראש
169	189	הכנסות לקבל
1,385	239	חייבים אחרים ויתרות חובה
929	797	נכסי זכות שימוש בגין חכירה תפעולית ^(ב)
9,558	7,985	סך כל הנכסים האחרים

(א) מוצג בשווי הוגן.

(ב) החל מיום 1 בינואר 2020 בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה בדבר חכירות, הוכר לראשונה נכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין החכירה בתוספת עלויות ראשוניות ותשלומי חכירה מראש ובניכוי תמריצים שהתקבלו. למידע בגין חכירות ראה [ביאור 1.ד](#).

ביאור 19 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
בישראל		
לפי דרישה		
116,042	161,327	אינם נושאים ריבית
176,276	210,393	נושאים ריבית
292,318	371,720	סך הכל לפי דרישה
132,325	140,596	לזמן קצוב
424,643	512,316	סך כל פיקדונות בישראל ¹
מחוץ לישראל		
לפי דרישה		
11,363	14,737	אינם נושאים ריבית
6,713	6,677	נושאים ריבית
18,076	21,414	סך הכל לפי דרישה
4,312	3,539	לזמן קצוב
22,388	24,953	סך כל פיקדונות מחוץ לישראל
447,031	537,269	סך כל פיקדונות הציבור
¹ מזה:		
147,228	146,235	פיקדונות של אנשים פרטיים
80,499	127,883	פיקדונות של גופים מוסדיים
196,916	238,198	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
		תקרת הפיקדון
117,472	120,656	עד 1
108,612	111,186	מעל 1 ועד 10
77,759	86,924	מעל 10 ועד 100
54,650	65,715	מעל 100 ועד 500
88,538	152,788	מעל 500
447,031	537,269	סך הכל

ביאור 20 - פיקדונות מבנקים

31 בדצמבר		
2020	2021	במיליוני ש"ח
ישראל		
בנקים מסחריים:		
5,744	7,152	פיקדונות לפי דרישה
-	477	פיקדונות לזמן קצוב
331	531	קיבולים
בנקים מרכזיים:		
135	216	פיקדונות לפי דרישה
8,777	16,902	פיקדונות לזמן קצוב
מחוץ לישראל		
בנקים מסחריים:		
2	6	פיקדונות לפי דרישה
89	-	פיקדונות לזמן קצוב
15	39	קיבולים
בנקים מרכזיים:		
50	47	פיקדונות לפי דרישה
-	-	פיקדונות לזמן קצוב
15,143	25,370	סך כל פיקדונות מבנקים

ביאור 21 - אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים^(א)

31 בדצמבר		שעור תשואה פנימי ^(ג)	משך חיים ממוצע ^(ב)	
2020	2021	באחוזים	שנים	במיליוני ש"ח
אגרות חוב, כתבי התחייבות ושטרי הון במטבע ישראלי שאינם ניתנים להמרה:				
3,688	2,877	2.4	2.1	במטבע ישראלי לא צמוד
5,719	6,528	0.4	4.0	צמודות למדד המחירים לצרכן
9,407	9,405			סך הכל ¹
8,847	8,834	-	-	¹ מזה: רשומים למסחר
כתבי התחייבות ניתנים להמרה:				
926	-	-	-	במטבע ישראלי לא צמוד
3,525	3,659	2.2	2.9 ^(ד)	צמודות למדד המחירים לצרכן
2,445	2,364	3.3	3.8 ^(ד)	בדולרים של ארה"ב
16,303	15,428			סך כל אגרות החוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות הנדחים
8,438	6,072			מזה כתבי התחייבות נדחים הנכללים בהון רוברד²

- (א) יתרת הנכיון בקיזוז הפרמיה על אגרות חוב ועל כתבי התחייבות נדחים שטרם נזקפה לדוח רווח והפסד קוזזה מאגרות החוב.
 (ב) משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווים לפי שיעור התשואה הפנימי.
 (ג) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את תזרים התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.
 (ד) משך חיים ממוצע למועד שינוי הריבית מבוסס על חישוב משך חיים ממוצע אפקטיבי כפי שמחושב לצורך החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית. בכתבי התחייבות נדחים, בצמודים למדד (0.6) שנים, בדולר ארה"ב 3.65 שנים (ליום 31 בדצמבר 2020 - לא צמודים 0.1 שנים, צמודים למדד 3.5 שנים, בדולר ארה"ב 4.5 שנים).
 (ה) הון רוברד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל 3.

הערה:

למידע נוסף ראה [ביאור 25א](#).

ביאור 22 - התחייבויות אחרות

31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
86	86	עתודה למיסים נדחים, נטו - ראה ביאור 8(ד)
1,271	1,178	עודף עתודות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו
11,546	11,470	עודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית - ראה ביאור 23(ח)
339	403	הכנסות מראש
4,274	987	זכאים בגין פעילויות בכרטיסי אשראי
545	876	הוצאות לשלם בגין שכר והוצאות נלוות
220	441	שווי שוק של ניירות ערך שנמכרו בחסר
422	469	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
260	276	הוצאות לשלם
428	429	הפרשות אחרות בגין זכויות עובדים
232	227	הפרשה לחופשה
36	30	חופשת יובל צבורה
37	18	התחייבויות בגין פעילות במסלקת המעוף ^(א)
708	510	זכאים אחרים ויתרות זכות
931	802	התחייבויות בגין חכירות תפעוליות ^(ב)
21,335	18,202	סך כל ההתחייבויות האחרות

(א) מוצג בשווי הוגן.

(ב) החל מיום 1 בינואר 2020 בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה בדבר חכירות, הוכרה לראשונה התחייבות בגין חכירה בסכום הערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים. למידע בגין חכירות ראה [ביאור 1.1](#). למידע על התחייבויות בגין חכירות תפעוליות לפי תקופות לפירעון ראה [ביאור 16.ת](#).

ביאור 23 - זכויות עובדים

א. פיצויי פרישה ופנסיה

1. כללי

לעובדים שהחלו עבודתם בבנק מיום 1 בינואר 1999 וטרם קבלו קביעות במועד חתימת הסכם קיבוצי מיוחד בשנת 2000 בעניין הסדר פנסיוני (להלן "עובדי דור ב"), קיימות הפקדות שוטפות לתכנית פנסיה חיצונית. לבנק לא תהיה כל חבות פנסיונית לגבי עובדים אלה להוציא השלמה לפיצויי פיטורין במקרים מסוימים בהתאם להסכם.

לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 וקיבלו קביעות עד מועד חתימת ההסכם דלעיל (להלן "עובדי דור א"), הפורשים מעבודתם בבנק בגיל פרישה, למעט אלו המוזכרים לעיל [וכסעיף ב](#), להלן, קיימת הזכות לבחור בקבלת פיצויי פרישה וכספי התגמולים או בקבלת פנסיה מהבנק, תוך ויתור על כספי הפיצויים והתגמולים והכל כפוף להוראות הדין. הזכאות לפנסיה מחושבת לפי שיעור של 40% בגין חמש עשרה שנות העבודה הראשונות דהיינו 2.67% לשנה ושל 1.5% לכל שנה לאחר מכן, עד לשיעור מירבי של 70%.

העתודות לפנסיה מבוססות על חישוב אקטוארי הלווקח בחשבון את גיל הפרישה על פי מחקר ובהתבסס על ניסיון העבר. החישוב האקטוארי נערך בשיטת הערכה של הטבות נצברות בהתחשב בפרמטרים שונים, ביניהם הסתברות על בסיס ניסיון העבר לגבי שיעור ניצול זכויות הפנסיה ושיעור משיכות כספי פיצויים ותגמולים, נכות וכו'. כמו כן מבוצע החישוב בהנחת עליית שכר נומינלית המבוססת על ניסיון העבר ומשתנה בהתאם לגיל העובד.

צבירת ההתחייבות הינה בשיטת הקו-הישר עד לגיל הפרישה המוקדמת (ממוצע גילאי הפרישה בפועל של עובדי דור א' בשנים האחרונות, גברים ונשים). לאחר מועד זה, הטבות נוספות המיוחסות לשנים העוקבות נצברות בהתבסס על נוסחת תכנית ההטבות של עובדי דור א'.

החישוב האקטוארי מבוסס על הוראות עדכניות של האקטואר הראשי במשרד האוצר לגבי שיעורי תמותה מחודש נובמבר 2019 אשר נקבעו על ידי הממונה על שוק ההון בטוח וחסכון לחברות הביטוח, ואשר אומצו לאוכלוסיית עובדי הבנק.

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים, כאשר חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמה, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין את גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

חישוב ההתחייבות האקטוארית של הבנק לפנסיה נעשה על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה למועד הדיווח. נקבע שחישוב המרווח יתבסס על מרווחי החוב הקונצרניות בארה"ב. בשנת 2021, עיקר השינוי בהתחייבות לפנסיה נובע מהשפעת שינויי הריבית והאינפלציה.

ההתחייבות לפנסיה של הבנק, לגבי עובדים שפרשו ובחרו בפנסיה, וכן זו המוזכרת [כסעיף ב](#), להלן, מכוסה על ידי עתודה לפנסיה, המחושבת על פי הערך הנוכחי של ההתחייבות כפי שחושב על ידי אקטואר.

2. הטבות ל"בוגרי לאומי"

בנוסף לתשלומי הפנסיה ו/או התגמולים והפיצויים, זכאי "בוגר לאומי", להטבות נוספות שעיקרן שי לחג, וכן שכר לימוד לילדי הפנסיונר וסקר רפואי לזכאים.

"בוגר לאומי" הינו מי שסיים עבודתו בבנק לאחר שהשלים 25 שנות עבודה בבנק, או מי שסיים עבודתו לאחר 15 שנות עבודה בבנק וגילו 50 שנים ויותר.

ב. תנאי העסקה ופרישה לבעלי חוזים אישיים

1. כללי

תנאי העסקה והפרישה המקובלים לבעלי חוזים אישיים בבנק כוללים רכיבי תגמול קבוע ובכלל זה משכורת חודשית, זכויות סוציאליות, תנאים נלווים כגון קרן השתלמות, ביטוח בריאות, הסדרי ביטוח, פטור ושיפוי ותנאי פרישה וסיום העסקה, כגון תשלום הודעה מוקדמת. עוד כוללים תנאי העסקה לבעלי חוזים אישיים בבנק, רכיבי תגמול משתנה הכוללים כל תגמול שאינו קבוע ובכלל זה: מענק שנתי מותנה ביצועים, מענק אישי ומענק מיוחד בגין אירועים מיוחדים. עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יכול שיהיו זכאים גם למענקים נוספים כגון מענק שימור ומענק הצטיינות יתרה. חברי הנהלה בבנק יכול שיהיו זכאים, בנוסף על האמור, גם למענק הסתגלות

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

בסכום של עד 6 משכורות חודשיות בעת סיום יחסי עבודה בבנק. כמו כן, בעלי חוזים אישיים בבנק יכול שיתחייבו כלפי הבנק לתקופת אי-תחרות של עד 6 חודשים ממועד הפסקת עבודתם בפועל בבנק.

הסדרי פרישה ופנסיה לבעלי חוזים אישיים

זכויות הפרישה והפנסיה של בעלי החוזים האישיים בבנק נקבעות על פי סיווג תקופות ההעסקה השונות בבנק ולפי נסיבות סיום ההעסקה (פיטורין, התפטרות, או פרישה). הסדרי הפרישה בבנק לעובדים אלו כוללים זכאות לשחרור קופת הפיצויים בהתאם להסדר סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963 או לפיצויים בשיעור שבין 100% ועד ל-250%, בתוספת הכספים שנצברו בקופת התגמולים וכן אפשרות במקרים מסוימים לקבל קצבה זמנית חודשית. זכאות זו באה במקום זכאות העובדים לפיצויים על פי דין והיא כוללת את הכספים והזכויות שנצברו בקופת הפיצויים של העובד במהלך העסקתו (לרבות רווחים).

בגין תנאי ההעסקה כדור א' רשאי העובד במקרה של סיום יחסי עובד ומעביד (פיטורין, התפטרות או פרישה, לפי העניין ולפי התנאים בחוזה) לוותר על הזכויות והכספים העומדים לזכותו בקופת התגמולים והפיצויים (בגין זכויות דור א') בתמורה לזכאות לפנסיה תקציבית מהבנק ("קצבת הפרישה"). העובד זכאי לקבל את קצבת הפרישה החל מהגעתו לגיל פרישה או, בכפוף לעמידה בתנאים של ותק וגיל, לקבל את קצבת הפרישה באופן מיידי או נדחה (מלא או מופחת, לפי העניין).

בחלק מהחוזים, בגין תנאי ההעסקה של חלק מעובדי דור ב' במקרה של סיום יחסי עובד ומעביד (פיטורין, התפטרות או פרישה, לפי העניין ולפי התנאים בחוזה) ובכפוף לעמידה בתנאים שונים, לרבות תנאים של ותק וגיל, רשאי העובד לבחור ולקבל, במקום הזכאות להשלמת פיצויים, קצבת ביניים מהבנק (מלאה או מופחתת, לפי העניין) עד למועד הזכאות לקבלת פנסיה בהתאם לתנאי תקנון הקופה החיצונית והוראות הדין.

שיעור קצבת הפרישה או קצבת הביניים לפי העניין הינו 2.67% לשנה בגין 15 שנות העבודה הראשונות. לאחר מכן - שיעור של 1.5% לשנה בגין כל שנה עד לחתימת חוזה אישי, 2% לשנה בגין כל שנה בה כיהן עם חוזה אישי ו-2.5% לשנה בגין כל שנת כהונה כחבר הנהלה, והכל עד לשיעור מרבי של 70%. הזכאות לקבל קצבת פרישה מהבנק מתנית בכך שכל הזכויות והכספים שיעמדו לזכות העובד בקופת התגמולים והפיצויים (בגין זכויות דור א') יהיו מקור לתשלום קצבת הפרישה מהבנק כאמור.

סכום ההוצאה המרבית הנוספת של הבנק, במידה שהעובדים הכלולים בסעיף זה יפוטרו מיידית ועל פי הזכאות בכל תקופה, יסתכם בסך 128 מיליון ש"ח (כולל מס ש"ח על הפנסיה) (2020 - 137 מיליון ש"ח). הסיבה לירידה נובעת משינויי בהנחות מועד וסבירות הפרישה.

2. המנכ"ל

מר חנן פרידמן מכהן כנושא משרה בבנק החל מיום 1 בספטמבר 2014, וכמנכ"ל של הבנק החל מיום 1 בנובמבר 2019 ("מועד התחילה"). ביום 23 בדצמבר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל שחלים ממועד התחילה. תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל הינם בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, ונקבעו בהתאם לקבוע בהוראה 301A ולמגבלות הקבועות בחוק מגבלת התגמול.

תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל:

1. **משכורת** - המנכ"ל זכאי החל ממועד התחילה למשכורת חודשית בסך כולל של 228,000 ש"ח, צמוד לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע במועד התחילה¹ ויכול שיהיה צמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק כאמור בחוק מגבלת התגמול ובכפוף להוראותיו ("המשכורת").

המנכ"ל יכול שיהיה זכאי, בכפוף לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, לרכיב תשלום קבוע נוסף, אשר גובהו יקבע כך שסך רכיבי התגמול למנכ"ל (למעט תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים) יעמדו במגבלה שנקבעה בסעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול². בגין רכיב קבוע זה לא יבוצעו הפרשות סוציאליות, למעט הפרשות על פי דין לפיצויי פיטורין ולתגמולים.

2. **הפסקת עבודה בהודעה מוקדמת** - הסכם ההעסקה של המנכ"ל הוא לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בהסכם במתן הודעה מוקדמת של 6 חודשים מראש.

¹ מובהר כי במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של המשכורת.
² יצוין כי בחישוב המגבלות שנקבעו בחוק מגבלת התגמול, ובהתאם לקבוע בחוק האמור, לא יכללו הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין. עוד יצוין כי הואיל וסך עלות השכר של המנכ"ל עולה על התקרה שנקבעה בחוק מגבלת התגמול, הרי שחלק מהשכר לא מוכר כהוצאה לצורכי מס, בהתאם לקבוע בסעיף 32 (17) בפקודת מס הכנסה.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

3. הפרשות וניכויים לתגמולים, לפיצויים ולזכויות סוציאליות - הבנק יבצע הפרשות לתגמולים ולביטוח בגין אובדן כושר עבודה בגין המנכ"ל, אשר יועברו מדי חודש בחודשו לביטוח מנהלים, לקופות גמל ו/או להסדר פנסיוני, כפי שיוסכם בין הצדדים, מעת לעת, בשיעור של 7.5% וכן ינכה הבנק סכום נוסף בשיעור של 6% ממשכורת המנכ"ל לתגמולים (להלן: "ההפרשות לתגמולים"). הבנק יבצע הפרשות לפיצויים אשר יועברו מדי חודש בחודשו לקופת פיצויים, בשיעור של $8\frac{1}{3}\%$ ממשכורת³ המנכ"ל וכן יפריש עבור המנכ"ל לקרן השתלמות, מדי חודש בחודשו, סך השווה ל-7.5% מהמשכורת, ובמקביל ינכה הבנק, על חשבון המנכ"ל, סך השווה ל-2.5% מהמשכורת, וזאת עד לתקרה המזכה לצורך מס, ויעבירם לקרן השתלמות.

4. **תנאי פרישה** - כאמור לעיל, המנכ"ל מכהן כנושא משרה בבנק החל מיום 1 בספטמבר 2014. בעת כניסת חוק מגבלת התגמול לתוקף ביום 12 באוקטובר 2016 ("המועד הקובע"), עודכנו תנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה שניהנו באותה עת בבנק בהתאם לקבוע בחוק זה, ובכלל זה תנאי הכהונה וההעסקה של מר פרידמן, לרבות זכויותיו במקרה של פרישה. לפיכך, במקרה של פרישה יהיה זכאי המנכ"ל לזכויות פרישה בגין כהונתו בבנק בתקופה שממועד תחילת כהונתו בבנק ועד למועד הקובע, וכן לזכויות פרישה בגין כהונתו בבנק בתקופה שמהמועד הקובע ועד למועד סיום יחסי העבודה עם הבנק, כמפורט להלן: במקרה של ניתוק יחסי העבודה בין המנכ"ל לבין הבנק (פיטורין, התפטרות או פרישה לפנסיה) יהיה זכאי המנכ"ל לזכויות הבאות (כמצטבר):

(1) בגין תקופת עבודת המנכ"ל החל מהמועד הקובע - המנכ"ל יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בסכום השווה ל-100%⁴ מהמשכורת החודשית האחרונה הידועה בעת ניתוק יחסי העבודה בינו לבין הבנק כפול מספר השנים מהמועד הקובע ועד למועד ניתוק יחסי העבודה, ובתוספת הכספים והזכויות שנצברו בקופות התגמולים בגין הפרשות לתגמולים שנעשו על ידי הבנק והמנכ"ל בגין תקופת העסקת המנכ"ל בתקופה הנ"ל (מהמועד הקובע ועד למועד סיום יחסי העבודה).

(2) בגין תקופת עבודת המנכ"ל עד למועד הקובע: המנכ"ל יהיה זכאי לפיצויים בסכום השווה ל-250% מהמשכורת החודשית נכון לערב המועד הקובע כפול במספר שנות עבודתו בבנק עד למועד הקובע, ובתוספת הכספים והזכויות שנצברו בקופות התגמולים בגין הפרשות לתגמולים שנעשו על ידי הבנק והמנכ"ל בגין תקופת העסקת המנכ"ל בתקופה הנ"ל (מהמועד הקובע ועד למועד סיום יחסי העבודה). בנוסף, יהיה זכאי המנכ"ל גם למענק הסתגלות בהתאם לסכום שהופרש בגינו בספרי הבנק ערב המועד הקובע.⁵

5. **אי תחרות** - המנכ"ל התחייב כלפי הבנק לתקופת אי תחרות של 6 חודשים ממועד סיום עבודתו בבנק ("תקופת אי תחרות"). בתקופת אי התחרות יהיה זכאי המנכ"ל למשכורת ולכל יתר התנאים הנלווים, למעט הפרשות לתנאים סוציאליים.

6. **פטור, ביטוח ושיפוי** - המנכ"ל זכאי לפטור, ביטוח ושיפוי נושאי משרה, כמקובל בבנק מעת לעת.

7. **ימי חופשה, דמי הבראה וימי מחלה** - כמקובל לככירים בבנק על פי נהלי הבנק.

8. **תנאים נלווים** - המנכ"ל זכאי להטבות כמקובל לככירים בבנק.

9. **הוראות בנושא מענקים שנתיים** - המנכ"ל אינו זכאי למענק שנתי משתנה החל ממועד התחילה.

3. יושב ראש הדירקטוריון של הבנק

ד"ר סאמר חאג' יחיא החל לכהן כדירקטור בבנק ביום 30 בספטמבר 2014, והחל לכהן כיו"ר הדירקטוריון ("היו"ר", או "יו"ר הדירקטוריון") ביום 22 ביולי 2019 (בסעיף זה, "מועד התחילה").

ביום 23 בדצמבר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את תנאי הכהונה של היו"ר שחלים ממועד התחילה. תנאי הכהונה של יו"ר הדירקטוריון כאמור, הינם בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק ובהתאם לקבוע בהוראה 301A.

³ לרבות כל הרכיבים בגינם ניתן לשלם פיצויי פיטורין על פי הדין.

⁴ זכאות לפיצויים כאמור מותנית בהעברה לבנק של הפרשות לפיצויים שנעשו באותה תקופה או סכום השווה לגובה הפרשות כאמור.

⁵ זכאות לפיצויים כאמור מותנית בהעברה לבנק של הפרשות לקופת הפיצויים.

⁶ שש פעמים המשכורת החודשית ערב המועד הקובע.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

תנאי הכהונה של יו"ר הדירקטוריון:

החל מחודש ספטמבר 2021 ("מועד המעבר") החל יו"ר הדירקטוריון להעמיד את שירותיו לבנק, באמצעות חברת ניהול בבעלותו, כנגד הוצאת חשבונית מס לבנק, ללא תנאים נלווים מהבנק. בגין שירותים אלו, זכאי היו"ר לתמורה בסך כולל של כ-3.3 מיליון ש"ח בחישוב שנתי (כ-275 אלפי ש"ח לחודש), בתוספת מע"מ כחוק, כשסכום זה צמוד לעליית המדד⁷ ויכול שיהיה צמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק כאמור בחוק מגבלת התגמול ובכפוף להוראותיו.

תקופת הכהונה וסיומה - תנאי הכהונה של יו"ר הדירקטוריון (לעיל ולהלן) הינם החל ממועד התחילה ("תקופת הכהונה") והם יהיו בתוקף כל עוד הוא מכהן כיו"ר הדירקטוריון של הבנק או ככל שהדבר יתחייב בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בעניין זה. במהלך תקופת הכהונה כל אחד מהצדדים יהיה רשאי לסיים את ההתקשרות במתן הודעה מוקדמת של 6 חודשים מראש.

בהתאם להסדר תנאי הכהונה של יו"ר הדירקטוריון, הוא התחייב כלפי הבנק לתקופת אי תחרות של 6 חודשים לאחר מועד סיום כהונתו כנגד תמורה (בהתאם לתנאי הכהונה שאושרו). עוד יהיה זכאי יו"ר הדירקטוריון להסדרי פטור, ביטוח ושיפוי נושאי משרה כמקובל בבנק, מעת לעת, וכן להטבות כמקובל בבנק ובלבד שהעלות הכוללת השנתית לבנק בגין סך תנאי כהונתו של היו"ר לא תעלה על התמורה השנתית כאמור לעיל.

מובהר כי יו"ר הדירקטוריון אינו זכאי למענק שנתי משתנה.

תנאי הכהונה של יו"ר הדירקטוריון עד למועד המעבר:

1. **משכורת** - החל ממועד התחילה ועד למועד המעבר, היה זכאי יו"ר הדירקטוריון למשכורת חודשית בסך כולל של 228,000 ש"ח צמוד לעליית המדד הידוע במועד התחילה⁸ וצמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק כאמור בחוק מגבלת התגמול ובכפוף להוראותיו ("המשכורת").

2. **תגמול קבוע המותאם להוראות הדין** - עד למועד המעבר יו"ר הדירקטוריון היה זכאי, בכפוף לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, לרכיב תשלום קבוע נוסף, כאשר גובהו של רכיב זה נקבע כך שסך רכיבי התגמול ליו"ר הדירקטוריון (למעט תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים) יעמדו במגבלה שנקבעה בסעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול⁹. בגין רכיב קבוע זה לא יבוצעו הפרשות סוציאליות, למעט הפרשות על פי דין לפיצויי פיטורין ולתגמולים.

3. הפרשות וניכויים לתגמולים, לפיצויים ולזכויות סוציאליות

3.1. עד מועד המעבר הבנק ביצע הפרשות לתגמולים¹⁰ בגין יו"ר הדירקטוריון, אשר הועברו מדי חודש בחודשו לביטוח מנהלים, לקופות גמל ו/או להסדר פנסיוני, כפי שהוסכם בין הצדדים, מעת לעת, בשיעור של 7.5%, וכן ניכה הבנק סכום נוסף בשיעור של 6% ממשכורת יו"ר הדירקטוריון לתגמולים (להלן: "ההפרשות לתגמולים").

3.2. עד מועד המעבר הבנק ביצע הפרשות לפיצויים אשר הועברו מדי חודש בחודשו לקופת פיצויים, בשיעור של 8¹/₃% ממשכורת¹¹ יו"ר הדירקטוריון.

3.3. עד מועד המעבר הבנק הפריש עבור יו"ר הדירקטוריון לקרן השתלמות, מדי חודש בחודשו, סך השווה ל-7.5% מהמשכורת, ובמקביל ניכה הבנק, על חשבון יו"ר הדירקטוריון, סך השווה ל-2.5% מהמשכורת וזאת עד לתקרה המזכה לצורך מס, והעבירם לקרן השתלמות.

⁷ מובהר כי במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה של סכום התמורה.

⁸ מובהר כי במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של המשכורת.

⁹ יצוין כי בחישוב המגבלות שנקבעו בחוק מגבלת התגמול, ובהתאם לקבוע בחוק האמור, לא יכללו הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין. עוד יצוין כי הואיל וסך עלות השכר של יו"ר הדירקטוריון עולה על התקרה שנקבעה בחוק מגבלת התגמול, הרי שחלק מהשכר לא מוכר כהוצאה לצורכי מס, בהתאם לקבוע בסעיף 32 (17) בפקודת מס הכנסה.

¹⁰ כולל ביטוח מפני אובדן כושר עבודה.

¹¹ לרבות כל הרכיבים בגינם ניתן לשלם פיצויי פיטורין על פי הדין.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

מדיניות התגמול קובעת מנגנונים והסדרים שונים שנועדו לאפשר לוועדת התגמול ודירקטוריון הבנק לאשר עדכונים במדיניות התגמול או ברכיבי התגמול בתנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה שמדיניות התגמול חלה עליהם במהלך תקופת מדיניות התגמול, מבלי להידרש לקבלת אישור מיוחד של האסיפה הכללית של הבנק במועד העדכון כאמור. עדכונים כאמור במדיניות ייעשו ככל שהנסיבות הקיימות במועד העדכון, יצדיקו לדעת ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק את ביצוע העדכונים כאמור.

כך למשל, מדיניות התגמול קובעת כי ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להצמיד את התגמול הנמוך ביותר בבנק לצורך סעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול לתקרת התגמול של נושאי המשרה בבנק, באופן שסך רכיבי התגמול לנושאי המשרה (למעט תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים) יעלה בשיעור זהה לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק באותה עת. מדיניות התגמול קובעת עוד כי התגמול של מי מנושאי המשרה בבנק יכול שיעלה בהתאם להחלטת ועדת התגמול והדירקטוריון על הרף הקבוע בסעיף 2(א) לחוק מגבלת התגמול, ובמקרה כזה חלק מהשכר של אותם נושאי משרה לא יוכר כהוצאה לצורכי מס, בהתאם לקבוע בסעיף 32(17) לפקודת מס הכנסה.

1. מדיניות תגמול עובדים מרכזיים

מדיניות תגמול מעודכנת ל"עובדים מרכזיים" בבנק, שאינם נושאי משרה, אושרה על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון במהלך שנת 2020 והיא נכנסה לתוקף בשנת 2021. מדיניות זו קובעת את המסגרת לתגמול עובדים מרכזיים כאמור והיא כוללת, בין היתר, התייחסות למרכיב השכר, לתנאים הנלווים, לתנאי הפרישה, ולמרכיב המענקים השנתי. מדיניות זו גובשה בשם לב לעקרונות מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק, בהתאמות הנדרשות ובהתאם לקבוע ולנדרש בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין.

2. מדיניות תגמול לכלל העובדים

מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק (שאינם עובדים מרכזיים) אושרה על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון במהלך שנת 2020, והיא מושתתת על הקבוע בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין.

מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק כאמור, נועדה לשמש כלי לקידום עמידה ביעדים העסקיים של הבנק ובכלל זה לאפשר גיוס עובדים איכותיים לעבודה בבנק, לשמר אותם לאורך זמן, להניע אותם לשיפור ביצועים ולהשגת המטרות והיעדים העסקיים של הבנק, תוך מניעת נטילת סיכונים שחורגים מתיאבון הסיכון של הבנק.

מדיניות התגמול מתייחסת בין היתר, למשכורת ולתנאים הנלווים לשכר וכן למענקים, לתנאי פרישה ולתשלומים אחרים להם זכאים כלל העובדים.

להלן עיקרי התנאים בהקשר להסכם הקיבוצי שנחתם בשנת 2019:

1. קידום שכר - קידום שכר שנתי בשיעור של 3.5% בשנים 2019-2022.
2. מענק קידום שכר חד פעמי לרתימה לתכנית ההתייעלות בשיעור כולל של 2%, שניתן בשתי פעימות: 1% בשנת 2019 ו-1% בשנת 2020. קידומי השכר בסעיפים 1 ו-2 הינם דיפרנציאליים ובהתאם לביצועי העובד.
3. מענק חתימה חד פעמי בגובה 6,000 ש"ח לעובד.
4. נחתם הסכם במסגרתו יועסקו עד 450 עובדים בתחומי הטכנולוגיה, הדיגיטל והדאטה. הסכם זה אינו כולל את מרכיב הקביעות ומרכיבים נוספים ויקנה את הגמישות הנדרשת בקליטה ובניהול ההון האנושי בתחומים אלה.
5. השכר החודשי הבסיסי המינימלי עודכן לסך של 6,200 ש"ח בשני שלבים, בשנים 2019 ו-2021.
6. הכללת רכיב נוסף בשכר להפרשות לפנסיה, לעובדים קבועים הזכאים לפנסיה צוברת.
7. הסכמות שונות הנוגעות לעדכון תשלומים נלווים, הסדרי שעות נוספות גלובליות, וכן הגדלת כמות העובדים המועסקים בחוזים אישיים מקצועיים.
8. מעבר יחידות המטה לאתר הבנק בלוד.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות

1. הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים		
20,470	20,491	21,261
סכום ההתחייבות		
7,614	8,945	9,803
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
12,856	11,546	11,458
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית		
חופשת יוכל צבורה		
36	36	30
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
36	36	30
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)		
הטבות אחרות		
635	639	637
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
635	639	637
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית		
סך הכל		
13,527	12,221	12,150
עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות" ¹		
61	84	28
מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל ¹		
-	-	25
עודף נכסים בגין הטבות לעובדים על התחייבויות שנכללו בסעיף "נכסים אחרים" ²		
-	-	12
מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל ²		

2. תכנית הטבה מוגדרת

א. מחויבות ומצב המימון

1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
15,867	20,470	20,491
מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת השנה		
149	175	189
עלות שירות		
640	573	572
עלות ריבית		
39	33	32
הפקדות משתפי תכנית		
4,526	555	829
הפסד אקטוארי		
(22)	(19)	(12)
שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ		
(698)	(1,296)	(840)
הטבות ששולמו ^(א)		
(31)	-	-
אחר		
20,470	20,491	21,261
מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף השנה		
18,902	18,817	19,617
מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף השנה		

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחזויות בגין פיטורים.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

א. מחויבות ומצב המימון (המשך)

2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
6,235	7,614	8,945
1,143	743	1,150
403	1,272	201
39	33	32
(24)	(31)	(23)
(182)	(732)	(502)
-	46	-
7,614	8,945	9,803
12,856	11,546	11,458

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין.
 (ב) לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים. ראה [סעיף ד](#), בביאור זה.

3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
-	-	25
12,856	11,546	11,483
12,856	11,546	11,458

4. סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
5,908	5,564	5,168
-	-	-
5,908	5,564	5,168

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

ב. הוצאה לתקופה

1. רכיבי עלות ההטבה שנכללו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
149	175	189	עלות שירות
640	573	572	עלות ריבית
(364)	(365)	(414)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
401	470	489	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד (רווח) אקטוארי נטו
31	-	-	אחר
857	853	836	סך עלות ההטבה, נטו
170	181	185	סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת
1,027	1,034	1,021	סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד

2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
3,678 ^(א)	177	93	הפסד אקטוארי נטו לשנה
(401)	(470)	(489)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
(31)	(46)	-	אחר לרבות שינוי מבני
(6)	(5)	-	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
3,240	(344)	(396)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
857	853	836	סך עלות ההטבה נטו
4,097	509	440	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

(א) כולל התאמות בגין שנים קודמות.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

3. הנחות^(א)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר.
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

31 בדצמבר		
2019	2020	2021
באחוזים		
1.22	1.00	0.55
1.42	1.63	2.59
0.1-3.7	0.1-3.7	0.1-7
0-6.3	0-6.3	0-6.3

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
באחוזים		
2.16	1.62	0.92
5.50	4.59	4.50
0-6.3	0-6.3	0-6.3

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
ליום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021	2019	2020	2021
במיליוני ש"ח					
3,435	3,549	3,507	(2,760)	(2,846)	(2,829)
714	766	665	(635)	(681)	(592)
(202)	(309)	(283)	233	320	256
(635)	(672)	(580)	714	755	650

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

(ב) לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 וקיבלו קביעות עד מועד חתימת ההסכם הקיבוצי המיוחד בשנת 2000.

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים, כאשר חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין את גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

בהקשר זה יצויין כי ביום 6 בנובמבר 2019 פורסם חוזר על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון לעניין עדכון ההנחות הדמוגרפיות בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה. לחוזר האמור לא הייתה השפעה מהותית על היקף ההתחייבויות לעובדים.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 31 בדצמבר 2021			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
במיליוני ש"ח			
284	11	-	295
1,595	37	104	1,736
382	119	-	501
885	79	-	964
14	95	6,198	6,307
3,160	341	6,302	9,803

ליום 31 בדצמבר 2020			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
במיליוני ש"ח			
246	-	-	246
1,581	51	101	1,733
409	124	-	533
965	32	-	997
15	106	5,315	5,436
3,216	313	5,416	8,945

(א) לרבות הפקדות בקופה משלמת ופוליסות ביטוח שנרכשו בגין פורשים. ראה [סעיף ד](#). בביאור זה.

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2022

יעד הקצאה			
אחוז מנכסי התכנית			
ליום 31 בדצמבר			
2022	2021	2020	
באחוזים			
3	3	3	מזומנים ופיקדונות בכנקים
18	18	19	מניות
5	5	6	אגרות חוב ממשלתיות
10	10	11	אגרות חוב קונצרניות
64	64	61	אחר
100	100	100	סך הכל

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית (המשך)

ג. התנועה בשווי ההוגן של נכסי תכנית ששווים נמדדו על בסיס שימוש בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
תשואה בפועל על נכסי התכנית					
יתרת פתיחה	רווחים/ (הפסדים) שמומשו	רווחים/ (הפסדים) שלא מומשו	רכישות/ מכירות וסילוקים, נטו	העברות לתוך/מחוץ לרמה 3	יתרה סגירה
במיליוני ש"ח					
101	-	2	1	-	104
מניות					
5,315	-	575	(24)	332	6,198
אחר					
5,416	-	577	(23)	332	6,302
סך הכל					

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
תשואה בפועל על נכסי התכנית					
יתרת פתיחה	רווחים/ (הפסדים) שמומשו	רווחים/ (הפסדים) שלא מומשו	רכישות/ מכירות וסילוקים, נטו	העברות לתוך/מחוץ לרמה 3	יתרה סגירה
במיליוני ש"ח					
106	-	4	(9)	-	101
מניות					
2,779	(2)	534	989	1,015	5,315
אחר					
2,885	(2)	538	980	1,015	5,416
סך הכל					

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ח. הרכב ההטבות (המשך)

5. תזרימי מזומנים

א. הפקדות

הפקדות בפועל			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			תחזית ^(א)
2019	2020	2021	2022
במיליוני ש"ח			
442	1,305	233	110
			הפקדות

(א) אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתכנית להטבה מוגדרת במהלך שנת 2022.

ב. ההטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד^(א)

שנה	במיליוני ש"ח
2022	914
2023	777
2024	758
2025	801
2026	834
2031-2027	4,847
2032 ואילך	13,870
סך הכל	22,801

(א) בערכים מהוונים.

ביאור 24 - עסקאות תשלום מבוסס מניות

א. כללי

בהתאם למדיניות התגמול שאושרה ביום 11 בפברואר 2014 על ידי האסיפה הכללית של הבנק, מחצית מהמענק השנתי המשתנה לנושאי משרה בכירה בבנק ישולם ביחידות מניה חסומות מותנות ביצועים (Performance Share Units או יחידות PSU).

בנוסף, הבנק העניק לשני נושאי משרה בבנק מניות חסומות (Restricted Share Units או יחידות RSU). יחידות RSU הינן יחידות של מניות חסומות אשר בהתקיים תנאי הבשלה מתאימים, מומרות אוטומטית למניות רגילות של הבנק, המוחזקות על ידי הבנק כמניות רדומות וזאת ללא תשלום מחיר מימוש כלשהו.

יחידות RSU מוקצות בהתאם למסלול רווח הון לפי סעיף 102(ב2) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961.

ב. פרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים

בשנת 2021 לא נותרו יחידות במחזור.

מספר יחידות ליום 31 בדצמבר 2020										
מנהלים שפרשו		יו"ר דירקטוריון		מנכ"ל		חברי הנהלה		מנהלים בכירים		
מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות	
169,117	-	-	-	8,017	-	12,773	-	3,091	-	קיימות במחזור לתחילת השנה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הוענקו במהלך השנה
(169,117)	-	-	-	(8,017)	-	(12,773)	-	(3,091)	-	הבשילו במהלך השנה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מנהלים שפרשו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	מנהלים שמונו
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	קיימות במחזור לתום השנה

ביאור א25 - הון

א. הון המניות

31 בדצמבר 2020		31 בדצמבר 2021	
מונפק ונפרע ^(א)	רשום	מונפק ונפרע ^(א)	רשום
ש"ח			
1,524,720,264	3,215,000,000	1,524,720,264	3,215,000,000
מניות רגילות בנות 1.0 ש"ח			

(א) כל המניות שהונפקו רשומות על שם המניות שהונפקו ושיונפקו המורו או יומרו לסטוק רגיל הניתן להעברה ביחידות בנות 1.0 ש"ח. הזכויות הנלוות למניות הבנק קבועות בתקנון הבנק.

הסטוק הרגיל רשום למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

925,750,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 400), אשר הונפקו על ידי הבנק ביום 21 בינואר 2016, ואשר על פי תנאיהם היו ניתנים להמרה בנסיבות מסוימות למניות רגילות של הבנק, נפדו בפדיון מוקדם ביום 21 בינואר 2021. לפרטים נוספים ראה [סעיף ה](#), לביאור זה.

613,800,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 401) ו-209,100,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 402) הונפקו על ידי הבנק ביום 8 ביולי 2018, וניתנים להמרה בנסיבות מסוימות ל-61,682,742 ו-21,013,133 מניות רגילות של הבנק, בהתאמה, נכון ליום 31 בדצמבר 2021.

664,150,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 403) הונפקו על ידי הבנק ביום 31 בינואר 2019 ו-777,000,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבויות נדחים (סדרה 403) נוספים הונפקו על ידי הבנק ביום 13 במרס 2019 בדרך של הרחבת סדרה. כתבי התחייבויות הנדחים הנ"ל ניתנים להמרה בנסיבות מיוחדות ל-134,212,762 מניות רגילות של הבנק, נכון ליום 31 בדצמבר 2021.

1,240,950,000 ש"ח ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 404) הונפקו על ידי הבנק ביום 15 ביולי 2019. כתבי ההתחייבות הנדחים הנ"ל ניתנים להמרה בנסיבות מיוחדות ל-105,797,867 מניות רגילות של הבנק נכון ליום 31 בדצמבר 2021.

750,000,000 דולר ע.נ. כתבי התחייבות נדחים (סדרה לאומי \$ 2031) הונפקו על ידי הבנק ביום 29 בינואר 2020 וניתנים להמרה בנסיבות מסוימות ל-208,055,925 מניות רגילות של הבנק, נכון ליום ההנפקה.

נכון למועד פרסום הדוח, בבעלות הבנק 71,824,258 מניות רדומות.

ב. חוזר להתאמות להוראת ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) - הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 250

ביום 31 במרס 2020 פרסם בנק ישראל חוזר בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250) (להלן: הוראת השעה). בהתאם להוראת השעה, תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-9% וביחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים שלא יפחת מ-12.5% (חלף 10% ו-13.5% בהתאמה, עובר לפרסום החוזר). הוראה זו חלה על לאומי.

ביום 15 בנובמבר 2020, במסגרת הוראת השעה, פרסם בנק ישראל חוזר להתאמת הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא "יחס המינוף", כך שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (חלף 6% עובר לפרסום החוזר).

על רקע המשך התפתחות אירוע נגיף הקורונה והשלכותיו על הכלכלה בעולם ובישראל, החליט הפיקוח על הבנקים להאריך מעת לעת את תוקף הוראת השעה. ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר, וביום 18 בינואר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לפיו החלט שלא לבטל את הוראת השעה אלא לשוב ולעדכנה.

על פי החוזרים, תוקף ההקלה ביעדי ההון הוא עד 31 בדצמבר 2023, ובלבד שיחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון ביום 31 בדצמבר 2021 או יחסי ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. ליום 31 בדצמבר 2021, יחס הון עצמי רובד 1 של לאומי הוא 11.50%, ויחס ההון הכולל הוא 14.21%, ולפיכך החל מיום 1 בינואר 2022 חלים על לאומי יעדי ההון המזעריים שחלו טרם הוראת השעה, קרי יחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%, ויחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. עוד נקבע בחוזר כי בתקופה שעד יום 30 ביוני 2022, הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3% לא תחשב כחריגה מיחסי ההון הנדרשים, בכפוף לתכנון הון מוקפד ושמרני ולדיווח לפיקוח על הבנקים.

ביאור 25 - הון (המשך)

בנוגע ליחס המינוף, תוקף ההקלה הוא עד 31 בדצמבר 2023, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף ביום 30 ביוני 2022 או מיחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

במסגרת הוראת השעה נקבע כי בגין הלוואות לדיוור אשר יועמדו בתקופת המשבר (החל מיום 19 במרס 2020), לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1% מיתרת ההלוואה, הקבועה בסעיף 14א. להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיוור. תוקף הוראה זו הוארך עד ליום 30 בספטמבר 2021. בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בספטמבר 2021, החל מיום 1 באוקטובר 2021, תשוב לחול דרישת ההון הנוספת בשיעור 1% בגין הלוואות למטרת דיוור, אך נותרה ההקלה בגין הלוואות לדיוור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין (הלוואות לכל מטרה). בהתאם, דרישת ההון הנוספת בגין יתרת ההלוואות לדיוור, ליום 31 בדצמבר 2021, הינה 0.19% במונחי יחס הון עצמי רובד 1.

בהתאם, דרישות ההון המזעריות שחלו על הבנק ליום 31 בדצמבר 2021 הינן 9.19% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת ההלוואות לדיוור) ו-12.50% ליחס ההון הכולל. החל מיום 1 בינואר 2022, דרישות ההון המזעריות שחלות על הבנק הינן 10% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת ההלוואות לדיוור) ו-13.50% ליחס הון כולל.

לאור סיומן של ההקלות ביעדי ההון, החליט דירקטוריון הבנק ביום 8 במרס 2022, לעדכן את יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי ולהעלותו ל-10.5%, כפי שהיה טרם משבר הקורונה.

ג. מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019, קובעת כי מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

במסגרת יישום מדיניות זו, ועד להחלטת הדירקטוריון מיום 16 באפריל 2020 להפסיק את חלוקת הדיבידנד ואת המשך ביצוע תכנית הרכישה העצמית של מניות הבנק על רקע פרוץ משבר הקורונה, נהג הבנק לחלק דיבידנד בגובה של 40% מהרווח הנקי הרבעוני ולבצע מעת לעת תכניות לרכישה עצמית של מניות.

בהתאם להנחיות הפיקוח בנוגע לחלוקת דיבידנדים במהלך משבר הקורונה, חילק הבנק בחודש ספטמבר 2021 סכום של 630 מיליון ש"ח השווה לכ-30% מרווחי שנת 2020, ובחודש דצמבר 2021 חילק סכום של כ-1,367 מיליון ש"ח השווה לכ-30% מהרווח הנקי לתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021.

בחוזר הפיקוח מיום 27 בדצמבר 2021, בוטלו ההגבלות על חלוקת דיבידנדים ונקבע כי בהקשר זה על התאגידים הבנקאיים לנהוג בזהירות הראויה כאשר הם בוחנים את המודל העסקי שלהם וכן להביא בחשבון כי עדיין קיימת רמה מסוימת של אי וודאות בשווקים, הנובעת בין היתר מהתפתחות מוטציות חדשות של הנגיף.

בהתאם, ביום 8 במרס 2022 אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בסך של כ-588 מיליון ש"ח, המהווים כ-40% מהרווח הנקי לרבעון הרביעי של שנת 2021, כפי שנהג לעשות מדי רבעון טרם משבר הקורונה. סכום הדיבידנד שאושר לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ. מהווה כ-40.481 אגורות. הדירקטוריון קבע את יום 29 במרס 2022 כיום הקובע לעניין תשלום דיבידנד ואת יום 6 באפריל 2022 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
26 בפברואר 2020	23 במרס 2020	20.29	297
12 באוגוסט 2021	2 בספטמבר 2021	43.36	630
15 בנובמבר 2021	12 בדצמבר 2021	94.11	1,367

ביאור 25 - הון (המשך)

ד. תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב

ביום 27 במאי 2021 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מהרשות לניירות ערך. תשקיף המדף יעמוד בתוקף לתקופה של שנתיים ממועד פרסומו.

ביום 25 בנובמבר 2021 הנפיק הבנק סך של כ-1.4 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה 182. אגרות החוב עומדות לפדיון בתשלום אחד ביום 25 בנובמבר 2027, צמודות למדד המחירים לצרכן, ונושאות ריבית שנתית צמודה בשיעור של 0.1% אשר תשלום אחת לשנה ביום 25 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2022 עד 2027, כולל.

ביום 25 בנובמבר 2021, הנפיק הבנק סך של כ-0.73 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב סדרה 183, העומדות לפדיון בתשלום אחד ביום 25 בנובמבר 2029, צמודות למדד המחירים לצרכן, ונושאות ריבית שנתית צמודה בשיעור של 0.1% אשר תשלום אחת לשנה ביום 25 בנובמבר של כל אחת מהשנים 2022 עד 2029, כולל.

ביום 13 בינואר 2022 הנפיק הבנק סך של כ-1.2 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 179, וסך של כ-1.8 מיליארד ש"ח ע.ג. אגרות חוב בדרך של הרחבת סדרה 182.

אגרות החוב בסדרות 179, 182, 183 אינן מוכרות לצורך הון פיקוחי.

ה. פדיון מוקדם של שטרי הון נדחים

ביום 30 בדצמבר 2020 החליט דירקטוריון הבנק לפדות בפדיון מוקדם מלא כתבי התחייבות נדחים סדרה 400 אשר הונפקו לציבור בינואר 2016. בהתאם לכך, ביום 21 בינואר 2021 נפדו כתבי התחייבויות בסך כ-0.9 מיליארד ש"ח. בעקבות ההחלטה על פדיון מוקדם מלא, שפורסמה ביום 30 בדצמבר 2020, כתבי התחייבות סדרה 400 לא הוכרו בהון הפיקוחי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020.

ביום 30 בדצמבר 2020 החליט דירקטוריון הבנק לפדות בפדיון מוקדם מלא גם את שטרי הון סדרות 200 ו-201 אשר הונפקו לציבור בפברואר 2010. בהתאם לכך, ביום 4 בפברואר 2021 נפדו שטרי הון סדרות 200 ו-201 בסך כולל של כ-2.3 מיליארד ש"ח. שטרי ההון נכללו בהון הפיקוחי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2020, בהתאם להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות

כללי

במאי 2013 תיקן הפיקוח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידי פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי נוכח מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2021 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 10%.

רכיבי הון הנתונים לתנדטיות

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנדוטיות הרבה שמדידה מעין זו הביאה להון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 12 ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לעניין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016.

ביום 13 בינואר 2020 התקבל אישור בנק ישראל להארכת תוקף האישור עד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2024 (כולל).

שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנדוטיות הנובעת משינויים בריבית להיוון.

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת וועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

לצורך ההון הרגולטורי ההתחייבות הפנסיונית הינה בסך 19,664 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 43,117 מיליון ש"ח וזאת לעומת ההתחייבות הפנסיונית בספרים בסך של 21,737 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 40,023 מיליון ש"ח.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2021:

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון ליום 31 בדצמבר 2021 מסתכמים בכ-374.8 מיליארד ש"ח. כל גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון, יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 בכ-0.03% ויחס הון כולל בכ-0.04%.
- שינוי הון עצמי רובד 1 - הון עצמי רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2021 מסתכם בכ-43.1 מיליארד ש"ח. קיטון ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1, יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל בכ-0.02%.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר		
2020	2021	
במיליוני ש"ח		
א. נתונים		
הון לצורך חישוב יחס ההון		
39,262	43,117	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(ב)
12,297	10,148	הון רובד 2, לאחר ניכויים
51,559	53,265	סך הכל הון כולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
303,356	346,602	סיכון אשראי ^(ב)
5,313	5,592	סיכונים שוק
22,182	22,582	סיכון תפעולי
330,851	374,776	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון		
11.87%	11.50%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.58%	14.21%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.23%	9.19%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
12.50%	12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
ב. חברות בנות משמעותיות		
בנק לאומי ארה"ב		
13.82%	13.40%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
15.07%	14.43%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
7.00%	7.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(א)
10.50%	10.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(א)

(א) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש עד ליום 31 במרס 2020 הינם 10%-13.5% בהתאמה. ביום 31 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה בעקבות משבר הקורונה לפיה יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 9%-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה. נתוני יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בתקופות קודמות עודכנו בעקבות הבהרות הפיקוח על הבנקים כי דרישת ההון הנוספת בגין הלוואות לדיור תתווסף ליחס הון עצמי רובד 1 בלבד. לפירוט נוסף על הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה, ראה לעיל [ביאור 225](#). החל מיום 1 בינואר 2022, דרישות ההון המזעריות שחלות על הבנק הינן 10% ליחס הון עצמי רובד 1 (בתוספת דרישות ההון בגין יתרת ההלוואות לדיור) ו-13.5% ליחס הון כולל.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", הפוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2022 וליום 30 בספטמבר 2024. מסך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון הופחתו 78 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2021 בשל התאמות בגין תכניות התייעלות (ליום 31 בדצמבר 2020 התווסף 1 מיליון ש"ח). לפרטים נוספים על ההתאמות בגין תכניות התייעלות ראה [סעיף ד](#).

(ג) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית הינו 4.5%-8%, בהתאמה. ליחסים אלה מתווספת כרית לשימור הון של 2.5% נכון ליום 31 בדצמבר 2021.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר		
2020	2021	במיליוני ש"ח
1. הון עצמי רובד 1		
37,664	41,610	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
295	300	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות מיעוט
-	-	הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - בגין הטבות לעובדים
1,368	1,304	התאמות בגין המעבר בין העקום החשבונאי לעקום ממוצע נע 8 רבעונים ^(א)
39,327	43,214	סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
(150)	(178)	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
(188)	-	מיסים נדחים לקבל
(13)	(23)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(351)	(201)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
286	104	סך ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
39,262	43,117	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
2. הון רובד 2		
8,505	6,153	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
3,792	3,995	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
12,297	10,148	סך הון רובד 2 לפני ניכויים
ניכויים:		
-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
12,297	10,148	סך הכל הון רובד 2
51,559	53,265	סך הכל הון כולל

(א) בהתאם לאישור פרטני מהפיקוח על הבנקים.

הערה: סך הכל הון כולל מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1 בינואר 2014.

ד. השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר		
2020	2021	באחוזים
יחס ההון לרכיבי סיכון		
11.78%	11.47%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(א)
0.09%	0.03%	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(ב)
11.87%	11.50%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

(א) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המוקבלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(ב) התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים נזקפות על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות ההון.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. יחס מינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 להגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר להתאמות נוספות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250). על פי החוזר נקבעה התאמה להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. לפרטים נוספים על הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה ראה לעיל [ביאור 225.א](#).

31 בדצמבר	
2020	2021
במיליוני ש"ח	
א. בנתוני המאוחד^(א)	
39,262	43,117
הון רובד 1	
597,538	711,125
סך החשיפות	
יחס המינוף	
6.57%	6.06%
יחס המינוף	
5.50%	5.50%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	
ב. חברות בת משמעותיות	
בנק לאומי ארה"ב	
11.41%	11.66%
יחס המינוף	
5.00%	5.00%
יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים	

(א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים. ההשפעה של ההקלה בגין תכניות התייעלות על יחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2021 המוערכת בכ-0.01% נזקפת על פני 5 שנים בקו ישר ממעוד תחילתן, (0.05% ליום 31 בדצמבר 2020) לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית התייעלות ראה [סעיף ד](#) לעיל. כמו כן, בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום ריבית ההיוון המחושבת על פני מוצע נט של תשואת השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח, בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות.

ו. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחר אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכת ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות מונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

החל מיום 1 בינואר 2017 ואילך, יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש הינו 100%. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

31 בדצמבר		
2020	2021	באחוזים
א. בנתוני המאוחד		
137	124	יחס כיסוי הנזילות
100	100	יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי		
136	122	יחס כיסוי הנזילות
100	100	יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

(א) בימים אלה מתבצעת בחינה לגבי המתודולוגיה של חישוב יחס הנזילות ולהערכת הבנק יישום מתודולוגיה חדשה, ככל שתיקבע, תותיר את הבנק עם יחס נזילות גבוה משמעותית מהדרישות הרגולטוריות בנושא. לאור האמור, ובתיאום עם הפיקוח על הבנקים, קבע הבנק בשלב זה יחס כיסוי נזילות פנימי מעבר ליחס המזערי הנדרש על ידי הפיקוח, בשיעור של 15%.

הערה: בנק לאומי ארה"ב אינו נדרש ביחס כיסוי נזילות.

ז. יחס מימון יציב לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

החל מהדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2021 הבנק מדווח את הוראת "יחס מימון יציב 222 (NSFR)" - הוראה זו מתבססת על פרסום של ועדת באזל. יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

31 בדצמבר		
2020	2021	באחוזים
א. בנתוני המאוחד		
131		יחס מימון יציב נטו
100		יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

הבנק עומד בדרישה הרגולטורית ליום 31 בדצמבר 2021 ואף עמד בה במדידות שנעשו לפני חובת הדיווח. הבנק קבע מגבלות לנושא יחס מימון יציב נטו המצטרפות לניהול המגבלות בקשר עם ניהול סיכון הנזילות.

לפרטים נוספים על סיכון המימון ראה פרק [סיכון נזילות ומימון בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה^(א)

יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה^(ב)

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
במיליוני ש"ח	
254	145
מטבע ישראלי לא צמוד	
1,101	1,037
מטבע ישראלי צמוד למדד	
1,355	1,182
סך הכל	

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה ליום 31 בדצמבר

סך הכל 2020	סך הכל 2021	מטע עשרים שנים	מטע עשר שנים	מטע חמש שנים	מטע שלוש שנים	מטע שנה עד	במיליוני ש"ח	
							מטע שנה עד	מטע שנה עד
במגזר הצמוד למדד^(א)								
28	22	1	3	4	4	6	4	תזרימים חוזיים עתידיים
28	21	-	3	4	4	6	4	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
26	19	-	2	4	3	6	4	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ^(ד)
במגזר השקלי הלא צמוד								
1	-	-	-	-	-	-	-	תזרימים חוזיים עתידיים
1	-	-	-	-	-	-	-	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
1	-	-	-	-	-	-	-	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים ^(ד)

- (א) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בנכיית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלות גבייה (במקום מרווח).
 (ב) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגין בסך 209 מיליון ש"ח (2020 - 159 מיליון ש"ח) לא נכללו בלוח זה.
 (ג) כולל מגזר מט"ח.
 (ד) ההיוון בוצע לפי שיעור 1.78% (2020 - לפי שיעור 2.26%).

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות

2020	2021
במיליוני ש"ח	
105	101
הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה	
45	49
הלוואות עומדות	

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות^(א)

ליום 31 בדצמבר	
2020	2021
669	686
24	23

(א) החל מיום 1 בינואר 2020 בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה בדבר חכירות, ההתחייבויות בגין חוזי שכירות נכללו במסגרת התחייבויות אחרות. למידע על חוזי שכירות לשנת 2020 ראה [ביאור 16.ח](#).

ג. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-343 מיליון ש"ח.

1. להלן פירוט של תובענות שהוגשו נגד הבנק שהסכום הנטען בהן מהותי. לדעת הנהלת הבנק המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

1.1 תובענות שהוגשו בתקופת הדוח (ולאחר תקופת הדוח, ככל שהוגשו)

א. ביום 2 במרס 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד שני בנקים נוספים. בתובענה נטען כי הבנקים אינם רשאים לגבות מלקוחות שהם עסק גדול עמלת רישום פעולה (עמלת שורה), בנוסף לעמלות הספציפיות, הנגבות בגין השירותים השונים. המבקשת מציינת כי הנזק שנגרם לה הינו 101.65 ש"ח ואינה מציינת את הערכת הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה.

ב. ביום 11 באפריל 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים וגופים פיננסיים נוספים. עניינה של התובענה בטענת המבקשים, לפיה, הנתבעים פוגעים בפרטיות לקוחותיהם ומפריים את חובת הסודיות המוטלת עליהם בכך שהם מעבירים מידע פרטי של הלקוחות לצדדים שלישיים ובפרט לחברת גוגל. המבקשים מעריכים את הנזק האישי שנגרם להם כ-2,000 ש"ח ואינם נוקבים בסכום נזק קבוצתי.

ג. ביום 7 ביוני 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. עניינה של התובענה בטענת המבקש כי נגרם לו נזק בשל הצגת יתרה לא מעודכנת בחשבון הבנק במהלך יומיים שבין רכישת ניירות ערך זרים לבין מועד החיוב של החשבון בגין הרכישה. המבקש מעריך את הנזק האישי שנגרם לו בכ-35 אלף ש"ח ואינו נוקב בסכום נזק קבוצתי.

ד. ביום 6 לספטמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי (מחוז-מרכז) בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד חמישה בנקים ובהם הבנק, בטענה, כי נגרם למבקשים נזק כתוצאה מכך שהבנקים מציינים עמלות בגין פעולות מסוימות בתעריפונים במטבע חוץ ולא בשקלים, וכן גובים עמלות אלה בשקלים לאחר המרה בשערים גבוהים העולים על שערי המטבע היציגים. המבקשים אינם נוקבים בסכום נזק קבוצתי.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

1.2 תובענות תלויות ועומדות שהוגשו בתקופות דיווח קודמות

- א. ביום 2 בדצמבר 2013 הוגשה בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק בנושא עמלת פירעון מוקדם של הלוואות שלא לדויר. לטענת המבקשים, חישוב עמלת פירעון מוקדם על ידי הבנק, הן ביחס להלוואות לגביהן חלים עקרונות חישוב הקבועים בהוראות ניהול בנקאי תקין והן ביחס להלוואות לגביהן חלים כללים שקבע הבנק, לא נעשה כדין. לטענת המבקשים, אין באפשרותם להעריך בשלב זה, את סכום התביעה הכולל. ביום 3 בנובמבר 2019 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט המחוזי בתל-אביב שאישרה באופן חלקי את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, ביחס לסוגיה של דרך חישוב עמלת הפירעון המוקדם בהלוואות שאינן מפוקחות, וביום 22 בדצמבר 2019 הגישו המבקשים ערעור לבית משפט העליון על החלטה זו. ביום 21 ביולי 2021 ניתן פסק דין הדוחה את הערעור, והתביעה ממשיכה להתנהל בבית המשפט המחוזי לגבי החלק שאושר לניהול כתובענה ייצוגית.
- ב. ביום 29 באפריל 2015 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, סכום התביעה כ-150 מיליון ש"ח. לטענת המבקש, כספים של ניצולי שואה, אשר הופקדו לפני מלחמת העולם השנייה בבנק אפ"ק ולא נמשכו על ידי הלקוחות במהלך המלחמה, הושבו ללקוחות או ליורשיהם כשהם אינם משוערכים כביכול לערכים ריאליים. ביום 11 בפברואר 2021 ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי שדחה את הבקשה לאישור התובענה. ביום 12 באפריל 2021 הוגש על ידי המבקש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין.
- ג. ביום 22 ביולי 2015 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגד הבנק, לטענת המבקשת, תשלומים המשולמים ישירות לבנק על חשבון חוב אשר בנינו מתנהל הליך גבייה בהוצאה לפועל, מדווחים על ידי הבנק להוצאה לפועל באיחור, וכתוצאה מכך נוצר, כביכול, פער בין החוב האמיתי לחוב הרשום בתיק הוצאה לפועל. המבקשת מעריכה את סכום התביעה הקבוצתית במיליוני ש"ח.
- ד. ביום 11 בפברואר 2016 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים נותנים הטבות לסטודנטים, אולם מגבילים את גילם של הסטודנטים. סכום התביעה הכולל מוערך על ידי התובע ב-219 מיליון ש"ח. ביום 26 בספטמבר 2019 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה התובענה הייצוגית. ביום 4 בנובמבר 2019 הגישה המבקשת ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין הנ"ל של בית המשפט המחוזי.
- ה. ביום 7 במרס 2016 הוגשה לבית המשפט בארה"ב תביעה, על ידי מספר רב של תובעים, כנגד עשרות נתבעים, וביניהם: הבנק, בנק לאומי ארה"ב ובנק הפועלים, בטענה שהנתבעים תומכים בהתנחלויות, באופן שפוגע בתושבים פלסטינאים, ברכושם ובזכויותיהם, בין היתר, באמצעות ביצוע העברות בנקאיות. סכום התביעה הנטען נגד כל הנתבעים יחדיו היה במקור 34.5 מיליארד דולר ובהמשך הופחת לסך של 1 מיליארד דולר ארה"ב. ביום 29 באוגוסט 2017 ניתן אישור על ידי בית המשפט בארה"ב לבקשה לסילוק על הסף של התובענה. ביום 8 בספטמבר 2017 הגישו התובעים ערעור על החלטה זו, וביום 19 בפברואר 2019 קיבל בית המשפט את הערעור שהגישו התובעים וביטל את החלטה שאישרה את הסילוק על הסף. ביום 8 ליולי 2020 אישר בית המשפט את בקשת התובעים לסילוק התביעה נגד הבנק ונגד חלק מהנתבעים. לפיכך הבנק אינו נתבע בהליך. ההליך המשפטי ימשיך להתנהל נגד יתר הנתבעים, ביניהם בנק לאומי ארה"ב.
- ו. ביום 29 במרס 2017, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק (ותביעות מקבילות גם נגד בנקים אחרים). לטענת המבקש, הבנק אינו רשאי לגבות "עמלת קורספונדנט" בעת שהבנק מבצע העברת מט"ח מחשבון לקוח לזכות חשבון בנק בחו"ל, ולחילופין, טוען המבקש כי הבנק רשאי לגבות עמלת קורספונדנט רק בהתאם להוצאה הממשית שהיתה לו (הסכום שבפועל שילם הבנק לקורספונדנט). המבקש טוען כי סכום הנזק האישי שנגרם לו הוא כ-30 דולר, והנזק הקבוצתי לא ניתן להערכה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ז. ביום 6 במאי 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. טענת המבקש היא, כי הבנק אינו ממלא כביכול את חובתו לעשות מאמץ סביר לאיתור בעלי חשבונות ללא תנועה שמעל סכום חובת ההשקעה לפי צו הבנקאות "פיקדונות ללא תנועה" התש"ס-2000, וכי לא די בשערוך החשבונות שהבנק מבצע על פי הוראות הצו, אלא על הבנק לשערך את החשבונות בסכומים גבוהים יותר. לטענת המבקש, כלל הנזק של חברי הקבוצה לא ניתן להערכה.

ח. ביום 16 בספטמבר 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. לטענת המבקש, כאשר הבנק משיב ללקוחותיו כספים שגבה מהם שלא כדין (למשל בטעות), הוא משיב אותם בערכם הנומינלי בשיעור שבו נגבו, בלי לשלם את שווי התעשרותו של הבנק כתוצאה מהחזקת הכספים, ובלי לשלם הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק. לטענת המבקש, הנזק שנגרם לו הוא 0.51 ש"ח, ואין לו יכולת להעריך את היקף הנזק שנגרם לקבוצה.

ט. ביום 21 בינואר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. עניינה של התובענה בטענת המבקשים לפיה הבנק מחייב, לכאורה, את כלל לקוחותיו (יחידים, עסקים קטנים ועסקים גדולים) עבור עסקאות לרכישת מוצרים ו/או שירותים מחו"ל, בין אם לשימוש עצמי ובין אם לצורך העברתם לחו"ל ו/או יבואם לארץ, לפי פרק 7 לתעריפון - "סחר חוץ" וזאת במקום לחייב בעמלות הנמוכות יותר לפי פרק 5 לתעריפון - "מטבע חוץ". המבקשים מעריכים את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה, אותה הם מתיימרים לייצג, בעשרות מיליוני שקלים.

י. ביום 10 במאי 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד שני בנקים אחרים. לטענת המבקשים, הבנקים פוגעים בפרטיות לקוחותיהם ומפריים חובת סודיות בכך שמעבירים מידע מזהה על לקוחות הבנק לחברות כגון פייסבוק וגוגל. כן נטען כי הבנקים עשו שימוש בכלים של צדדים שלישיים, כדי לעקוב אחרי הלקוחות שלהם בזמן ביצוע פעולות באתרים ובאפליקציות הבנקאיות וזאת לשם עריכת קמפיינים פרסומיים. המבקשים מעריכים את הנזק האישי שנגרם להם ב-1,000 ש"ח ואינם נוקבים בסכום נזק קבוצתי.

יא. ביום 16 בנובמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בטענה שהבנק מפר את הוראות הדין בשעה שהוא מחייב את לקוחותיו בגין הוצאות צד שלישי בסכומים שאינם מפורטים בחלק 11 לתעריפון. בבקשה נטען כי ההפרה הינה של כל אחד מ-22 הרכיבים/נושאים המנויים בחלק 11 לתעריפון ואשר בגינם נגבית מהלקוח הוצאת צד שלישי. הטענה הספציפית המתייחסת למבקשת היא לגבי גביית עלות משלוח באמצעות שליח בעת הזמנת פנקסי שיקים (למרות שניתן לה גילוי נאות מלא). המבקשים מציינים כי הנזק שנגרם למבקשת הינו 125.74 ש"ח ואינם מציינים את הערכת הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה.

יב. ביום 24 בנובמבר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד שישה בנקים נוספים. בתובענה נטען כי הבנקים הפרו את חוק נתוני אשראי התשע"א-2016 ואת התקנות אשר הותקנו על פיו, בטענה שהבנקים העבירו דיווחים למאגר נתוני אשראי על קיומם של הליכים משפטיים כנגד לקוחות, שלא בהתאם להוראות הדין ובאופן שפגע ביכולתם של הלקוחות לקבל אשראי ופגע בפרטיותם ובשמם הטוב. המבקשים אינם נוקבים בסכום נזק קבוצתי וטוענים לנזק ממוני שסכומו שונה בין חברי הקבוצה וכן לנזק שאינו ממוני.

1.3 תובענות שהסתיימו בתקופת הדוח (ועד מועד פרסומו ככל שהיו)

א. ביום 5 ביוני 2019 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. לטענת המבקש, הפרשי המרת מט"ח מהווים "עמלה" המחייבת גילוי נאות על ידי הבנקים ולפיכך, בין היתר, גבייתה נעשית שלא כדין, וכן הבנק גובה עמלה ביתר. הנזק שלטענת המבקש נגרם לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מתיימר לייצג עומד על כ-8 מיליארד ש"ח (המבקש טוען לנזקים נוספים שלא כומתו), מתוכם מיוחס לבנק סך של כ-2.2 מיליארד ש"ח. ביום 21 ביוני 2020 ניתן פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל-אביב, שהורה על דחיה על הסף של הבקשה לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקשים בתשלום הוצאות למשיבים. ביום 6 ביולי 2020 הגיש המבקש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין. ביום 25 באוגוסט ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון הדוחה את ערעור המבקש. ביום 1 בספטמבר 2021 הוגשה על ידי המבקש בקשה לדיון נוסף. ביום 25 באוקטובר 2021 החליט בית המשפט העליון על מחיקת ההליך, ובכך הסתיים ההליך המשפטי.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. ביום 11 בפברואר 2015, הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בסכום נטען של כ-2.3 מיליארד ש"ח (שמאוחר יותר הופחת ל-1.5 מיליארד ש"ח). לטענת המבקש, הבנק מנהל לכאורה "רשימה שחורה" של לקוחות, לפיה הוא נוהג לסמן לקוחות ככוכבית במערכות הבנק לזמן בלתי מוגבל, באופן הפוגע או מקשה עליהם, לטענתו, לקבל אשראי או לבצע פעילות עסקית אחרת מול הבנק. ביום 1 באפריל 2020 ניתן פסק הדין של בית המשפט המחוזי, שדחה את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקש בתשלום הוצאות לבנק. ביום 24 ביוני 2020 הגיש המבקש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין. ביום 3 בינואר 2022 ניתן פסק דין הדוחה את הערעור, ובכך הסתיים ההליך המשפטי.

1.4 למועד פרסום הדוחות הכספיים לא מתנהלות תביעות מהותיות נגד חברות בנות של הבנק, למטע המפורט [כסעיף 1.2.ה](#).

2. נגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שהסכום הנטען בהן מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק, המתכססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהן ומטעם זה לא בוצעה כגיבן הפרשה.

ביום 6 לספטמבר 2021 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד חמישה בנקים, ובהם הבנק, בטענה כי נגרם למבקשים נזק בעקבות חיובי מס ביתר בגין תקבולים הקשורים לניירות ערך (כגון דיבידנד, ריבית וכו'), במקרים בהם יש שונות בין מדינת התושבות של הלקוח לבין מדינת המס של מנפיק נייר הערך. לטענת המבקשים, שיעור המס צריך להיגבות בהתאם לאמנות למיניית כפל מס שנחתמו בין המדינות הרלוונטיות, דבר אשר לפי הטענה אינו מבוצע בפועל. המבקשים אינם נוקבים בסכום נזק קבוצתי.

ד. התחייבויות תלויות והתקשרויות שונות

ביום 13 ביוני 2021, קיבל הבנק הודעה מאת המפקח על הבנקים בדבר הטלת עיצום כספי בסך 975,000 ש"ח בגין מקרים בהם נגבתה עמלה עבור מכתב עורך דין שלא בהתאם לצו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015. סכום העיצום הכספי הינו לאחר שהמפקח על הבנקים הפחית 35% מסכום העיצום הכספי המירבי שבסמכותו לקבוע בנסיבות העניין, וזאת בשל עילות הפחתה הקבועות בדין. הבנק שילם את סכום העיצום הכספי במלואו.

ה. הבנק ערב כלפי עמיתי חלק מקופות הגמל שהיו מנוהלות על ידי לאומי שרותי שוק ההון בע"מ (ולשעבר לאומי גמל בע"מ), ואשר פעילותן נמכרה לפריזמה קופות גמל בע"מ ("פריזמה"). הערבות מבטיחה את החזר סכומי הקרן המקוריים שהופקדו המסתכמים ב-31 בדצמבר 2021 בערכים נומינליים ב-1,091 מיליון ש"ח. ערך הנכסים של הקופות הנ"ל ליום 31 בדצמבר 2021 מסתכם ב-3,059 מיליון ש"ח. בנוסף, ערבות זו אינה חלה על הפקדות בחשבונות שנפתחו בקופות הנ"ל לאחר 22 בינואר 2007.

כנגד ההתחייבות האמורה, התחייבה פריזמה, כי במקרה של מימוש הערבויות, או כל חלק מהן, היא תשלם לבנק השתתפות בסכום שלא יעלה על 35 מיליון ש"ח לשנה קלנדרית, כשסכום זה צמוד למדד מיום 30 באוקטובר 2006 ועד ליום התשלום. סכום השתתפות שלא נוצל בשנה מסוימת לא יועבר לשנים הבאות.

בחדש ינואר 2009 נמכרו הקופות הרלוונטיות לפסגות קופות גמל בע"מ ("פסגות"), אשר נכנסה בנעליה של פריזמה ולקחה על עצמה את ההתחייבויות האמורות ובחדש אוקטובר 2021 הועבר ניהולן של קופות הגמל הנ"ל מפסגות להראל פנסיה וגמל בע"מ ולאטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ, אשר נטלו על עצמן, כל אחת בגין הקופות שהועברו לניהולה, את ההתחייבויות האמורות.

ו. כתבי שיפוי

1. הבנק התחייב מראש לשפות את הדירקטורים, נושאי המשרה האחרים בבנק ואת בעלי החוזים האישיים הניהוליים בבנק שאינם נושאי משרה ("בעלי חוזים ניהוליים") בגין חבות כספית וזאת עקב מילוי תפקידם בבנק ובחברות מוזקקות מטעם הבנק בגין רשימת אירועים המזכים בשיפוי, שלדעת ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק ניתן לצפותם בהתחשב בפעילות הבנק ובנסיבות העניין הכוללים, בין היתר, את הפעילות הבנקאית השגרתית של הבנק, הצעת ניירות ערך לציבור על פי תשקיף, דיווחים לציבור ולרשויות הפיקוח, פעילות בנושא חוק ההגבלים העסקיים, אירועי סייבר וכל פעילות אחרת הנלווית לפעילות הבנק. הסכום המירבי שישלם הבנק בגין מימוש השיפויים בפועל של השיפויים אשר ניתנו וינתנו לכל נושאי המשרה בבנק ולנושאי המשרה בחברות הבת, במצטבר, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המזכים בשיפוי, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים)

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

מההון העצמי של הבנק על פי דוחותיו הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני מועד השיפוי בפועל (להלן: "סכום השיפוי המירבי"). סכום השיפוי המירבי הינו בנוסף לסכומים שיתקבלו מחברת הביטוח, אם יתקבלו, במסגרת ביטוח שרכש הבנק, אם רכש ו/או במסגרת ביטוח ו/או שיפוי של צד אחר זולת הבנק (כך שסכום השיפוי המרבי לא יפחת עקב תשלומי ביטוח ו/או שיפוי כאמור ששולמו, ככל ששולמו). בנוסף, בין היתר, התחייב הבנק מראש לשפות את הדירקטורים, נושאי המשרה האחרים בבנק ובעלי החוזים הניהוליים, בגין הוצאות התדיינות סבירות, לרבות הוצאות כאמור שהוצאו עקב חקירה או הליך אשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום ומבלי שהוטלה חבות כספית כחלופה להליך פלילי או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או בקשר לעיצום כספי. עוד כולל כתב השיפוי התחייבות לשיפוי בשל הוצאות ו/או תשלום לנפגע ההפרה על פי ובכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה) התשע"א-2011 ("חוק ייעול הליכי אכיפה") וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך לפי פרק ז-1 לחוק ההגבלים העסקיים - התשמ"ח-1988.

ביום 23 בדצמבר 2019, החליטה אסיפת בעלי מניות מיוחדת של הבנק לאשר תיקון לרשימת האירועים לכתבי ההתחייבות לשיפוי (להלן: "כתב התחייבות לשיפוי מתוקן") לדירקטורים המכהנים בבנק, לרבות אלה אשר יכהנו בבנק מעת. רשימת האירועים עודכנה בהתאם לאירועים שלדעת הבנק הינם אירועים צפויים לאור פעילותו בפועל בעת מתן ההתחייבות לשיפוי. כמו כן, במסגרת אסיפה זו, הוחלט על אישור תנאי כהונה והעסקה של המנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון, לרבות הענקת כתב התחייבות לשיפוי מתוקן.

תיקון כתבי השיפוי כאמור חל גם בהתייחס לנושאי משרה אחרים בבנק ולבעלי חוזים ניהוליים שאינם נושאי משרה בבנק, בהתאם להחלטת ועדת הביקורת מיום 24 בספטמבר 2019 ודירקטוריון הבנק מיום 29 באוקטובר 2019.

תיקון רשימת האירועים לכתב ההתחייבות לשיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה בבנק תואם את תקנון הבנק ואת מדיניות התגמול המעודכנת של הבנק.

בנוסף, ביום 15 בפברואר 2004 קיבלה האסיפה הכללית של הבנק החלטה על מתן פטור מראש מאחריות לדירקטורים, בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות שלהם כלפי הבנק. ההחלטה על מתן פטור כאמור חלה גם בהתייחס לנושאי המשרה אחרים בבנק, בהתאם להחלטת ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק מחודש יוני 2003.

2. הבנק התחייב לשפות את עובדי הבנק בגין הוצאות ו/או בכל תשלום לנפגע הפרה על פי או בכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה, וזאת בהתאם לתנאים המקובלים בכתבי שיפוי הניתנים על ידי הבנק.

3. הבנק התחייב לשפות יועצים חיצוניים מסוימים ולרבות בקשר עם תכניות להענקת או הצעת נירות ערך לנושאי משרה או עובדים של הבנק או חברות בנות, בהתאם לעניין, בגין חבות או הפסד, ובמקרים שונים לרבות בגין הוצאות משפטיות אחרות, בקשר עם השירותים שניתנו לבנק על ידם.

4. הבנק וחברות הבנות התחייבו לשפות את חברת כרטיסי האשראי הבינלאומית, "ויזה" בגין ביצוע התחייבויות של מקס איט פיננסיים בע"מ ושל חברות הבנות בנוגע לפעילות בכרטיסי אשראי מסוג "ויזה".

5. הבנק וחברות הבנות נוהגים לתת, מעת לעת, בתנאים ובנסיבות מקובלים, והכל במהלך העסקים הרגיל, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים בסכום ובתקופה, וכן כולל בהתייחס ל: (1) חובות החלות על הבנק כחבר הבורסה לניירות ערך בתל-אביב; (2) עסקאות למכירת החזקות בחברות; ו-(3) הסכמי תפעול הנפקה וסליקה עם חברות כרטיסי האשראי.

6. הבנק נותן, מעת לעת, לחברות בנות, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים בסכום ובתקופה, לצורך מתן השיפויים על ידיהן לנושאי משרה וזאת בשל סיכונים החלים על נושאי משרה בחברות וכן לצורך עמידה של חברות בנות בהוראות רגולטוריות ובהתחייבויות כלפי נושאי משרה בהן. כמו כן הבנק נותן כתבי שיפוי לעובדים של הבנק ולנושאי משרה של חברות בנות וזאת בגין רשימה של אירועים אשר פורטו בהם.

7. במסגרת הסכם המכירה של לאומי רומניה באפריל 2019, ניתן שיפוי לנושאים שונים, חלקם מוגבלים בסך של 15 מיליון אירו לתקופה של עד חמש שנים מועד המכירה, וחלקם ללא הגבלה בסכום. להערכת הבנק השיפוי שאינו מוגבל בסכום מתייחס לנושאים שגם ככל ויתממשו, החשיפה בגינם אינה מהותית. כמו כן, ניתן שיפוי לדירקטורים שניהנו בלאומי רומניה עד מועד המכירה, בהתאם לנוסח כתבי השיפוי המקובלים בבנק לדירקטורים ונושאי משרה, וכן שיפוי לעובדים בלאומי רומניה ובבנק בקשר עם הליך המכירה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

8. במסגרת הנפקה בינלאומית של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה כפוייה למניות רגילות של הבנק, בהתאם להוראות נהל בנקאי תקין 202, אשר הוצעו לרוכשים מוסדיים מאושרים בארה"ב (Qualified Institutional Investors) על פי כלל 144A לחוק ניירות ערך של ארה"ב 1933 (the United States Securities Act of 1933) (להלן: "חוק ניירות ערך של ארה"ב") ומחוץ לארה"ב בהסתמך על תקנה S לחוק ניירות ערך של ארה"ב, אשר בוצעה בינואר 2020 (להלן: "ההנפקה"), נדרש הבנק, תחת הסכם המכירה (Purchase Agreement) למול החתמים, אשר נחתם בסמוך לאחר השלמת תמחור ההנפקה, לשפות את החתמים, וצדדים הקשורים להם, בגין נזקים, תביעות, והפסדים אשר יגרמו להם, ככל שיגרמו, תחת חוק ניירות הערך בארה"ב ו/או תחת חוק המסחר בניירות ערך משנת 1934 (the United States Securities Exchange Act of 1934) ביחס לפרטים מהותיים לא נכונים, או כאלה שנטען לגביהם כי אינם נכונים, אשר נכללו במסמכי ההנפקה או בכל מידע אחר שנמסר על ידי הבנק או בשמו בקשר עם ההנפקה, או השמטה של פרטים מהותיים ו/או טענה לגבי השמטה של פרטים כאמור ממסמכים או ממידע כאמור.

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים

ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020, אגרות חוב וכתבי התחייבות שהונפקו על ידי חברות מאוחדות בארץ אינן מובטחות על ידי שעבודים שוטפים על נכסיהן. חברות מאוחדות שיעבדו ניירות ערך ונכסים אחרים להבטחת פיקדונות שנתקבלו מ-FHLB (Federal Home Loan Bank) וכן התחייבויות מסוימות בהתאם לדרישת שלטונות הארצות בהן הם פועלים. הנכסים המשועבדים מסתכמים בסך 543 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 2,360 מיליון ש"ח). סך ההתחייבויות בגין שועבדו הנכסים מסתכמות בסך 385 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 670 מיליון ש"ח).

חבר הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, הבנק הינו חבר בקרן הסיכונים של מסלקת הבורסה.

הסכום של קרן הסיכונים יהיה בגובה היתרה התקופתית לחיוב הגבוהה ביותר שהייתה לחבר בששת החודשים שהסתיימו בחודש הקלנדרי שקדם למועד העדכון. הקרן מעדכנת את הסכומים 4 פעמים בשנה.

כל אחד מהחברים בקרן הסיכונים משעבד ניירות ערך לטובת מסלקת הבורסה המהווים ביטחונות בגובה חלקו היחסי בקרן, אשר מבטיחים את חיובי החבר כלפי המסלקה ואת חלקו של החבר בקרן הסיכונים. כמו כן מבטיחים ביטחונות אלו גם את חיובי חברי קרן הסיכונים האחרים, וזאת אם הביטחונות שהעמיד החבר האחר לא יספיקו לכיסוי כל חיובי החבר האחר, ובהתאם לחלקו היחסי של כל אחד מהחברים בקרן, עד לגובה הביטחונות שניתנו או עד לגובה החיובים כלפי מסלקת הבורסה, לפי הנמוך. ל-31 בדצמבר 2021, חלקו של הבנק בקרן של מסלקת הבורסה הינו 289 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 175 מיליון ש"ח). סך כל הנכסים ששועבדו על ידי הבנק למסלקת הבורסה הינו 358 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 344 מיליון ש"ח).

הבנק הינו חבר גם בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף. הבנק התחייב כלפי מסלקת המעו"ף לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאותיו במעו"ף עבור לקוחותיו, הנוסטרו שלו ומעסקאות מעו"ף של חבש"ס (חבר בורסה אחר שאינו סולק בעצמו במסלקת מעו"ף). סכום ההתחייבות של הבנק מוצג [כביאור 30](#). מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

הבנק משעבד למסלקת המעו"ף ביטחונות בגובה חלקו היחסי בקרן הסיכונים וכן בגין התחייבויותיו כאמור לעיל, אשר מבטיחים את חיוביו כלפי מסלקת המעו"ף ואת חלקו בקרן הסיכונים. בנוסף, מבטיחים הביטחונות את חיובי חברי קרן הסיכונים האחרים. במקרה שהביטחונות שהעמיד חבר אחר בקרן לא יספיקו לכיסוי כל חיוביו, רשאית מסלקת המעו"ף לממש גם את הביטחונות שהעמידו לה חברי קרן הסיכונים האחרים, בהתאם לחלקו היחסי של כל אחד מהם בקרן, עד לגובה הביטחונות שניתנו או עד לגובה החיובים כלפי מסלקת מעו"ף, לפי הנמוך.

ל-31 בדצמבר 2021, חלקו של הבנק בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף הינו 125 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 162 מיליון ש"ח).

הבנק כמו כל חבר מסלקה אחר, רשאי להבטיח את חיוביו לקרן הסיכונים של מסלקת מעו"ף, באמצעות שעבוד אגרות חוב ממשלתיות ופיקדונות. סך כל אגרות החוב ופיקדונות ששועבדו על ידי הבנק למסלקת המעו"ף, בגין פעילות הלקוחות, הנוסטרו וקרן הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021 הינו 1,036 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 903 מיליון ש"ח).

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים (המשך)

הבנק משתתף בהסדר להבטחת סופיות הסליקה במצבי כשל בהם אין יתרה מספקת בחשבון הסליקה של אחד או יותר מהמשתתפים האחרים, וזאת כמשתתף במערכת זה"ב ובעל חשבון סליקה במערכת וחבר במערכות התשלומים מס"ב ומסלקת השיקים ("משתתף"). במקרה של כשל, יישא כל משתתף שלא כשל ("משתתף שורד") בחיובי המשתתף שכשל, על פי חלקו היחסי של המשתתף השורד חלקי הפרש בין 100% לחלקו היחסי של המשתתף שכשל. חלקו היחסי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021 במס"ב הינו 17.5% ובמסלקת השיקים - 21.45%. אחוז זה מתעדכן אחת לשישה חודשים על פי המשקל היחסי של חיובי כל משתתף אשר הועברו במערכת התשלומים הרלוונטית בששת החודשים הקודמים. תקרה כוללת להשתתפות כל המשתתפים עומדת על 300 מיליון ש"ח במס"ב ו-150 מיליון ש"ח במסלקת השיקים. במקרה של כשל, ביום העסקים העוקב ליום הכשל, מיד לאחר פתיחת המערכת, בנק ישראל ישגר למערכת הוראת תשלום רב-צדדית לחיוב חשבון הסליקה של המשתתף הכושל ולזיכוי חשבונות הסליקה של המשתתפים השורדים בסכום אותו שילם כל משתתף שורד במסגרת ההסדר, בתוספת ריבית בנק ישראל. הסדר הכשל לא נועד לטפל במצב של חדלות פירעון ידועה או קרובה לוודאית. במקרה של חדלות פירעון הטיפול יועבר לפיקוח על הבנקים.

הבנק חתם על מסגרת אשראי בגובה 150 מיליון דולר עם מסלקת יורוקלייר להבטחת סליקת ניירות ערך של לקוחות. מסגרת האשראי מגובה בניירות ערך שמחזיק הבנק במסלקת יורוקלייר.

הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם צדדים נגדיים בהסכמים מסוג CSA - (Credit Support Annex) שנועדו למזער את סיכוני האשראי ההדדיים שנוצרים בין הצדדים בעת מסחר בנגזרים. על פי ההסכמים, מידי תקופה מבוצעת מדידה של שווי כלל העסקאות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש, מחויב הצד האמור להעביר לצד השני פיקדונות בגובה סכום החשיפה, עד למועד המדידה הבא. ליום 31 בדצמבר 2021 העמידה הקבוצה לטובת צדדים נגדיים פיקדונות בסכום כולל של 1,611 מיליון דולר ארה"ב (31 בדצמבר 2020 - 1,363 מיליון דולר ארה"ב).

הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם צדדים נגדיים בהסכמים, לצורך ביצוע עסקאות עתידיות סחירות בכורסות בחו"ל עבורם ועבור לקוחותיהם. ליום 31 בדצמבר, 2021 הפקידה הקבוצה בצדדים נגדיים הנ"ל סכום של 1,217 מיליון דולר ארה"ב (31 בדצמבר 2020 - 913 מיליון דולר ארה"ב).

כמו כן, הקבוצה העבירה בהעברה לתיחום חשיפה אגרות חוב בסך 2,066 מיליון דולר ארה"ב (2020 - 795 מיליון דולר ארה"ב, 315 מיליון אירו ו-50 מיליון דולר קנדי). יש לציין, שעיקר הביטחונות שהועברו בגין פעילות הלקוחות בעסקאות אלו היו כספי הלקוחות בהתאם להסכמי תיחום החשיפה שחתם הבנק עמם.

החל מיום 1 בספטמבר 2021, חלה על הבנק רפורמה בנוגע לדרישת ביטחונות ראשוניים (IM) עבור נגזרים שלא נסלקים דרך צד נגדי מרכזי (נגזרי OTC), אשר נקבעה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (ה-BCBS) והארגון הבינלאומי של רשויות ניירות ערך (ה-IOSCO). הרפורמה, אשר חלה במערך היחסים של בנק למול מוסדות פיננסיים זרים, מחייבת הפקדה של ביטחונות ראשוניים כאמור (בכפוף לסף של 50 מיליון אירו באירופה ו-50 מיליון דולר בארה"ב) מול צד נגדי מסוים, במתכונת של שעבוד חשבון ניירות ערך אצל משמורן זר על ידי כל צד בנאמנות עבור הצד האחר. כפי הרפורמה אם בנק עובר את הרף של 50 מיליון דולר, שני הצדדים מפקידים IM בצורה של שעבוד נ"ע אצל צד שלישי.

ביום 21 במאי 2008 חתם הבנק על אגרת חוב על פיה שעבד הבנק בשעבוד צף ראשון בדרגה, לטובת בנק ישראל, את זכויותיו לקבלת סכומים וחיובים כספיים בשקלים, המגיעים ושיגיעו לבנק מפעם לפעם מאת לקוחותיו, שהינם תאגידים (שהתאגדו לפי דיני מדינת ישראל), שאינם מפגרים בהחזר לבנק של אשראים שקיבלו מהבנק, בגין אשראים בשקלים שמשך החיים הממוצע (מח"מ) של כל אשראי אינו עולה על שלוש שנים, שניתנו וינתנו על ידי הבנק ללקוחות הנ"ל.

שעבוד זה בא להבטיח אשראים שבנק ישראל עשוי להעמיד לרשות הבנק לצורך פעילות הבנק כספק שירותי נזילות בשקלים ל-CL (Continuous Linked Settlement Bank) - בצרוף ריבית ועלויות והוצאות הכרוכות במימוש השעבוד, עד לסך של 1.1 מיליארד ש"ח, בהתאם לתנאי הסכם האשראי שנחתם בין הצדדים לעניין זה.

ביום 26 באוקטובר 2010 הבנק חתם על אגרת חוב על פיה שעבד הבנק בשעבוד קבוע ראשון בדרגה ובהמחאה על דרך שעבוד, ללא הגבלה בסכום, לטובת בנק ישראל, את כל הנכסים והזכויות בחשבונות ספציפיים המתנהלים ע"ש בנק ישראל, במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, ב-Euroclear Bank או בכל מסלקה אחרת עליה יסכימו הבנק ובנק ישראל. הנכסים המשועבדים בחשבון ב-Euroclear Bank, או בחשבון אחר המתנהל במסלקה מחוץ לישראל, משועבדים גם בשעבוד צף ראשון בדרגה לטובת בנק ישראל.

ביום 25 בפברואר 2021 חתם הבנק על אגרת חוב על פיה, בנוסף לשעבודים הנ"ל, שעבד לטובת בנק ישראל בשעבוד קבוע ראשון בדרגה ובהמחאה על דרך השעבוד, ללא הגבלה בסכום, את כל זכויותיו בגין ובקשר עם חלק מתיק ההלוואות לדיור המובטחות בשעבוד זכויות במקרקעין. ביום 29 בדצמבר 2021 תוקנה אגרת החוב ועודכנו ההלוואות לדיור המשועבדות במסגרת אגרת החוב.

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים (המשך)

שעבודים אלה באים להבטיח את כל התחייבויות הבנק בקשר עם אשראים שבנק ישראל נתן או ייתן לבנק כמפורט במסמכי האשראי, למעט אשראים שבנק ישראל עשוי להעמיד לרשות הבנק לצורך פעילות הבנק כספק שירותי נזילות בשקלים ל-CLS.

במהלך 2021, המשיך לספק בנק ישראל למערכת הבנקאית הלוואות לטווח ארוך במטרה להגדיל את היצע האשראי הבנקאי לעסקים קטנים וזעירים, זאת כנגד ביטחונות כמקובל בכל הלוואה מוניטרית הניתנת על ידי בנק ישראל. במסגרת תכניות אלו, שהחלו בשנת 2020, קיבל הבנק במהלך שנת 2021, אשראי בהיקף של כ-8.1 מיליארד ש"ח המובטח בשעבודים הנ"ל. יתרת אשראי זה, נכון ליום 31 בדצמבר 2021 עומדת על כ-16.9 מיליארד ש"ח.

מקורות ושימושים

31 בדצמבר		
2021	2020	
במיליוני ש"ח		
המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת קיזוזים		
ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	2,447	3,019
השימושים בניירות ערך שהתקבלו כביטחון ובניירות ערך של הבנק, לפי שווי הוגן, לפני השפעת קיזוזים		
ניירות ערך שהושאלו בעסקאות השאלת ניירות ערך כנגד מזומן	2,282	605

מלבד ניירות ערך אלו, נכון ליום המאזן, הועמדו כביטחון ניירות ערך נוספים המוצגים בסעיף ניירות ערך כמפורט לעיל, אשר המלווים אינם רשאים למכור או לשעבד.

בנוסף הבנק מפקיד אג"ח ממשלתיים כביטחונות לפעילות בחוזים סחירים, במקום מזומן. ניירות אלו מוחזקים בתיק הזמין.

הבנק מפקיד מעט לעת בבנק לאומי ארה"ב, ביטחונות (פיקדונות כספיים או אג"ח ממשלתיים) לגיבוי התחייבויות הבנק, בקשר עם אשראים הניתנים על ידי בנק לאומי ארה"ב כביטחון התחייבויות של בנק לאומי לישראל, וזאת על פי הוראות ה-Federal Reserve. ביטחונות אלו מופקדים במסגרת הסכם Designated Deposit Agreement שנחתם במאי 2018 והחליף שטר מישכון מספטמבר 2010. סכום הביטחונות המופקדים כאמור ליום 31 בדצמבר 2021 היה אג"ח אמריקאי ממשלתי 242 מיליון דולר ארה"ב (31 בדצמבר 2020 - 160 מיליון דולר ארה"ב).

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

כללי

הפעילות הנ"ל כרוכה בנטילת סיכונים שהעיקריים בהם הינם:

- סיכון אשראי הנמדד על פי סכום ההפסד המירבי הצפוי אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי העסקה. לכיסוי הסיכון נדרשים ביטחונות מהלקוח בהתאם לסיכון הנובע מהעסקאות. הביטחונות הנדרשים נכללים במסגרת הנדרש בגין סך כל חבות הלקוח.
- סיכונים שוק כוללים סיכונים הנובעים משינויים בשיעורי הריבית, בשיערי החליפין, במדד המחירים לצרכן, בשיערי ניירות ערך/מדדים ובשיערי סחורות. סיכונים השוק הנובעים מעסקאות במכשירים נגזרים, הינם חלק מסך כל סיכונים השוק של המכשירים הפיננסיים. הפעילות במכשירים נגזרים מתבצעת במסגרת הגבולות המותרים לחשיפה לסיכונים שוק, כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריונים של חברות הקבוצה.
- סיכון נזילות הנובע מאי וודאות לגבי המחיר שהבנק יצטרך לשלם לכיסוי העסקה. סיכון זה קיים בעיקר במכשירים אשר סחירותם, או סחירות נכס הבסיס, נמוכה. במסגרת הדרישות לביטחונות נלקח בחשבון סיכון זה.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2021		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
24,989	19,214	5,775
חוזי Forward-I Futures		
3,150	1,906	1,244
אופציות שנכתבו		
1,523	1,523	-
אופציות שנקנו		
232,912	208,781	24,131
Swaps ^(א)		
262,574	231,424	31,150
סך הכל ^(ב)		
6,422	-	6,422
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ב) חוזי מטבע חוץ		
302,081	239,898	62,183
חוזי Forward-I Futures ^(ד)		
30,957	29,797	1,160
אופציות שנכתבו		
28,087	26,927	1,160
אופציות שנקנו		
18,451	18,295	156
Swaps ^(א)		
379,576	314,917	64,659
סך הכל		
-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ג) חוזים בגין מניות		
196,150	195,851	299
חוזי Forward-I Futures		
23,333	22,234	1,099
אופציות שנכתבו		
23,326	22,343	983
אופציות שנקנו ^(ה)		
7	-	7
אחר		
101,727	101,155	572
Swaps		
344,543	341,583	2,960
סך הכל		
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
420	420	-
חוזי Forward-I Futures		
261	261	-
אופציות שנכתבו		
260	260	-
אופציות שנקנו		
15,826	15,826	-
Swaps		
16,767	16,767	-
סך הכל		
(ה) חוזי אשראי		
-	-	-
הבנק ערב		
-	-	-
הבנק מוטב		
-	-	-
סך הכל		
1,003,460	904,691	98,769
סך כל הסכום הנקוב		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 117,740 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדיד בסך 15,102 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 11,156 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בבורסה בסך 22,166 מיליון ש"ח.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2020		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
א) חוזי ריבית		
		2,309
23,806	21,497	Forward-I Futures
8,082	6,732	אופציות שנכתבו
3,899	3,899	-
209,398	187,068	22,330
245,185	219,196	25,989
5,973	-	5,973
ב) חוזי מטבע חוץ		
		42,487
231,721	189,234	Forward-I Futures ⁽¹⁾
16,313	15,469	844
17,355	16,511	844
19,252	18,541	711
284,641	239,755	44,886
-	-	-
ג) חוזים בגין מניות		
		462
135,225	134,763	Forward-I Futures
23,164	22,340	824
23,071	22,341	730
75,967	75,894	73
257,427	255,338	2,089
ד) חוזי סחורות ואחרים		
		-
2,778	2,778	Forward-I Futures
254	254	-
254	254	-
157	157	-
3,443	3,443	-
ה) חוזי אשראי		
-	-	-
-	-	-
-	-	-
790,696	717,732	72,964

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 103,343 מיליון ש"ח.
 (ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 12,553 מיליון ש"ח.
 (ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.
 (ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 12,852 מיליון ש"ח.
 (ה) מזה: נסחרים בכורסה בסך 22,272 מיליון ש"ח.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2021					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
3,343	3,033	310	3,113	2,874	239
174	-	174	148	-	148
6,066	5,944	122	4,758	4,641	117
-	-	-	-	-	-
5,815	5,745	70	5,812	5,766	46
337	337	-	348	348	-
-	-	-	-	-	-
15,561	15,059	502	14,031	13,629	402
-	-	-	-	-	-
15,561	15,059	502	14,031	13,629	402
463	449	14	313	303	10

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משוכצים בסך 4 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוכצים בסך 10 מיליון ש"ח.

31 בדצמבר 2020					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
5,703	5,070	633	5,189	4,926	263
384	-	384	94	-	94
6,471	6,117	354	4,862	4,829	33
-	-	-	-	-	-
4,994	4,969	25	5,032	4,998	34
171	171	-	172	172	-
-	-	-	-	-	-
17,339	16,327	1,012	15,255	14,925	330
-	-	-	-	-	-
17,339	16,327	1,012	15,255	14,925	330
465	439	26	363	322	41

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משוכצים בסך 3 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משוכצים בסך 24 מיליון ש"ח.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי

1. השפעת חשבונאות גידור תזרים מזומנים על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020		2021	
רווח (הפסד) שסוג מחדש	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	רווח (הפסד) שסוג מחדש	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)
מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מנגזרים	מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מנגזרים
במיליוני ש"ח			
א. נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)			
43		(40)	
-		(1)	
חוזי ריבית ^(ב)			

- (א) סכומי רווח (הפסד) שסוגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בהתאם לשורה בה מוצגת השפעת הפריט המגודר.
 (ב) משקף סכומים הכלולים בהערכת אפקטיביות הגידור.
 (ג) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור תזרים מזומנים, נגזרים המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מהלוואות שניתנו. השפעת הגידור צפויה להפחית את היקף החשיפה להלוואות שניתנו.

2. השפעת חשבונאות גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
במיליוני ש"ח	
(50)	(60)
סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד	
ההשפעה של גידורי שווי הוגן:	
א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן	
חוזי ריבית ^(א)	
166	(293)
פריטים מגודרים	
(216)	232
נגזרים מגדרים	
ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים	
חוזי ריבית ^(א)	
-	1
רווח והפסד שסוגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	

- (א) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור שווי הוגן, נגזרים המגדרים חשיפת ריבית המתקבלת על אגרות חוב.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

3. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2020			2021		
התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים			התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו (הקטינו) את הערך בספרים		
הערך בספרים			הערך בספרים		
יחסי גידור	יחסי גידור	של הפריט המגודר	יחסי גידור	יחסי גידור	של הפריט המגודר
שהופסקו	קיימים	שהופסקו	קיימים	שהופסקו	קיימים
במיליוני ש"ח					
14	303	5,465	13	63	5,023
ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה					

4. השפעת גידור השקעה נטו בפעילות חוץ על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ועל דוח רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2020			2021		
רווח (הפסד) שסווג מחדש			רווח (הפסד) שסווג מחדש		
מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)		
סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר			סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר		
במיליוני ש"ח					

פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו

-	147	-	71
פיקדונות במטבע חוץ			

(א) סכומי רווח (הפסד) שסווגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

5. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)
במיליוני ש"ח	

נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים

(535)	143	חוזי ריבית
(1,071)	(1,623)	חוזי מטבע חוץ
182	162	חוזים בגין מניות
4	15	חוזי סחורות ואחרים
(1,420)	(1,303)	סך הכל

(א) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2021					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח
14,031	3,182	220	4,181	6,133	315
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
7,317	1,933	2	2,816	2,566	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
4,947	182	216	1,139	3,410	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
1,767	1,067	2	226	157	315
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
27,125	11,443	105	6,824	8,190	563
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}					
10,320	6,168	-	2,307	1,845	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
16,805	5,275	105	4,517	6,345	563
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
18,572	6,342	107	4,743	6,502	878
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
15,561	8,654	2	3,575	3,108	222
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
7,317	1,933	2	2,816	2,566	-
מכשירים פיננסיים					
6,032	4,862	-	755	415	-
ביטחון במזומן ששועבד					
2,212	1,859	-	4	127	222
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

31 בדצמבר 2020					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח
15,255	3,226	166	2,764	8,871	228
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
9,355	1,714	28	1,409	6,204	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
3,784	325	135	1,020	2,304	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
2,116	1,187	3	335	363	228
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
19,446	8,222	91	4,061	6,720	352
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}					
7,582	4,431	9	912	2,230	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
11,864	3,791	82	3,149	4,490	352
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
13,980	4,978	85	3,484	4,853	580
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
17,339	8,033	28	1,562	7,525	191
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
9,355	1,714	28	1,409	6,204	-
מכשירים פיננסיים					
5,494	4,321	-	148	1,025	-
ביטחון במזומן ששועבד					
2,490	1,998	-	5	296	191
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

(א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.

(ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 14,027 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 15,252 מיליון ש"ח).

(ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 15,551 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 17,315 מיליון ש"ח).

(ד) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) לפני הפחתת סיכון אשראי, כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

(ה) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

הערות:

- בשנים 2021 ו-2020 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.
 - השפעת סיכון אשראי צד נגדי והשפעת דחיית רווח במועד ביצוע העסקה על הערכת השווי של נכסים בגין נגזרים ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020 הייתה, בהתאמה 174 מיליון ש"ח ו-145 מיליון ש"ח.
- השפעת סיכון אי ביצוע על הערכת השווי של התחייבויות בגין נגזרים ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2020, הייתה, בהתאמה 35 מיליון ש"ח ו-34 מיליון ש"ח.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

31 בדצמבר 2021					
	מכל	מכל	מכל	מכל	מכל
סך	שנה ועד	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה
הכל	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
במיליוני ש"ח					
חוזי ריבית:					
15,102	2,128	7,771	3,958	1,245	שקל - מדד
247,472	64,379	128,720	29,342	25,031	אחר
379,576	5,887	21,660	130,603	221,426	חוזי מטבע חוץ
344,543	-	3,612	75,727	265,204	חוזים בגין מניות
16,767	-	-	5,668	11,099	חוזי סחורות ואחרים
1,003,460	72,394	161,763	245,298	524,005	סך הכל
31 בדצמבר 2020					
	מכל	מכל	מכל	מכל	מכל
סך	שנה ועד	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה	שלושה חודשים ועד שנה
הכל	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
במיליוני ש"ח					
חוזי ריבית:					
12,553	2,245	6,881	2,005	1,422	שקל - מדד
232,632	64,441	101,365	36,429	30,397	אחר
284,641	4,759	18,982	87,725	173,175	חוזי מטבע חוץ
257,427	-	688	51,825	204,914	חוזים בגין מניות
3,443	-	-	2,478	965	חוזי סחורות ואחרים
790,696	71,445	127,916	180,462	410,873	סך הכל

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים

הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים מתבצע בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט להלן:

1. מגזר משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
2. מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
3. מגזר עסקים זעירים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) קטן מ-10 מיליון ש"ח.
4. מגזר עסקים קטנים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) גדול או שווה ל-10 מיליון ש"ח וקטן מ-50 מיליון ש"ח.
5. מגזר עסקים בינוניים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
6. מגזר עסקים גדולים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.
7. מגזר גופים מוסדיים - מכיל לקוחות מוסדיים כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.
8. מגזר ניהול פיננסי - כולל את הפעילויות הבאות:
 - א. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאיילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.
 - ב. פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגדרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, גידור או הגנה על הפרשי שער של השקעות בשלוחות בחו"ל, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות.
 - ג. פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות שאינן למסחר והשקעות בחברות כלולות של עסקים.
 - ד. אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
9. מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך כל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.

סיווג לקוחות

בהתאם לחוזר, כאשר לתאגיד בנקאי אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, אשר אין לו חבות כלפי התאגיד הבנקאי (לרבות מסגרת אשראי וכו'), התאגיד הבנקאי רשאי לסווג אותו למגזר הפעילות הפיקוחי הרלבנטי לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10. כמו כן, כאשר לדעת הבנק מחזור ההכנסות אינו מייצג את היקף הפעילות של הלקוח יסווג הלקוח כדלקמן: לקוח שחבותו נמוכה מ-100 מיליון ש"ח בהתאם לסך הנכסים במאזן העסק כפי הכללים שפורטו בקובץ שאלות ותשובות ולקוח שחבותו עולה על 100 מיליון ש"ח יסווג למגזר עסקים גדולים.

במהלך התקופה בוצעו פעולות להשלמת מידע שחסר בעיקר בנוגע למחזור הפעילות של הלקוחות העסקיים. במקרים בהם המידע טרם הושלם, סווגו הלקוחות בהתאם להערכות ומידע נוסף שנמצא בידי הבנק. הבנק פועל להשלמת המידע ותהליך טיוב הנתונים.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021			
פעילות בישראל ^(א)			
מסקי בית ^(ה)	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים
במיליוני ש"ח			
4,542	7	1,962	920
226	62	85	71
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית לחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
4,316	(55)	1,877	849
(1,819)	95	(83)	(69)
מחיצוניים			
בימגזרי			
2,497	40	1,794	780
1,005	169	826	324
סך הכנסות ריבית, נטו			
סך הכנסות שאינן מריבית			
סך כל הכנסות			
(185)	-	(240)	(143)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
2,795	95	1,555	458
-	-	-	-
לחיצוניים			
בימגזרי			
2,795	95	1,555	458
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
892	114	1,305	789
313	40	462	280
רווח (הפסד) לפני מיסים			
579	74	843	509
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
-	-	-	-
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
-	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
579	74	843	509
רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
579	74	843	509
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			
121,559	384	53,702	31,356
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ג)			
122,401	377	54,311	31,680
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ד)			
131,313	429	57,527	34,534
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
390	-	599	401
יתרת חובות פגומים			
657	-	70	7
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
122,028	25,698	82,423	55,562
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ה)			
121,968	25,696	82,329	55,480
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ג)			
120,483	25,965	86,888	60,874
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
81,285	701	51,505	34,396
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^(ב,ו)			
86,779	710	54,029	37,628
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ד)			
66,598	50,077	78,350	28,887
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^(ב,ד)			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,267	5	1,701	743
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
230	35	93	37
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
אחר			
2,497	40	1,794	780
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיוור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 16.4 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

פעילות חו"ל									
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
11,672	999	118	847	34	10,673	-	1,017	19	2,206
1,326	37	2	28	7	1,289	-	440	221	184
10,346	962	116	819	27	9,384	-	577	(202)	2,022
-	(15)	(2)	(22)	9	15	(2)	2,049	256	(412)
10,346	947	114	797	36	9,399	(2)	2,626	54	1,610
5,511	248	49	110	89	5,263	256	1,909	181	593
15,857	1,195	163	907	125	14,662	254	4,535	235	2,203
(812)	(4)	-	1	(5)	(808)	-	(42)	3	(201)
7,428	761	35	663	63	6,667	692	395	232	445
-	-	-	-	-	-	(12)	11	1	-
7,428	761	35	663	63	6,667	680	406	233	445
9,241	438	128	243	67	8,803	(426)	4,171	(1)	1,959
3,275	102	26	60	16	3,173	(106)	1,495	-	689
5,966	336	102	183	51	5,630	(320)	2,676	(1)	1,270
101	-	-	-	-	101	-	101	-	-
6,067	336	102	183	51	5,731	(320)	2,777	(1)	1,270
39	39	15	18	6	-	-	-	-	-
6,028	297	87	165	45	5,731	(320)	2,777	(1)	1,270
589,167	32,368	9,056	21,583	1,729	556,799	8,314	254,205	4,627	82,652
794	-	-	-	-	794	-	794	-	-
320,088	22,942	-	22,469	473	297,146	-	-	4,634	83,743
347,391	23,837	-	23,430	407	323,554	-	-	5,824	93,927
2,949	401	-	400	1	2,548	-	-	2	1,156
941	204	-	204	-	737	-	-	-	3
548,625	26,405	2,688	17,270	6,447	522,220	14,081	50,565	93,592	78,271
478,860	25,078	698	17,983	6,397	453,782	-	-	93,030	75,279
537,269	24,953	568	18,662	5,723	512,316	-	-	127,883	90,223
347,305	29,375	2,946	26,222	207	317,930	17,892	29,661	909	101,581
374,776	30,522	2,650	27,676	196	344,254	16,778	33,183	1,050	114,097
1,327,684	17,748	-	1,491	16,257	1,309,936	4	47,450	934,492	104,078
10,537	878	431	439	8	9,659	(1)	3,349	18	1,577
(847)	(39)	(425)	358	28	(808)	1	(1,272)	35	33
656	108	108	-	-	548	(2)	549	1	-
10,346	947	114	797	36	9,399	(2)	2,626	54	1,610

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020			
פעילות בישראל ^(א)			
משקי בית ^(ה)	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים
במיליוני ש"ח			
3,362	4	1,950	825
178	107	128	156
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית לחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
3,184	(103)	1,822	669
(690)	160	(20)	55
מחיצוניים			
בינגזרי			
2,494	57	1,802	724
984	151	773	290
סך הכנסות ריבית, נטו			
סך הכנסות שאינן מריבית			
סך כל הכנסות			
445	-	569	285
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
2,567	83	1,531	421
21	-	-	-
לחיצוניים			
בינגזרי			
2,588	83	1,531	421
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
445	125	475	308
163	47	177	117
רווח (הפסד) לפני מיסים			
282	78	298	191
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
-	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
282	78	298	191
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
-	-	-	-
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
282	78	298	191
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			
111,951	314	49,304	27,875
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ב)			
112,629	307	49,873	28,197
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ב)			
116,345	320	50,658	29,502
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
362	-	821	448
יתרת חובות פגומים			
758	-	38	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
117,069	25,653	70,842	43,406
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ב)			
116,986	25,650	70,749	43,319
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ב)			
121,146	26,082	77,259	47,145
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
77,577	1,349	48,452	31,374
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^(ג)			
78,967	695	49,136	32,806
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ג)			
61,996	4,174	59,238	23,901
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^(ב,ד)			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,207	2	1,678	662
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
287	55	124	62
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
אחר			
2,494	57	1,802	724
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיוור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 14.2 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

פעילות חו"ל									
סך הכל	סך פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
10,175	1,057	115	902	40	9,118	-	1,091	18	1,868
1,452	113	7	58	48	1,339	-	376	196	198
8,723	944	108	844	(8)	7,779	-	715	(178)	1,670
-	(8)	(15)	56	(49)	8	(6)	487	251	(229)
8,723	936	93	900	(57)	7,787	(6)	1,202	73	1,441
4,366	263	89	98	76	4,103	22	1,127	207	549
13,089	1,199	182	998	19	11,890	16	2,329	280	1,990
2,552	282	-	281	1	2,270	-	(29)	(1)	1,001
7,046	778	117	470	191	6,268	717	359	214	376
-	-	-	-	-	-	-	(38)	17	-
7,046	778	117	470	191	6,268	717	321	231	376
3,491	139	65	247	(173)	3,352	(701)	2,037	50	613
1,356	39	11	74	(46)	1,317	(229)	804	19	219
2,135	100	54	173	(127)	2,035	(472)	1,233	31	394
(13)	-	-	-	-	(13)	-	(13)	-	-
2,122	100	54	173	(127)	2,022	(472)	1,220	31	394
20	20	7	32	(19)	-	-	-	-	-
2,102	80	47	141	(108)	2,022	(472)	1,220	31	394
513,368	31,300	7,623	21,710	1,967	482,068	9,225	207,738	4,030	71,631
743	-	-	-	-	743	-	743	-	-
291,015	23,656	-	23,102	554	267,359	-	-	4,033	72,320
300,631	22,266	-	21,734	532	278,365	-	-	4,386	77,154
4,019	629	-	604	25	3,390	-	-	1	1,758
814	14	-	14	-	800	-	-	-	4
476,173	25,329	1,499	16,432	7,398	450,844	11,487	47,376	72,039	62,972
412,230	24,093	712	16,194	7,187	388,137	-	-	71,482	59,951
447,031	22,388	733	15,100	6,555	424,643	-	-	80,499	72,512
324,705	30,724	2,819	27,484	421	293,981	18,396	27,515	919	88,399
330,851	28,315	3,057	25,114	144	302,536	18,505	26,802	753	94,872
1,101,696	17,277	-	1,588	15,689	1,084,419	-	40,228	794,455	62,860
8,969	937	409	530	(2)	8,032	(7)	2,090	14	1,386
(1,053)	(112)	(427)	370	(55)	(941)	-	(1,583)	59	55
807	111	111	-	-	696	1	695	-	-
8,723	936	93	900	(57)	7,787	(6)	1,202	73	1,441

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 ⁽¹⁾			
פעילות בישראל ^(א)			
מסקי בית ^(ה)	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים
במיליוני ש"ח			
3,716	4	2,080	842
300	176	189	262
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית לחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
3,416	(172)	1,891	580
(710)	287	173	283
מחיצוניים			
בינמגזרי			
סך הכנסות ריבית, נטו			
סך הכנסות שאינן מריבית			
סך כל הכנסות			
157	-	372	31
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
3,101	100	1,543	502
27	-	-	-
לחיצוניים			
בינמגזרי			
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
388	160	894	636
119	57	326	229
רווח (הפסד) לפני מיסים			
269	103	568	407
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
269	103	568	407
רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
269	103	568	407
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			
110,172	332	49,679	27,771
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)			
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ב)			
110,591	328	50,375	28,020
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ב)			
112,273	346	50,605	28,879
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
310	-	762	259
יתרת חובות פגומים			
888	-	72	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
107,842	23,498	58,035	38,456
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ב)			
107,746	23,491	57,926	38,357
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ב)			
106,796	23,717	57,988	40,919
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
75,945	730	47,876	29,940
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^(ב,ד)			
77,731	742	48,528	31,321
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(א)			
67,701	43,681	51,617	26,111
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^(ב,ד)			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,291	2	1,806	651
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
415	113	258	212
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
אחר			
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 12.9 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

(ו) סווג מחדש.

פעילות חו"ל									
סך הכל	סך הכל פעילות חו"ל	אחר	פעילות עסקית	אנשים פרטיים	סך פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים
11,437	1,340	162	1,106	72	10,097	-	1,449	33	1,973
2,596	290	15	172	103	2,306	-	536	490	353
8,841	1,050	147	934	(31)	7,791	-	913	(457)	1,620
-	(39)	25	(199)	135	39	6	(468)	631	(163)
8,841	1,011	172	735	104	7,830	6	445	174	1,457
5,081	279	80	113	86	4,802	369	1,541	170	559
13,922	1,290	252	848	190	12,632	375	1,986	344	2,016
609	58	-	59	(1)	551	-	(30)	(6)	27
7,908	832	138	483	211	7,076	813	269	252	496
-	(7)	(7)	-	-	7	-	(43)	22	1
7,908	825	131	483	211	7,083	813	226	274	497
5,405	407	121	306	(20)	4,998	(438)	1,790	76	1,492
1,830	72	1	77	(6)	1,758	(214)	677	28	536
3,575	335	120	229	(14)	3,240	(224)	1,113	48	956
(15)	-	-	-	-	(15)	-	(15)	-	-
3,560	335	120	229	(14)	3,225	(224)	1,098	48	956
38	38	12	29	(3)	-	-	-	-	-
3,522	297	108	200	(11)	3,225	(224)	1,098	48	956
460,499	32,196	7,573	23,386	1,237	428,303	10,207	163,559	2,137	64,446
625	-	-	-	-	625	-	625	-	-
280,556	24,333	1	23,476	856	256,223	-	-	2,142	64,767
285,806	23,219	-	22,667	552	262,587	-	-	3,399	67,085
2,531	501	-	500	1	2,030	-	-	-	699
980	3	-	3	-	977	-	-	-	17
424,522	25,339	1,647	18,494	5,198	399,183	13,152	40,126	66,919	51,155
365,403	24,339	870	18,348	5,121	341,064	-	-	65,932	47,612
373,644	22,364	838	15,334	6,192	351,280	-	-	68,329	53,531
313,063	32,424	3,092	28,770	562	280,639	18,104	25,378	988	81,678
316,464	30,527	2,245	27,849	433	285,937	17,675	24,953	1,014	83,973
1,064,513	17,453	-	1,198	16,255	1,047,060	-	51,368	735,417	71,165
9,826	1,179	729	440	10	8,647	6	2,589	1	1,301
(2,026)	(286)	(675)	295	94	(1,740)	(1)	(3,065)	172	156
1,041	118	118	-	-	923	1	921	1	-
8,841	1,011	172	735	104	7,830	6	445	174	1,457

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021									
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				סך הכל
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
במיליוני ש"ח									
4,549	7	3	-	4	4,542	1,207	50	3,285	הכנסות ריבית מחיצוניים
288	62	62	-	-	226	226	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
4,261	(55)	(59)	-	4	4,316	981	50	3,285	מחיצוניים
(1,724)	95	97	-	(2)	(1,819)	341	(1)	(2,159)	בימגזרי
2,537	40	38	-	2	2,497	1,322	49	1,126	סך הכנסות ריבית, נטו
1,174	169	165	4	-	1,005	707	243	55	סך הכנסות שאינן מריבית
3,711	209	203	4	2	3,502	2,029	292	1,181	סך כל הכנסות
(185)	-	-	-	-	(185)	(42)	(2)	(141)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
									הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,890	95	91	4	-	2,795	2,261	216	318	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בימגזרי
2,890	95	91	4	-	2,795	2,261	216	318	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
1,006	114	112	-	2	892	(190)	78	1,004	רווח (הפסד) לפני מיסים
353	40	40	-	-	313	(66)	28	351	הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח
653	74	72	-	2	579	(124)	50	653	רווח (הפסד) לאחר מיסים
									חלקו של הבנק ברווחים של חברות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	כלולות לאחר השפעת מס
									רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות
653	74	72	-	2	579	(124)	50	653	שאינן מקנות שליטה
									רווח המיוחס נקי לבעלי זכויות שאינן
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מקנות שליטה
									רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות
653	74	72	-	2	579	(124)	50	653	הבנק
121,943	384	157	82	145	121,559	22,592	3,532	95,435	יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)
122,778	377	149	83	145	122,401	23,089	3,571	95,741	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)
131,742	429	159	89	181	131,313	23,901	3,983	103,429	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
390	-	-	-	-	390	368	2	20	יתרת חובות פגומים
657	-	-	-	-	657	48	-	609	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
147,726	25,698	25,698	-	-	122,028	122,006	5	17	יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)
147,664	25,696	25,696	-	-	121,968	121,968	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)
146,448	25,965	25,965	-	-	120,483	120,483	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
81,986	701	346	173	182	81,285	19,065	3,512	58,708	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}
87,489	710	328	145	237	86,779	19,855	3,437	63,487	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)
116,675	50,077	50,074	-	3	66,598	63,528	-	3,070	יתרה ממוצעת של נכסים בנייהול ^{(א)(ג)}
									פיצול הכנסות ריבית, נטו:
2,272	5	3	-	2	2,267	1,092	49	1,126	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
265	35	35	-	-	230	230	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
2,537	40	38	-	2	2,497	1,322	49	1,126	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בנייהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020									
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר בנקאות פרטית				מגזר משקי בית				במיליוני ש"ח
	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	סך הכל	אחר	כרטיסי אשראי	הלוואות לדיור	
3,366	4	2	-	2	3,362	1,265	59	2,038	הכנסות ריבית מחיצוניים
285	107	107	-	-	178	178	-	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
3,081	(103)	(105)	-	2	3,184	1,087	59	2,038	מחיצוניים
(530)	160	161	-	(1)	(690)	356	(3)	(1,043)	בינגזרי
2,551	57	56	-	1	2,494	1,443	56	995	סך הכנסות ריבית, נטו
1,135	151	148	3	-	984	697	226	61	סך הכנסות שאינן מריבית
3,686	208	204	3	1	3,478	2,140	282	1,056	סך כל הכנסות
445	-	-	-	-	445	272	(1)	174	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
									הוצאות תפעוליות ואחרות:
2,650	83	80	3	-	2,567	2,113	211	243	לחיצוניים
21	-	-	-	-	21	21	-	-	בינגזרי
2,671	83	80	3	-	2,588	2,134	211	243	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
570	125	124	-	1	445	(266)	72	639	רווח (הפסד) לפני מיסים
210	47	47	-	-	163	(101)	28	236	הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח
360	78	77	-	1	282	(165)	44	403	רווח (הפסד) לאחר מיסים
									חלקו של הבנק ברווחים של חברות
									כלולות לאחר השפעת מס
360	78	77	-	1	282	(165)	44	403	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
									רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
									רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
360	78	77	-	1	282	(165)	44	403	
112,265	314	143	69	102	111,951	21,869	3,728	86,354	יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)
									מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)
112,936	307	136	69	102	112,629	22,096	3,767	86,766	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)
116,665	320	141	76	103	116,345	22,205	4,007	90,133	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
362	-	-	-	-	362	335	1	26	יתרת חובות פגומים
758	-	-	-	-	758	38	-	720	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
142,722	25,653	25,653	-	-	117,069	117,041	8	20	יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)
142,636	25,650	25,650	-	-	116,986	116,986	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)
147,228	26,082	26,082	-	-	121,146	121,146	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
78,926	1,349	577	143	629	77,577	19,581	3,730	54,266	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}
79,662	695	338	216	141	78,967	18,833	3,799	56,335	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)
103,737	41,741	41,741	-	-	61,996	61,996	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}
									פיצול הכנסות ריבית, נטו:
2,209	2	1	-	1	2,207	1,156	56	995	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
342	55	55	-	-	287	287	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
									אחר
2,551	57	56	-	1	2,494	1,443	56	995	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021									
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן
במיליוני ש"ח									
5,088	2,206	1,112	1,094	920	556	364	1,962	1,252	710
340	184	169	15	71	67	4	85	71	14
הכנסות ריבית מחיצוניים									
הוצאות ריבית מחיצוניים									
הכנסות ריבית, נטו:									
4,748	2,022	943	1,079	849	489	360	1,877	1,181	696
(564)	(412)	(228)	(184)	(69)	(1)	(68)	(83)	8	(91)
מחיצוניים									
בימגזרי									
4,184	1,610	715	895	780	488	292	1,794	1,189	605
1,743	593	260	333	324	274	50	826	688	138
סך הכנסות ריבית, נטו									
סך הכנסות שאינן מריבית									
106	3	2	1	9	8	1	94	79	15
מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי									
5,927	2,203	975	1,228	1,104	762	342	2,620	1,877	743
(584)	(201)	(427)	226	(143)	(123)	(20)	(240)	(235)	(5)
סך כל הכנסות									
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
2,458	445	317	128	458	377	81	1,555	1,243	312
לחיצוניים									
בימגזרי									
2,458	445	317	128	458	377	81	1,555	1,243	312
סך הוצאות תפעוליות ואחרות									
4,053	1,959	1,085	874	789	508	281	1,305	869	436
1,431	689	388	301	280	180	100	462	308	154
רווח לפני מיסים									
2,622	1,270	697	573	509	328	181	843	561	282
הפרשה למיסים על הרווח									
רווח לאחר מיסים									
חלקו של הבנק ברווחים של חברות									
כלולות לאחר השפעת מס									
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות									
2,622	1,270	697	573	509	328	181	843	561	282
שאין מקנות שליטה									
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן									
מקנות שליטה									
רווח נקי המיוחס לבעלי									
2,622	1,270	697	573	509	328	181	843	561	282
מניות הבנק									
167,710	82,652	46,581	36,071	31,356	19,567	11,789	53,702	33,307	20,395
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)									
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)									
169,734	83,743	47,466	36,277	31,680	19,835	11,845	54,311	33,784	20,527
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)									
185,988	93,927	49,752	44,175	34,534	21,547	12,987	57,527	35,566	21,961
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח									
2,156	1,156	942	214	401	341	60	599	433	166
יתרת חובות פגומים									
80	3	-	3	7	7	-	70	31	39
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום									
216,256	78,271	62,670	15,601	55,562	49,423	6,139	82,423	66,403	16,020
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)									
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)									
213,088	75,279	60,346	14,933	55,480	49,375	6,105	82,329	66,343	15,986
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח									
237,985	90,223	73,285	16,938	60,874	53,892	6,982	86,888	70,126	16,762
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}									
187,482	101,581	44,788	56,793	34,396	20,617	13,779	51,505	29,930	21,575
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)									
205,754	114,097	56,998	57,099	37,628	22,509	15,119	54,029	30,828	23,201
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}									
211,315	104,078	83,038	21,040	28,887	23,899	4,988	78,350	63,481	14,869
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
4,021	1,577	686	891	743	457	286	1,701	1,113	588
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור									
163	33	29	4	37	31	6	93	76	17
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור									
אחר									
4,184	1,610	715	895	780	488	292	1,794	1,189	605
סך הכל הכנסות ריבית, נטו									

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020									
מגזר עסקים גדולים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
סך הכל	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן
במיליוני ש"ח									
4,643	1,868	1,029	839	825	512	313	1,950	1,282	668
482	198	183	15	156	148	8	128	107	21
הכנסות ריבית מחיצוניים									
4,161	1,670	846	824	669	364	305	1,822	1,175	647
(194)	(229)	(108)	(121)	55	103	(48)	(20)	55	(75)
הוצאות ריבית מחיצוניים									
3,967	1,441	738	703	724	467	257	1,802	1,230	572
1,612	549	221	328	290	226	64	773	635	138
91	2	2	-	8	7	1	81	68	13
מחיצוניים									
5,579	1,990	959	1,031	1,014	693	321	2,575	1,865	710
1,855	1,001	784	217	285	261	24	569	514	55
הוצאות בנין הפסדי אשראי									
2,328	376	250	126	421	339	82	1,531	1,229	302
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
2,328	376	250	126	421	339	82	1,531	1,229	302
1,396	613	(75)	688	308	93	215	475	122	353
513	219	(30)	249	117	36	81	177	43	134
883	394	(45)	439	191	57	134	298	79	219
רווח (הפסד) לפני מיסים									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
883	394	(45)	439	191	57	134	298	79	219
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
883	394	(45)	439	191	57	134	298	79	219
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק									
148,810	71,631	44,997	26,634	27,875	18,063	9,812	49,304	30,590	18,714
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)									
150,390	72,320	45,575	26,745	28,197	18,325	9,872	49,873	31,033	18,840
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)									
157,314	77,154	47,549	29,605	29,502	18,147	11,355	50,658	31,227	19,431
3,027	1,758	1,478	280	448	373	75	821	590	231
42	4	1	3	-	-	-	38	29	9
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח									
177,220	62,972	51,677	11,295	43,406	37,826	5,580	70,842	56,834	14,008
יתרת ממוצעת של התחייבויות ^(א)									
174,019	59,951	49,139	10,812	43,319	37,774	5,545	70,749	56,771	13,978
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)									
196,916	72,512	59,240	13,272	47,145	40,834	6,311	77,259	62,332	14,927
168,225	88,399	42,667	45,732	31,374	19,741	11,633	48,452	28,613	19,839
יתרת ממוצעת של נכסי סיוון ^{(א)(ב)}									
176,814	94,872	44,368	50,504	32,806	19,506	13,300	49,136	28,471	20,665
145,999	62,860	47,046	15,814	23,901	20,688	3,213	59,238	48,337	10,901
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}									
3,726	1,386	695	691	662	412	250	1,678	1,129	549
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
241	55	43	12	62	55	7	124	101	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3,967	1,441	738	703	724	467	257	1,802	1,230	572
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור									
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור									
אחר									
סך הכל הכנסות ריבית, נטו									

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיוון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ניהול פיננסי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				
סך הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר
במיליוני ש"ח				
1,017	2	5	983	27
440	-	-	438	2
הכנסות ריבית מחיצוניים				
הוצאות ריבית מחיצוניים				
הכנסות ריבית, נטו:				
577	2	5	545	25
מחיצוניים				
2,049	17	(9)	2,035	6
בימגזרי				
2,626	19	(4)	2,580	31 ^(ה)
סך הכנסות ריבית, נטו				
1,909	133	864	516	396 ^(ה)
סך הכנסות שאינן מריבית				
4,535	152	860	3,096	427
סך כל הכנסות				
(42)	(38)	-	(4)	-
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
395	110	44	41	200
לחיצוניים				
11	2	2	7	-
בימגזרי				
406	112	46	48	200
סך הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,171	78	814	3,052	227
רווח לפני מיסים				
1,495	23	287	1,107	78
הפרשה למיסים על הרווח				
2,676	55	527	1,945	149
רווח לאחר מיסים				
101	-	101	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס				
2,777	55	628	1,945	149
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
-	-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
2,777	55	628	1,945	149
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק				
254,205	770	6,830	230,239	16,366
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)				
794	-	794	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)				
50,565	324	92	34,464	15,685
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)				
-	-	-	-	-
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)				
-	-	-	-	-
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח				
29,661	-	3,704	16,536	9,421
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}				
33,183	-	4,568	17,884	10,731
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)				
47,450	47,450	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^(ג)				
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית, נטו:				
-	-	-	104	166
הפרשי שער, נטו ^(ד)				
-	-	-	722	11
הפרשי שער, מדד ^(ד)				
-	-	-	523	109
חשיפות ריבית, נטו ^(ד)				
-	-	-	-	68
חשיפות למניות, נטו ^(ד)				
-	-	-	1,209	-
מרווחי ריבית שמשויכים לניהול פיננסי				
-	-	-	2,558	354
סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית, לפי בסיס צבירה				
-	-	-	230	-
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב				
-	-	-	312	-
שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד				
-	-	-	(4)	73
הכנסות אחרות שאינן מריבית				
-	-	-	3,096	427
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית				

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

(ה) הכנסות ריבית נטו מפעילות למסחר בביאור 2 אינן כוללות יתרות בימגזריות בסך 6 מיליון ש"ח.

(ו) הכנסות מימון שאינן מריבית מפעילות למסחר בביאור 3 אינן כוללות עמלות והכנסות אחרות בסך 34 מיליון ש"ח ויתרות בימגזריות בסך 10 מיליון ש"ח וכוללות הכנסות שאינן מריבית בגין פעילות חו"ל בסך 21 מיליון ש"ח.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ניהול פיננסי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020				
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח				
34	1,058	5	(6)	1,091
9	367	-	-	376
הכנסות ריבית מחיצוניים				
הוצאות ריבית מחיצוניים				
הכנסות ריבית, נטו:				
25	691	5	(6)	715
22	479	2	(16)	487
47 ^(ה)	1,170	7	(22)	1,202
500 ^(ו)	227	326	74	1,127
סך הכנסות ריבית, נטו				
סך הכנסות שאינן מריבית				
547	1,397	333	52	2,329
-	(5)	-	(24)	(29)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
189	49	16	105	359
-	(43)	3	2	(38)
סך הוצאות (הכנסות) תפעוליות ואחרות				
358	1,396	314	(31)	2,037
136	538	131	(1)	804
222	858	183	(30)	1,233
-	-	(13)	-	(13)
222	858	170	(30)	1,220
-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק				
222	858	170	(30)	1,220
25,411	177,519	4,497	311	207,738
-	-	743	-	743
20,310	27,020	45	1	47,376
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
9,300	15,446	2,769	-	27,515
9,172	14,565	3,065	-	26,802
-	-	-	40,228	40,228
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית, נטו:				
488	(21)	-	-	-
28	(87)	-	-	-
(181)	638	-	-	-
45	-	-	-	-
-	632	-	-	-
380	1,162	-	-	-
-	-	-	-	-
-	329	-	-	-
-	(100)	-	-	-
167	6	-	-	-
547	1,397	-	-	-

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

(ה) הכנסות ריבית נטו מפעילות למסחר בביאור 2 אינן כוללות יתרות בינמגזריות בסך 22 מיליון ש"ח.

(ו) הכנסות מימון שאינן מריבית מפעילות למסחר בביאור 3 אינן כוללות עמלות והכנסות אחרות בסך 63 מיליון ש"ח ויתרות בינמגזריות בסך 20 מיליון ש"ח וכוללות הכנסות שאינן מריבית בגין פעילות חו"ל בסך 8 מיליון ש"ח.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ב. מידע על הפעילות לפי אזורים גיאוגרפיים^(א)

31 בדצמבר 2021						
סך הכל מאוחד	סך הכל מחוץ לישראל	אחר	רומניה	בריטניה	ארה"ב	ישראל
במיליוני ש"ח						
15,857	1,073	2	-	89	982	14,784
סך כל ההכנסות ^(ב)						
6,028	175	8	-	(46)	213	5,853
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק						
656,454	32,976	22	-	6,928	26,026	623,478
סך כל הנכסים						
31 בדצמבר 2020						
סך הכל מאוחד	סך הכל מחוץ לישראל	אחר	רומניה	בריטניה	ארה"ב	ישראל
במיליוני ש"ח						
13,089	1,097	1	-	68	1,028	11,992
סך כל ההכנסות ^(ב)						
2,102	(18)	3	-	(142)	121	2,120
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק						
556,035	29,191	23	-	5,684	23,484	526,844
סך כל הנכסים						
31 בדצמבר 2019						
סך הכל מאוחד	סך הכל מחוץ לישראל	אחר	רומניה	בריטניה	ארה"ב	ישראל
במיליוני ש"ח						
13,922	1,171	2	(2)	109	1,062	12,751
סך כל ההכנסות (הוצאות) ^(ב)						
3,522	162	11	(13)	(64)	228	3,360
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק						
468,781	29,858	26	-	6,058	23,774	438,923
סך כל הנכסים						

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.
(ב) הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה

א. כללי

מגזר פעילות על פי גישת הנהלה - מרכיב בתאגיד הבנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו. כמו כן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק ובהתאם להחלטת הנהלת הבנק והדירקטוריון.

קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

פעילות הבנק בארץ מנוהלת כדלקמן:

1. בנקאית - מתן שירותים בנקאיים ללקוחות הפרטיים והעסקים הקטנים. קו העסקים פועל במבנה של שלושה מערכים: פרטיים, עסקים קטנים ובנקאות פרטית. השרות והמוצרים מותאמים לכל מגזרי הלקוחות באופן דיפרנציאלי, על פי אופי פעילותם הבנקאית, מאפייניהם וצרכיהם.
 2. משכנתאות - מתן הלוואות המיועדות לרכישת דירת מגורים או הלוואות הניתנות במשכון דירת מגורים או נכס אחר.
 3. מסחרית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות בינוניות (Middle Market) ובעלי העניין של חברות אלו.
 4. עסקית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות גדולות ולחברות בינלאומיות במשק, בפעילותן בארץ ובעולם.
 5. נדל"ן - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לענף הבינוי והנדל"ן.
 6. שוקי הון - ניהול הנוסטרו של הבנק, ניהול נכסים והתייכויים וניהול השקעות נכסים פיננסיים.
 7. אחר - פעילויות שאינן נזקפות לקווי העסקים האחרים.
- תוצאות הפעילות נזקפות לקו העסקים שבו מתנהל חשבון הלקוח.
- הכנסות ריבית נטו - קו העסקים מזוכה בריבית המתקבלת מהלוואות שהעמיד, בניכוי עלות גיוס המקורות (מחיר מעבר). כמו כן, קו העסקים מזוכה במחיר מעבר בגין פיקדונות שגייס בניכוי הריבית ששולמה ללקוחות.
 - הכנסות שאינן מריבית (הכנסות מימון שאינן מריבית, עמלות והכנסות אחרות) - מיוחסות לקווי העסקים בהתאם לפעילות הלקוח.
 - הוצאות קווי העסקים - כוללות את ההוצאות הישירות של קווי העסקים, וכן מועמסות על קווי העסקים ואת הוצאות יחידות המטה הנותנות להם שירותים.
 - חלק מהותי מההכנסות מניהול נכסים והתייכויים נזקפות לקווי העסקים בהתאם לפעילות העסקית שלהם.
- תוצאות פעילות קווי העסקים, הן בצד המאזני והן בצד הרווח והפסד, נבחנות באופן שוטף על ידי הדירקטוריון והנהלה. בחינת התוצאות מבוצעת אל מול יעדים הנקבעים במסגרת תכנית עבודה שנתית ומול נתוני תקופה מקבילה אשתקד. כמו כן, מבוצעת בחינה של מגוון מדדים נוספים הנוגעים לפעילות קווי העסקים.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021											
											בנק
											אנשים פרטיים
											עסקים קטנים
											סך הכל בנקאית
											משכנתאות ^(א)
											מסחרית
											עסקית
											נדל"ן
											שוקי הון
											אחר והתאמות
											סך הכל
במיליוני ש"ח											
הכנסות ריבית, נטו:											
10,346	963	106	10	357	1,072	1,017	1,387	3,251	2,183	1,075	1,108
-	(16)	-	(2)	1,520	(137)	(312)	(20)	(1,893)	860	84	776
10,346	947	106	8	1,877	935	705	1,367	1,358	3,043	1,159	1,884
הכנסות ריבית, נטו											
הכנסות שאינן מריבית											
5,511	248	969 ^(ב)	333	1,009	326	241	468	18	1,899	460	1,439
15,857	1,195	1,075	341	2,886	1,261	946	1,835	1,376	4,942	1,619	3,323
סך כל ההכנסות											
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
(812)	(4)	13	(21)	31	(39)	(240)	(119)	(137)	(296)	(263)	(33)
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות											
7,428	761	206	825	420	134	277	731	322	3,752	982	2,770
רווח (הפסד) לפני מס											
9,241	438	856	(463)	2,435	1,166	909	1,223	1,191	1,486	900	586
הפרשה למס											
3,275	102	216	81	833	399	311	418	407	508	308	200
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק											
6,028	297	738	(544)	1,605	767	598	805	784	978	592	386
יתרות ליום 31 בדצמבר 2021											
342,879	23,497	1,006	5,532	15,749	43,665	41,417	51,408	104,525	56,080	25,745	30,335
537,269	24,953	-	3	142,050	13,395	33,621	86,466	-	236,781	51,329	185,452

(א) החל מה-1 בינואר 2022, הוקמה החטיבה למשכנתאות לצורך ריכוז כלל הפעילות של בנק לאומי בהעמדת משכנתאות והלוואות לדיור. בהתאם מוצגת פעילות החטיבה כמגזר נפרד מהפעילות של הבנקאית.

(ב) כולל הכנסות לאומי פרטנרס בע"מ בגין רווחים שמומשו וטרם מומשו בסך של כ-518 מיליון ש"ח ממניות איירונסורס וריטיילורס.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020												
חברות בנות בחו"ל		חברות בנות בארץ		בנק								
סך הכל	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	מסחרית (א)	מסחרית (א)	מסחרית (א)	מסחרית (א)	מסחרית (א)	מסחרית (א)	מסחרית (א)	מסחרית (א)	מסחרית (א)
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
8,723	938	128	-	510	834	880	1,118	2,047	2,268	1,142	1,126	מחיצוניים
-	(2)	7	-	287	(111)	(205)	103	(891)	812	38	774	בינמגזרי ^(ב)
8,723	936	135	-	797	723	675	1,221	1,156	3,080	1,180	1,900	הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית												
4,366	263	254	127	879	312	244	428	38	1,821	459	1,362	
13,089	1,199	389	127	1,676	1,035	919	1,649	1,194	4,901	1,639	3,262	סך כל ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי												
2,552	282	4	(33)	(18)	210	762	352	178	815	482	333	
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות												
7,046	778	190	871	382	125	227	667	245	3,561	951	2,610	
רווח (הפסד) לפני מס												
3,491	139	195	(711)	1,312	700	(70)	630	771	525	206	319	
הפרשה (הטבה) למס												
1,356	39	41	(45)	448	239	(24)	215	264	179	70	109	
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק												
2,102	80	139	(666)	866	461	(46)	415	507	346	136	210	
יתרות ליום 31 בדצמבר 2020												
295,341	21,842	790	5,339	8,700	31,559	39,389	44,626	91,313	51,783	24,253	27,530	אשראי לציבור, נטו
447,031	22,388	-	5	90,938	10,149	28,390	65,775	-	229,386	47,710	181,676	פיקדונות הציבור

(א) החל מה-1 בינואר 2022, הוקמה החטיבה למשכנתאות לצורך ריכוז כלל הפעילות של בנק לאומי בהעמדת משכנתאות והלוואות לדיור. בהתאם מוצגת פעילות החטיבה כמגזר נפרד מהפעילות של הבנקאית. על מנת להציג מידע בר השוואה בוצע סיווג מחדש למספרי ההשוואה.

(ב) החל מרבעון ראשון 2021 הוחלט על הקצאת חלק מהותי מפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות למרכזי הרווח השונים. על מנת להציג מידע בר השוואה בוצע סיווג מחדש למספרי ההשוואה.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019												
בנק		חברות בנות בח"ל	חברות בנות בארץ									
סך הכל	אחר	שוקי הון	נדל"ן	מסחרית מסכנתאות ^(א)	מסכנתאות ^(א)	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	במיליוני ש"ח			
הכנסות ריבית, נטו:												
8,841	1,047	81	1	522	821	888	972	2,311	2,198	1,271	927	מחיצוניים
-	(36)	10	3	5	(183)	(233)	333	(1,254)	1,355	70	1,285	בינמזרי ^(ב)
8,841	1,011	91	4	527	638	655	1,305	1,057	3,553	1,341	2,212	הכנסות ריבית, נטו
הכנסות שאינן מריבית												
5,081	279	323	420	1,100	338	235	452	60	1,874	493	1,381	סך כל ההכנסות
13,922	1,290	414	424	1,627	976	890	1,757	1,117	5,427	1,834	3,593	הוצאות (הכנסות) בנין הפסדי אשראי
609	58	7	(13)	(37)	71	(124)	80	7	560	329	231	סך כל ההוצאות והאחרות
7,908	825	204	1,059	396	133	350	721	278	3,942	1,097	2,845	רווח (הפסד) לפני מס
5,405	407	203	(622)	1,268	772	664	956	832	925	408	517	הוצאות (הכנסות) מס
1,830	71	47	(140)	434	264	227	327	284	316	139	177	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
3,522	298	139	(482)	836	508	437	629	548	609	269	340	
יתרות ליום 31 בדצמבר 2019												
282,478	22,966	958	5,760	8,358	26,387	37,696	40,661	85,390	54,302	25,110	29,192	אשראי לציבור, נטו
373,644	22,364	-	10	74,326	6,940	20,632	53,313	-	196,059	39,125	156,934	פיקדונות הציבור

- (א) החל מה-1 בינואר 2022, הוקמה החטיבה למשכנתאות לצורך ריכוז כלל הפעילות של בנק לאומי בהעמדת משכנתאות והלוואות לדיור. בהתאם מוצגת פעילות החטיבה כמגזר נפרד מהפעילות של הבנקאית. על מנת להציג מידע בר השוואה בוצע סיווג מחדש למספרי ההשוואה.
- (ב) החל מרבעון ראשון 2021 הוחלט על הקצאת חלק מהותי מפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות למרכזי הרווח השונים. על מנת להציג מידע בר השוואה בוצע סיווג מחדש למספרי ההשוואה.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
4,284	636	792	5,712	3	5,715	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(622)	(145)	(45)	(812)	-	(812)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(472)	(6)	(279)	(757)	-	(757)	מחיקות חשבונאיות
584	4	259	847	-	847	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
112	(2)	(20)	90	-	90	מחיקות חשבונאיות נטו
(9)	-	-	(9)	-	(9)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
3,765	489	727	4,981	3	4,984	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
453	-	16	469	-	469	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
2,590	467	657	3,714	2	3,716	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
2,105	175	271	2,551	1	2,552	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(816)	(6)	(383)	(1,205)	-	(1,205)	מחיקות חשבונאיות
429	-	247	676	-	676	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(387)	(6)	(136)	(529)	-	(529)	מחיקות חשבונאיות נטו
(24)	-	-	(24)	-	(24)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,284	636	792	5,712	3	5,715	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
402	-	20	422	-	422	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
2,700	479	634	3,813	3	3,816	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
454	22	134	610	(1)	609	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(967)	(29)	(385)	(1,381)	-	(1,381)	מחיקות חשבונאיות
439	-	275	714	-	714	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(528)	(29)	(110)	(667)	-	(667)	מחיקות חשבונאיות נטו
(16)	-	-	(16)	-	(16)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(20)	(5)	(1)	(26)	-	(26)	מימוש השקעה בחברת בת שאוחדה בעבר
2,590	467	657	3,714	2	3,716	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹
366	-	20	386	-	386	¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א) ועל החובות^(א) בגינם היא חושבה

31 בדצמבר 2021					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
172,551	-	914	173,465	15,554	189,019
שנבדקו על בסיס פרטני					
43,157	103,688	27,081	173,926	1,708	175,634
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
466 ^(א)	103,610	-	104,076	-	104,076
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
215,708	103,688	27,995	347,391	17,262	364,653
סך הכל חובות ^(א)					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
2,641	-	295	2,936	3	2,939
שנבדקו על בסיס פרטני					
671	489	416	1,576	-	1,576
שנבדקו על בסיס קבוצתי ²					
1	489 ^(ב)	-	490	-	490
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
3,312	489	711	4,512	3	4,515
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
703	5	234	942	- ^(ד)	942
מזה: בגין חובות פגומים					
31 בדצמבר 2020					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
143,317	24	786	144,127	10,879	155,006
שנבדקו על בסיס פרטני					
40,741	90,365	25,398	156,504	158	156,662
שנבדקו על בסיס קבוצתי ¹					
624 ^(א)	90,237	-	90,861	-	90,861
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
184,058	90,389	26,184	300,631	11,037	311,668
סך הכל חובות ^(א)					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
3,135 ^(ה)	1	228	3,364	3	3,367
שנבדקו על בסיס פרטני					
747 ^(ה)	635	544	1,926	-	1,926
שנבדקו על בסיס קבוצתי ²					
- ^(ד)	634 ^(ב)	-	634	-	634
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
3,882	636	772	5,290	3	5,293
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
911 ^(ה)	7	212	1,130	- ^(ד)	1,130
מזה: בגין חובות פגומים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 360 מיליון ש"ח (2020 - 460 מיליון ש"ח).

(ג) יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) יתרה נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.

(ה) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2021						
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)				
כפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	כפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים	
במיליוני ש"ח						
פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
57	6	41,225	81	81	41,063	בינוי ונדל"ן - בינוי ^(א)
34	36	34,917	210	85	34,622	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ^(א)
16	2	23,534	4	15	23,515	שרותים פיננסיים
103	36	80,523	1,097	1,222	78,204	מסחרי - אחר
210	80	180,199	1,392	1,403	177,404	סך הכל מסחרי
555	609	103,598	20	609 ^(א)	102,969	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
132	48	27,659	370	267	27,022	אנשים פרטיים - אחר
897	737	311,456	1,782	2,279	307,395	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	1,098	-	-	1,098	בנקים בישראל
-	-	205	-	-	205	ממשלת ישראל
897	737	312,759	1,782	2,279	308,698	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור-מסחרי						
178	7	14,413	208	333	13,872	בינוי ונדל"ן ^(א)
338	197	21,096	958	880	19,258	מסחרי - אחר
516	204	35,509	1,166	1,213	33,130	סך הכל מסחרי
-	-	426	1	-	425	אנשים פרטיים
516	204	35,935	1,167	1,213	33,555	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	15,224	-	-	15,224	בנקים בחו"ל
-	-	735	- ^(א)	-	735	ממשלות בחו"ל
516	204	51,894	1,167	1,213	49,514	סך הכל פעילות בחו"ל
1,413	941	347,391	2,949	3,492	340,950	סך הכל ציבור
-	-	16,322	-	-	16,322	סך הכל בנקים
-	-	940	-	-	940	סך הכל ממשלות
1,413	941	364,653	2,949	3,492	358,212	סך הכל

ראה הערות [בעמוד 256](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2020					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ^(ב)		
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)		פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
29	9	28,846	110	128	28,608
בינוי ונדל"ן - בינוי					
22	3	29,440	325	99	29,016
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
28	1	19,352	4	7	19,341
שרותים פיננסיים					
118	29	75,361	1,594	1,634	72,133
מסחרי - אחר					
197	42	152,999	2,033	1,868	149,098
סך הכל מסחרי					
512	720	90,228	26	722 ^(ו)	89,480
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
104	38	25,796	336	304	25,156
אנשים פרטיים - אחר					
813	800	269,023	2,395	2,894	263,734
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	1,631	-	-	1,631
בנקים בישראל					
-	-	9	-	-	9
ממשלת ישראל					
813	800	270,663	2,395	2,894	265,374
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
226	-	12,204	287	576	11,341
בינוי ונדל"ן					
187	14	18,855	1,312	1,137	16,406
מסחרי - אחר					
413	14	31,059	1,599	1,713	27,747
סך הכל מסחרי					
-	-	549	25	-	524
אנשים פרטיים					
413	14	31,608	1,624	1,713	28,271
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	8,774	-	-	8,774
בנקים בחו"ל					
-	-	623	15	-	608
ממשלות בחו"ל					
413	14	41,005	1,639	1,713	37,653
סך הכל פעילות בחו"ל					
1,226	814	300,631	4,019	4,607	292,005
סך הכל ציבור					
-	-	10,405	-	-	10,405
סך הכל בנקים					
-	-	632	15	-	617
סך הכל ממשלות					
1,226	814	311,668	4,034	4,607	303,027
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 256](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

הערות:

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים. למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדויר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדויר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה [ביאור 2.2.30](#) להלן.
- (ד) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (ה) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 562 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 472 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (ו) כולל יתרת הלוואות לדויר בסך 67 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2020 - 78 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פירעונה.
- (ז) 3.3% מהאשראי לנכסים מנייתן באמצעות מערך בינוי ונדל"ן בבנק הינו בשיעור LTV העולים על 85%.
- (ח) יתרת החובות הלא פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר, נכון ליום 31 בדצמבר 2021, בסך של 737 מיליון ש"ח הינם אשראי שנתן הבנק, מתוכו 128 מיליון ש"ח הינו בגין הלוואות שאינן לדויר ו-609 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדויר, כאשר מתוכן סך של 177 מיליון ש"ח הינו בפיגור של עד 149 יום, 129 מיליון ש"ח הינו בפיגור של 150-249 יום והיתרה הינה בגין חוב בפיגור של 250 ימים או יותר.
- (ט) יתרה נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל.

חוב המוערך על בסיס פרטני מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 60 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים, יחזור שוב להיות מטופל כחוב לא מבצע ותבוצע בגינו מחיקה חשבונאית. לגבי הלוואות לדויר למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

יצוין כי לאור הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 וכחלק מהמאמצים לסייע ללווים בקשיים הנובעים מאירוע הקורונה, הסדרי חוב עד ליום 31 בדצמבר 2021 שבמסגרתם שונו תנאי החוב ובפרט נדחו מועדי התשלום המקוריים, לא הובאו בחשבון בקביעת סטטוס הפיגור או סיווג החוב.

לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה [ביאור 5.1.2020 בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2020](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א)

2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2021					
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
בינוי ונדל"ן - בינוי	67	25	14	81	330
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	149	14	61	210	930
שרותים פיננסיים	3	-	1	4	397
מסחרי - אחר	875	332	222	1,097	2,684
סך הכל מסחרי	1,094	371	298	1,392	4,341
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	20	20	20
אנשים פרטיים - אחר	368	234	2	370	885
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,462	605	320	1,782	5,246
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
בינוי ונדל"ן	208	96	-	208	302
מסחרי - אחר	957	236	1	958	1,025
סך הכל מסחרי	1,165	332	1	1,166	1,327
אנשים פרטיים	-	-	1	1	1
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,165	332	2	1,167	1,328
ממשלות בחו"ל	- ^(ד)	- ^(ד)	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	1,165	332	2	1,167	1,328
סך הכל ציבור	2,627	937	322	2,949	6,574
סך הכל ממשלות	-	-	-	-	-
סך הכל	2,627	937	322	2,949	6,574
<u>מזה:</u>					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	2,126	775	259	2,385	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	2,087	645	182	2,269	

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) יתרת חוב רשומה.
 (ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
 (ד) יתרה נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2020				
	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ג) חובות פגומים	יתרת ^(ג) חובות פגומים
	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת הפרשה פרטנית ^(ג)
	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
בינוי ונדל"ן - בינוי	357	110	14	47
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,086	325	21	195
שרותים פיננסיים	403	4	1	1
מסחרי - אחר	3,431	1,594	428	1,107
סך הכל מסחרי	5,277	2,033	464	1,350
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	26	26	-	-
אנשים פרטיים - אחר	834	336	212	334
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	6,137	2,395	676	1,684
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
בינוי ונדל"ן	358	287	94 ^(ה)	287
מסחרי - אחר	1,357	1,312	353 ^(ה)	1,267
סך הכל מסחרי	1,715	1,599	447	1,554
אנשים פרטיים	25	25	1	24
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	1,740	1,624	448	1,578
ממשלות בחו"ל	15	15	- ^(ד)	15
סך הכל פעילות בחו"ל	1,755	1,639	448	1,593
סך הכל ציבור	7,877	4,019	1,124	3,262
סך הכל ממשלות	15	15	-	15
סך הכל	7,892	4,034	1,124	3,277
מזה:				
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	3,269	594	947	2,675
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	2,641	493	589	2,148

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) יתרת חוב רשומה.
 (ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
 (ד) יתרה נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.
 (ה) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2020			2021		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
-	1	103	1	2	83
1	4	242	1	1	265
-	-	5	-	-	5
2	8	1,284	1	9	1,362
3	13	1,634	3	12	1,715
-	-	9	-	-	21
-	5	317	-	7	353
3	18	1,960	3	19	2,089
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
-	-	313	-	-	236
2	40	511	3	4	977
2	40	824	3	4	1,213
-	-	29	-	-	1
2	40	853	3	4	1,214
-	-	11	-	-	6
2	40	864	3	4	1,220
5	58	2,813	6	23	3,303
-	-	11	-	-	6
5	58 ^(ד)	2,824	6	23 ^(ד)	3,309

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 488 מיליון ש"ח (2020 - 410 מיליון ש"ח).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים
במיליוני ש"ח		
<u>פעילות לווים בישראל</u>		
<u>ציבור-מסחרי</u>		
-	1	140
3	5	305
-	-	7
5	10	1,152
8	16	1,604
-	2	317
8	18	1,921
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>		
<u>ציבור-מסחרי</u>		
-	3	153
5	5	380
5	8	533
-	-	9
5	8	542
13	26 ^(ד)	2,463

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 402 מיליון ש"ח.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2020				2021			
צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)
סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)
במיליוני ש"ח							
<u>פעילות לווים בישראל</u>							
<u>ציבור-מסחרי</u>							
87	14	1	72	45	16	1	28
בינוי ונדל"ן - בינוי							
259	67	-	192	167	9	1	157
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן							
2	1	-	1	3	1	-	2
שרותים פיננסיים							
895	325	8	562	883	156	6	721
מסחרי - אחר							
1,243	407	9	827	1,098	182	8	908
סך הכל מסחרי							
317	126	4	187	351	161	5	185
אנשים פרטיים - אחר							
1,560	533	13	1,014	1,449	343	13	1,093
סך הכל ציבור - פעילות בישראל							
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>							
<u>ציבור-מסחרי</u>							
17	-	-	17	7	-	-	7
בינוי ונדל"ן							
1,064	4	-	1,060	813	-	-	813
מסחרי - אחר							
1,081	4	-	1,077	820	-	-	820
סך הכל מסחרי							
1,081	4	-	1,077	820	-	-	820
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל							
2,641	537	13	2,091	2,269	343	13	1,913
סך הכל ציבור							

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) צובר הכנסות ריבית.
 (ג) נכלל בחובות פגומים.

הערה: לא היו התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, אשר במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי ליום 31 בדצמבר 2021 (ליום 31 בדצמבר 2020 - 20 מיליון ש"ח).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2020			2021		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
73	74	348	33	34	181
בינוי ונדל"ן - בינוי					
158	158	104	26	27	40
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	1	12	2	2	23
שרותים פיננסיים					
847	851	2,067	543	546	1,082
מסחרי - אחר					
1,079	1,084	2,531	604	609	1,326
סך הכל מסחרי					
214	217	6,092	240	243	4,779
אנשים פרטיים - אחר					
1,293	1,301	8,623	844	852	6,105
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
61	61	2	-	-	-
בינוי ונדל"ן					
1,039	1,039	8	10	10	1
מסחרי - אחר					
1,100	1,100	10	10	10	1
סך הכל מסחרי					
1,100	1,100	10	10	10	1
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
2,393	2,401	8,633	854	862	6,106
סך הכל ציבור					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
במיליוני ש"ח		
<u>פעילות לווים בישראל</u>		
<u>ציבור-מסחרי</u>		
344	41	40
בינוי ונדל"ן - בינוי		
89	26	26
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
22	2	2
שרותים פיננסיים		
1,690	234	230
מסחרי - אחר		
2,145	303	298
סך הכל מסחרי		
5,317	171	168
אנשים פרטיים - אחר		
7,462	474	466
סך הכל ציבור - פעילות בישראל		
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>		
<u>ציבור-מסחרי</u>		
2	12	12
בינוי ונדל"ן		
2	12	12
סך הכל מסחרי		
2	12	12
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל		
7,464	486	478
סך הכל ציבור		

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

2. ארגונים מחדש שכשלו^(ב)

31 בדצמבר					
2019		2020		2021	
יתרת חוב רשומה ^(ג)	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ג)	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ג)	מספר חוזים
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
22	176	15	144	12	121
בינוי ונדל"ן - בינוי					
15	40	15	46	11	28
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
1	12	1	7	- ^(ד)	5
שרותים פיננסיים					
104	733	108	810	98	735
מסחרי - אחר					
142	961	139	1,007	121	889
סך הכל מסחרי					
58	1,888	54	1,850	66	2,035
אנשים פרטיים - אחר					
200	2,849	193	2,857	187	2,924
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
- ^(ד)	1	- ^(ד)	1	- ^(ד)	1
בינוי ונדל"ן					
- ^(ד)	1	-	-	-	-
מסחרי - אחר					
-	2	-	1	-	1
סך הכל מסחרי					
-	2	-	1	-	1
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל					
200	2,851	193	2,858	187	2,925
סך הכל ציבור					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (ג) יתרת החוב הרשומה לסוף הרבעון בו בוצע הכשל.
- (ד) יתרה נמוכה מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)^(ב), סוג החזר וסוג ריבית

31 בדצמבר 2021					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	¹ מזה: ריבית משתנה	¹ מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
1,815	40,492	1,500	64,176	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
1,911	24,946	753	39,506	מעל 60%	
-	5	-	6		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,726	65,443	2,253	103,688		סך הכל

31 בדצמבר 2020					
יתרת הלוואות לדיור					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	¹ מזה: ריבית משתנה	¹ מזה: בולט ובלון	סך הכל ¹		
במיליוני ש"ח					
^(א) 1,612	36,610	1,525	58,016	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
^(א) 1,615	20,923	611	32,366	מעל 60%	
-	4	-	7		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,227	57,537	2,136	90,389		סך הכל

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת. מידי רבעון נבדקת ההפרשה הקבוצתית המינימאלית בשיעור של 0.35% כנדרש בהוראות בנק ישראל מול ההפרשה בשיעור של 0.75% הנדרשת על אשראי בעל LTV הגבוה מ-60%. יש לציין כי ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הנדרשת על פי LTV.
 (ג) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
 ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2021				
סיכון אשראי חוץ מאזני ^{(א)(ב)}	אשראי ^(א)	מספר לווים ^(ג)	תקרת האשראי	
במיליוני ש"ח			אשראי ללווה באלפי ש"ח	
			טד	מ
1,641	749	534,417	10	0
1,936	1,156	204,036	20	10
3,082	2,702	195,324	40	20
3,835	6,236	176,150	80	40
2,689	10,981	124,682	150	80
2,376	17,511	95,023	300	150
2,234	27,302	68,648	600	300
3,959	49,977	63,235	1,200	600
3,157	28,218	21,057	2,000	1,200
2,782	17,821	7,643	4,000	2,000
2,799	12,816	2,729	8,000	4,000
5,474	23,104	2,224	20,000	8,000
6,087	23,944	1,045	40,000	20,000
23,691	61,987	1,025	200,000	40,000
14,549	23,840	139	400,000	200,000
15,066	18,003	62	800,000	400,000
9,088	9,227	18	1,200,000	800,000
2,862	6,642	7	1,600,000	1,200,000
3,318	1,693	3	2,000,000	1,600,000
5,657	5,553	5	2,400,000	2,000,000
4,538	3,312	3	2,800,000	2,400,000
3,638	2,295	2	3,131,858	2,800,000
124,458	355,069	1,497,477		סך הכל

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה (המשך)

31 בדצמבר 2020				
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(א,ב)	אשראי ^(ג)	מספר לווים ^(ג)	תקרת האשראי	
במיליוני ש"ח			אשראי ללווה באלפי ש"ח	
			מ	ד
1,315	554	468,323	10	0
1,772	976	176,894	20	10
3,437	2,484	196,016	40	20
5,656	6,109	203,842	80	40
5,127	10,863	145,800	150	80
3,856	17,058	100,369	300	150
3,095	26,617	69,205	600	300
4,471	45,179	58,671	1,200	600
3,027	22,735	17,302	2,000	1,200
2,620	14,528	6,345	4,000	2,000
2,789	11,519	2,556	8,000	4,000
4,892	20,547	1,984	20,000	8,000
5,927	21,205	937	40,000	20,000
20,585	55,753	903	200,000	40,000
10,044	19,705	108	400,000	200,000
10,763	11,184	44	800,000	400,000
7,264	8,462	17	1,200,000	800,000
4,993	1,966	5	1,600,000	1,200,000
3,309	5,047	5	2,000,000	1,600,000
2,743	1,641	2	2,400,000	2,000,000
2,419	2,717	2	2,670,975	2,400,000
110,104	306,849	1,449,330		סך הכל

(א) לפני השפעת הפרשות להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים. באשראי מאזני בתוספת שווי הוגן של מכשירים נגזרים בסך 7,678 מיליון ש"ח.

(ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(ג) מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

הערות:

החל במדרגת אשראי של 8,000 אלפי ש"ח נערך המיון בשיטת איחוד ספציפי, לגבי יתר הלווים הוצג האשראי באיחוד שכבות.

הגדרת "לווה" וכן הגדרת "חבות", לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני הינן בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים".

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31 בדצמבר			
2020		2021	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)
במיליוני ש"ח			
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה - עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:			
3	1,070	3	1,640
אשראי תעודות			
68	5,254	83	6,048
ערביות להבטחת אשראי			
18	20,141	29	28,061
ערביות לרוכשי דירות			
172	17,171	148	19,086
ערביות והתחייבויות אחרות ^(ב)			
15	15,670	7	8,001
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו			
28	12,841	27	13,643
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו			
98	32,567	152	43,332
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן			
20	20,460	20	18,579
התחייבויות להוצאת ערביות			
-	3,083	-	2,912
מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים שלא נוצלו			
-	7,175	-	8,397
אישור עקרוני לשמירת שיעור ריבית ^(ג)			

(א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעוף בסך 498 מיליון ש"ח (ב-31 בדצמבר 2020 סך של 421 מיליון ש"ח).

(ג) התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת ניהול בנק תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיור.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ה. ערבויות לפי מועד פירעון

ליום 31 בדצמבר 2021					
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה	
במיליוני ש"ח					
6,048	522	174	1,848	3,504	ערבויות להבטחת אשראי
28,061	-	-	28,061	-	ערבויות לרוכשי דירות
19,086	1,427	1,544	6,197	9,918	ערבויות והתחייבויות אחרות
53,195	1,949	1,718	36,106	13,422	סך הכל ערבויות
ליום 31 בדצמבר 2020					
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה	
במיליוני ש"ח					
5,254	286	153	1,225	3,590	ערבויות להבטחת אשראי
20,141	-	-	20,141	-	ערבויות לרוכשי דירות
17,171	1,087	957	4,929	10,198	ערבויות והתחייבויות אחרות
42,566	1,373	1,110	26,295	13,788	סך הכל ערבויות

נתוני הביטחונות שלהלן משקפים ביטחונות שהבנק קיבל ספציפית כנגד ערבויות: יתרת המזומנים אשר זמינים לבנק במטרה לפצות על הפסדים שמומשו תחת ערבויות אלה ושיפויים הסתכמו לסך של כ-304 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 - 347 מיליון ש"ח). כמו כן, ניירות ערך ונכסים סחירים אחרים, המוחזקים כביטחונות, הסתכמו לסך של כ-9 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2020 - 11 מיליון ש"ח).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

סיכון אשראי לציבור שנמכר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר									
2020					2021				
יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר	סך הכל רווח (הפסד) אשר	סיכון אשראי מזה: בגין	סיכון אשראי מזה: בגין	סיכון אשראי מזה: בגין	יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר	סך הכל רווח (הפסד) אשר	סיכון אשראי מזה: בגין	סיכון אשראי מזה: בגין	סיכון אשראי מזה: בגין
		אשראי	חוץ מאזני	אשראי			אשראי	חוץ מאזני ^(א)	אשראי
		שנמכר	שנמכר	שנמכר			שנמכר	שנמכר	שנמכר
במיליוני ש"ח									
1,268	-	-	175	-	769	-	-	-	217
סך הכל מסחרי									
898	-	-	-	-	755	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר									
2,166	-	-	175	-	1,524	-	-	-	217
סך הכל סיכון אשראי לציבור									

סיכון אשראי לציבור שנרכש

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2020			2021		
מזה: סיכון אשראי	סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	מזה: סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי
אשראי	חוץ מאזני	אשראי	אשראי	חוץ מאזני	אשראי
שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר	שנמכר
		בתקופה	בעייתי	שנרכש	בתקופה
במיליוני ש"ח					
-	-	8,957	-	20	11,926
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
-	-	61	-	-	110
אנשים פרטיים - אחר					
-	-	9,018	-	20	12,036
סך הכל סיכון אשראי לציבור					

(א) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ז. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

31 בדצמבר 2021					
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ^(א)			
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק	
סיכון אשראי	חלקו של הבנק	סיכון אשראי	חלקם של אחרים	סיכון אשראי	חלקו של הבנק
חוץ מאזני ^(ב)	אשראי לציבור	חוץ מאזני ^(ב)	אשראי לציבור	חוץ מאזני ^(ב)	אשראי לציבור
במיליוני ש"ח					
1,391	19,040	4,919	8,153	3,162	4,434
סך הכל מסחרי					
-	56	128	2,096	128	2,082
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
-	244	-	1	-	1
אנשים פרטיים - אחר					
1,391	19,340	5,047	10,250	3,290	6,517
סך הכל סיכון אשראי לציבור					

31 בדצמבר 2020					
עסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים		עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ^(א)			
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים		חלקו של הבנק	
סיכון אשראי	חלקו של הבנק	סיכון אשראי	חלקם של אחרים	סיכון אשראי	חלקו של הבנק
חוץ מאזני ^(ב)	אשראי לציבור	חוץ מאזני ^(ב)	אשראי לציבור	חוץ מאזני ^(ב)	אשראי לציבור
במיליוני ש"ח					
1,281	17,859	4,743	8,513	2,464	4,280
סך הכל מסחרי					
-	91	166	2,522	166	2,505
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
-	289	-	1	-	1
אנשים פרטיים - אחר					
1,281	18,239	4,909	11,036	2,630	6,786
סך הכל סיכון אשראי לציבור					

(א) לרבות אם התאגיד הבנקאי נותן שירות מהותי בעסקת הסינדיקציה.
 (ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2021							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי		
		במטבעות אחרים	באירו	בדולרים של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
במיליוני ש"ח							
נכסים							
197,402	1,148	4,078	886	14,955	-	176,335	מזומנים ופיקדונות בבנקים
86,927	4,359	5,408	2,612	49,865	5,729	18,954	ניירות ערך
2,447	-	-	16	832	-	1,599	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
342,879	1,780	6,458	2,863	35,832	48,052	247,894	אשראי לציבור, נטו ^(ג)
940	-	-	267	468	196	9	אשראי לממשלה
1,113	1,113	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
2,720	2,720	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
14,027	5,964	126	63	3,169	162	4,543	נכסים בגין מכשירים נגזרים
14	14	-	-	-	-	-	מוניטין
7,985	1,043	30	13	787	5	6,107	נכסים אחרים
656,454	18,141	16,100	6,720	105,908	54,144	455,441	סך כל הנכסים
התחייבויות							
537,269	2,936	5,690	9,843	147,260	10,650	360,890	פיקדונות הציבור
25,370	5	106	1,376	5,556	-	18,327	פיקדונות מבנקים
300	-	-	8	69	-	223	פיקדונות הממשלה
2,282	-	-	-	1,258	-	1,024	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
15,428	-	-	-	2,364	10,187	2,877	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
15,551	5,950	241	92	2,449	456	6,363	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,202	407	116	51	707	12,385	4,536	התחייבויות אחרות
614,402	9,298	6,153	11,370	159,663	33,678	394,240	סך כל ההתחייבויות
42,052	8,843	9,947	(4,650)	(53,755)	20,466	61,201	הפרש^(ד)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	(126)	(10,422)	4,988	51,145	(4,190)	(41,395)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	(98)	(109)	(448)	(135)	-	790	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(369)	(13)	(11)	1,410	-	(1,017)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
42,052	8,250	(597)	(121)	(1,335)	16,276	19,579	סך הכל כללי
-	(156)	(172)	(517)	422	-	423	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	(933)	42	41	954	-	(104)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 4,512 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2020						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
		במטבעות אחרים	באירו	בדולרים של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
136,194	848	1,999	1,457	5,416	-	126,474
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
92,297	4,396	5,141	3,895	42,965	5,194	30,706
ניירות ערך						
3,019	-	880	1	1,554	-	584
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
295,341	924	5,403	3,377	31,124	43,202	211,311
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
632	-	-	10	613	-	9
אשראי לממשלה						
795	795	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,932	2,932	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
15,252	4,957	464	807	3,004	12	6,008
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
15	15	-	-	-	-	-
מוניטין						
9,558	1,179	39	1	916	4	7,419
נכסים אחרים						
556,035	16,046	13,926	9,548	85,592	48,412	382,511
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
447,031	1,676	5,668	9,256	108,671	10,925	310,835
פיקדונות הציבור						
15,143	113	71	642	3,710	-	10,607
פיקדונות מבנקים						
208	-	-	9	84	-	115
פיקדונות הממשלה						
605	-	-	-	251	-	354
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
16,303	-	-	-	2,445	9,244	4,614
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
17,315	4,908	892	1,159	3,172	178	7,006
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
21,335	347	166	20	787	12,269	7,746
התחייבויות אחרות						
517,940	7,044	6,797	11,086	119,120	32,616	341,277
סך כל ההתחייבויות						
38,095	9,002	7,129	(1,538)	(33,528)	15,796	41,234
הפרש^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	482	(7,990)	1,052	32,704	(701)	(25,547)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	65	236	(959)	-	658
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	12	19	102	(44)	-	(89)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
38,095	9,496	(777)	(148)	(1,827)	15,095	16,256
סך הכל כללי						
-	-	84	252	(1,109)	-	773
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	238	(82)	419	181	-	(756)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 5,290 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון^(א)

31 בדצמבר 2021				
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים				
מט"ל	מט"ל	מט"ל	מט"ל	
שנה	שלושה חודשים	עד שלושה חודשים ^(ב)	עד דרישה ועד חודש ^(ג)	
עד שנתיים	עד שנה ^(ד)	עד חודשים ^(ה)	עד חודש ^(ו)	
במיליוני ש"ח				
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח):				
36,010	45,352	25,849	232,189	נכסים ¹
18,150	30,044	25,245	318,715	התחייבויות ²
17,860	15,308	604	(86,526)	הפרש
32,249	42,267	24,833	52,763	מזה: אשראי לציבור ¹
3,992	27,074	23,232	312,345	מזה: פיקדונות הציבור ²
(1,596)	(17,332)	(2,060)	(24,938)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
24	(156)	(191)	53	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
16,288	(2,180)	(1,647)	(111,411)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
מטבע חוץ^(א)				
11,047	27,162	9,547	40,222	נכסים ¹
1,818	16,865	18,445	127,389	התחייבויות ²
9,229	10,297	(8,898)	(87,167)	הפרש
5,010	7,690	4,104	14,511	מזה: אשראי לציבור ¹
1,165	13,305	15,561	117,585	מזה: פיקדונות הציבור ²
8,303	11,159	(8,261)	(73,735)	מזה: הפרש בדולר
3,255	3,329	1,248	(4,530)	מזה: הפרש בגין פעילות חוץ
1,596	17,332	2,060	24,938	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
(24)	156	191	(53)	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
10,801	27,785	(6,647)	(62,282)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
סך הכל				
47,057	72,514	35,396	272,411	נכסים ¹
19,968	46,909	43,690	446,104	התחייבויות ²
27,089	25,605	(8,294)	(173,693)	הפרש ^(ה)
37,259	49,957	28,937	67,274	מזה: אשראי לציבור ¹
5,157	40,379	38,793	429,930	מזה: פיקדונות הציבור ²

- (א) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.
- (ב) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 458 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.
- (ג) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (ד) כפי שנכללה **בביאור 31**, לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
- (ה) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (ו) אשראי בתנאי חו"ד, שסווג בהתאם לתקופת המסגרת, הינו בסך 10.9 מיליארד ש"ח. אשראי בחריגה בסך 0.9 מיליארד ש"ח, סווג ללא מועד פירעון.
- (ז) אין הפרש זה משקף בהכרח חשיפה בריבית ו/או במאזני הצמדה.

הערה: סך הכל התחייבויות ממוריאליות שכנגדן ניתן אשראי לטווח קצר בבנק הינו 6.7 מיליארד ש"ח.

יתרה מאזנית ⁽⁷⁾									
שיעור תשואה חוזי ^(ה)	סך הכל	ללא תקופת פירעון ^(ב)	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעל עשר עד עשרים שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים	מעל שנתיים עד שלוש שנים
באחוזים									
2.92	509,730	2,796	557,227	19,979	58,876	61,118	20,344	27,747	29,763
2.01	428,011	1,761	433,668	6,799	7,626	6,939	2,284	6,228	11,638
	81,719	1,035	123,559	13,180	51,250	54,179	18,060	21,519	18,125
3.20	295,945	1,315	342,248	16,702	54,197	54,298	16,880	21,654	26,405
0.67	371,574	-	372,120	-	597	1,464	597	1,275	1,544
	(45,698)	-	(45,707)	-	(308)	156	557	(644)	458
	(268)	-	(270)	-	-	-	-	-	-
	35,753	1,035	77,582	13,180	50,942	54,335	18,617	20,875	18,583
1.62	134,547	1,469	140,511	7,933	7,651	16,364	6,079	5,403	9,103
0.52	183,043	6	183,654	57	107	10,339	7,454	642	538
	(48,496)	1,463	(43,143)	7,876	7,544	6,025	(1,375)	4,761	8,565
2.23	45,154	1,464	45,587	423	204	3,439	3,446	2,433	4,327
0.14	162,759	-	162,848	-	9	9,905	4,912	318	88
	(43,950)	1,262	(35,969)	7,797	6,817	4,614	(2,665)	4,011	5,991
	6,202	68	6,514	2,740	1,802	(5,402)	(1,531)	2,267	3,336
	45,698	-	45,707	-	308	(156)	(557)	644	(458)
	268	-	270	-	-	-	-	-	-
	(2,530)	1,463	2,834	7,876	7,852	5,869	(1,932)	5,405	8,107
2.65	644,277	4,265	697,738	27,912	66,527	77,482	26,423	33,150	38,866
1.56	611,054	1,767	617,322	6,856	7,733	17,278	9,738	6,870	12,176
	33,223	2,498	80,416	21,056	58,794	60,204	16,685	26,280	26,690
3.07	341,099	2,779	387,835	17,125	54,401	57,737	20,326	24,087	30,732
0.51	534,333	-	534,968	-	606	11,369	5,509	1,593	1,632

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון^(א) (המשך)

31 בדצמבר 2020			
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עד דרישה ועד חודש ⁽¹⁾	עד שלושה חודשים עד שנה ⁽¹⁾	עד שלושה חודשים ⁽¹⁾	מעל שנה עד שנתיים
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח):			
175,498	23,167	39,140	36,393
נכסים ¹			
275,933	27,503	24,362	8,858
התחייבויות ² ^(ה)			
(100,435)	(4,336)	14,778	27,535
הפרש			
47,075	20,419	32,250	30,916
מזה: אשראי לציבור ¹			
266,578	23,162	21,357	6,954
מזה: פיקדונות הציבור ²			
(8,324)	(3,844)	(13,271)	(1,068)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)			
(300)	193	688	131
אופציות (במונחי נכס הבסיס)			
(109,059)	(7,987)	2,195	26,598
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים			
מטבע חוץ^(ג)			
22,882	10,733	27,219	13,076
נכסים ¹			
100,749	13,187	16,954	2,108
התחייבויות ²			
(77,867)	(2,454)	10,265	10,968
הפרש			
10,859	4,585	8,428	5,208
מזה: אשראי לציבור ¹			
94,555	10,211	12,909	1,085
מזה: פיקדונות הציבור ²			
(71,155)	(5,170)	6,288	9,533
מזה: הפרש בדולר			
(11,096)	1,407	4,009	3,595
מזה: הפרש בגין פעילות חוץ			
8,324	3,844	13,271	1,068
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)			
300	(193)	(688)	(131)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)			
(69,243)	1,197	22,848	11,905
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים			
סך הכל			
198,380	33,900	66,359	49,469
נכסים ¹			
376,682	40,690	41,316	10,966
התחייבויות ²			
(178,302)	(6,790)	25,043	38,503
הפרש ^(ה)			
57,934	25,004	40,678	36,124
מזה: אשראי לציבור ¹			
361,133	33,373	34,266	8,039
מזה: פיקדונות הציבור ²			

(א) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנתרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.

(ב) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 774 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(ג) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(ד) כפי שנכללה **בביאור 31**, לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(ה) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

(ו) אשראי בתנאי חח"ד, שסווג בהתאם לתקופת המסגרת, הינו בסך 8.7 מיליארד ש"ח. אשראי בחריגה בסך 0.8 מיליארד ש"ח, סווג ללא מועד פירעון.

(ז) אין הפרש זה משקף בהכרח חשיפה בריבית ו/או במאזני הצמדה.

(ח) סווג מחדש.

הערה: סך הכל התחייבויות ממוראליות שכנגדן ניתן אשראי לטווח קצר בכנק הינו 6.0 מיליארד ש"ח.

יתרה מאזנית ⁽¹⁾									
שיעור תשואה חוזי ⁽²⁾	יתרה מאזנית ⁽¹⁾			מעל עשר שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים	מעל שנתיים עד שלוש שנים	
	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	עד עשרים שנים	עד עשר שנים	עד ארבע שנים	עד שלוש שנים	סך הכל
באחוזים									
3.02	432,080	2,783	474,381	17,668	49,571	55,439	19,753	24,057	33,695
1.39	375,661	1,828	381,352	7,928	8,087	5,006	2,952	5,378	15,345
	56,419	955	93,029	9,740	41,484	50,433	16,801	18,679	18,350
3.39	254,511	1,221	296,204	13,643	46,195	46,870	14,930	19,469	24,437
1.78	321,790	-	323,129	-	683	1,200	757	1,031	1,407
	(25,805)	-	(25,567)	-	(286)	955	(812)	275	808
	713	-	713	-	-	-	-	-	1
	31,327	955	68,175	9,740	41,198	51,388	15,989	18,954	19,159
2.42	112,866	1,242	122,868	6,859	6,719	16,524	4,711	5,485	8,660
2.04	140,143	59	144,046	80	157	8,139	505	644	1,523
	(27,277)	1,183	(21,178)	6,779	6,562	8,385	4,206	4,841	7,137
3.70	39,906	1,229	41,089	352	220	3,258	2,076	2,504	3,599
1.32	123,565	-	124,288	-	-	4,795	-	15	718
	(33,231)	909	(27,679)	6,639	5,989	7,180	3,366	4,037	5,614
	4,604	53	6,340	1,822	799	(595)	2,046	1,845	2,508
	25,805	-	25,567	-	286	(955)	812	(275)	(808)
	(713)	-	(713)	-	-	-	-	-	(1)
	(2,185)	1,183	3,676	6,779	6,848	7,430	5,018	4,566	6,328
2.90	544,946	4,025	597,249	24,527	56,290	71,963	24,464	29,542	42,355
1.57	515,804	1,887	525,398	8,008	8,244	13,145	3,457	6,022	16,868
	29,142	2,138	71,851	16,519	48,046	58,818	21,007	23,520	25,487
3.43	294,417	2,450	337,293	13,995	46,415	50,128	17,006	21,973	28,036
1.66	445,355	-	447,417	-	683	5,995	757	1,046	2,125

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים על פי הנחיות המפקח על הבנקים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן במקרים אלה נאמד על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומן העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה ביום הדיווח. אומדן של השווי ההוגן מחושב באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון שהוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. בהנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים עשויים להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הקבוצה כעסק ח'. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. עיקרי השיטות וההנחות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

נכסים פיננסיים:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי מוינה למספר קטגוריות בהתאם למגזר הפעילות וכן לדרוג האשראי של הלווים. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית) לפי בסיסי ההצמדה השונים. תקבולים אלה הונו בשיעורי ריבית המשקפים את רמת הסיכון והמרווח הממוצע הגלומים באשראי באותה קטגוריה ואת תקופת האשראי.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש, הוערך בהתאם לערך במאזן.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ריבית אלה משקפים את שיעורי הריבית הגבוהים ביותר המשמשים את הקבוצה בעסקאות במועד הדיווח באותו מגזר.

שווי הוגן של יתרות עו"ש שסווגו כחובות פגומים חושב בהתאם לאומדן המח"מ שלהם ולפי שיעורי הריבית המירביים הנהוגים בבנק.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות בבנקים ואשראי לממשלות - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם בוצעו עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך - ניירות ערך סחירים לפי שווי שוק. ניירות ערך שאינם סחירים, מניית לפי עלות ואגרות חוב לפי מודל המביא בחשבון את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים והמביאים בחשבון גם את ההסתברות לכשל וערך השוק.

התחייבויות פיננסיות:

פיקדונות הציבור - יתרת הפיקדונות מוינה למספר קטגוריות בהתאם למגזרי הפעילות, בסיסי ההצמדה ותקופות ההפקדה. בכל קטגוריה חושב התזרים של התשלומים העתידיים (קרן וריבית). תשלומים אלה הונו בשיעורי ריבית המשקפים את שיעור הריבית הממוצע בו הקבוצה מגייסת פיקדונות דומים מאותה קטגוריה לתקופה שנותרה עד לפירעון. חשבונות עבור ושכ (עו"ש) ופיקדונות ללא זמן פירעון-היתרה במאזן נחשבת כאומדן של השווי ההוגן.

פיקדונות מבנקים ופיקדונות ממשלות- השווי ההוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי אומדן שיעורי הריבית שבהם הקבוצה עשויה לגייס פיקדונות דומים במועד הדיווח.

אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים - לפי שווי שוק או בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הקבוצה מגייסת פיקדונות דומים, או יכולה להנפיק כתבי התחייבות דומים ביום הדיווח.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

נכסים והתחייבויות פיננסיים אחרים:

מכשירים פיננסיים נגזרים:

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

31 בדצמבר 2021					
	שווי הוגן			יתרה	
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	במאזן	סך הכל
					במיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בכנקים	197,407	1,214	9,986	186,207	197,402
ניירות ערך ^(ב)	87,293	5,613	34,343	47,337	86,927
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	2,447	-	-	2,447	2,447
אשראי לציבור, נטו	343,140	328,614	-	14,526	342,879
אשראי לממשלות	978	968	10	-	940
נכסים בגין מכשירים נגזרים	14,027	2,055	9,299	2,673	14,027
נכסים פיננסיים אחרים	822	797	-	25	822
סך כל הנכסים הפיננסיים	646,114	339,261	53,638	253,215	645,444 ^(ג)
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	534,913	105,358	413,534	16,021	537,269
פיקדונות מבנקים	25,277	17,052	4,308	3,917	25,370
פיקדונות מממשלות	286	98	188	-	300
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	2,282	-	-	2,282	2,282
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	16,464	824	-	15,640	15,428
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	15,551	381	12,498	2,672	15,551
התחייבויות פיננסיות אחרות	2,781	1,334	987	460	2,781
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	597,554	125,047	431,515	40,992	598,981 ^(ג)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	324	324	-	-	324
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים נטו ^(ד)	12,125	12,125	-	-	12,125

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 12](#).

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 157,223 מיליון ש"ח ובסך 389,669 מיליון ש"ח. בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 333-333](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בנטו ומתחשבת בנכסי התכנית המנהלים כנגדה.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2020					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	במיליוני ש"ח
	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)		
נכסים פיננסיים					
136,230	1,538 ^(ה)	5,019 ^(ה)	129,673 ^(ה)	136,194	מזומנים ופיקדונות בכנקים
92,953	4,187	38,510	50,256	92,297	ניירות ערך ^(ב)
3,019	-	-	3,019	3,019	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
296,216	288,157 ^(ה)	- ^(ה)	8,059 ^(ה)	295,341	אשראי לציבור, נטו
613	589	24	-	632	אשראי לממשלות
15,252	1,767	10,841	2,644	15,252	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,950	1,912	-	38	1,950	נכסים פיננסיים אחרים
546,233	298,150	54,394	193,689	544,685 ^(ג)	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
446,761	105,087 ^(ה)	332,024 ^(ה)	9,650 ^(ה)	447,031	פיקדונות הציבור
15,076	8,929	3,535 ^(ה)	2,612 ^(ה)	15,143	פיקדונות מבנקים
216	122	94	-	208	פיקדונות מממשלות
605	-	-	605	605	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
17,035	802	-	16,233	16,303	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים
17,315	239	14,445	2,631	17,315	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,746	1,217	4,272	257	5,746	התחייבויות פיננסיות אחרות
502,754	116,396	354,370	31,988	502,351 ^(ג)	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
301	301	-	-	301	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
12,221	12,221	-	-	12,221	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים נטו ^(ד)

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 12](#).

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 144,975 מיליון ש"ח ובסך 309,860 מיליון ש"ח. בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 333-333](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בנטו ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

(ה) סווג מחדש.

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2021			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל שווי הוגן
מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	משמעותיים (רמה 3)	
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
18,888	4,747	31	23,666
אגרות חוב ממשלת ישראל			
19,715	6,797	-	26,512
אגרות חוב ממשלות זרות			
54	-	-	54
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
-	8,270	32	8,302
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
-	3,382	3,793	7,175
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
418	167	-	585
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	5,133	3	5,136
אגרות חוב אחרות זרים			
39,075	28,496	3,859	71,430
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות נאמנות שאינן למסחר:			
2,601	-	-	2,601
מניות וקרנות נאמנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למסחר:			
2,591	-	-	2,591
אגרות חוב ממשלת ישראל			
288	-	-	288
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
-	27	-	27
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
-	31	11	42
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
106	-	-	106
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	53	-	53
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
15	-	-	15
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
3,000	111	11	3,122
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	92	146	238
חוזי שקל - מדד			
42	2,707	124	2,873
חוזי ריבית			
1	3,899	728	4,628
חוזי מטבע - חוץ			
2,077	2,523	803	5,403
חוזי מניות			
16	78	254	348
חוזי סחורות ואחרים			
537	-	-	537
פעילות בשוק המעוף			
2,673	9,299	2,055	14,027
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
8,203	-	-	8,203
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
2,447	-	-	2,447
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
25	-	-	25
אחר			
10,675	-	-	10,675
סך הכל אחרים			
58,024	37,906	5,925	101,855
סך כל הנכסים			

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2021			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל שווי הוגן
מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	משמעותיים אחרים (רמה 2)	משמעותיים (רמה 3)	
במיליוני ש"ח			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
-	257	90	347
חוזי שקל - מדד			
52	2,942	-	2,994
חוזי ריבית			
-	5,650	284	5,934
חוזי מטבע - חוץ			
2,074	3,321	7	5,402
חוזי מניות			
9	328	-	337
חוזי סחורות ואחרים			
537	-	-	537
פעילות בשוק המעוף			
2,672	12,498	381	15,551
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
8,176	6	-	8,182
פיקדונות הציבור			
2,282	-	-	2,282
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
460	-	-	460
אחרים			
10,918	6	-	10,924
סך הכל אחרים			
13,590	12,504	381	26,475
סך כל התחייבויות			

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2020			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
29,809	4,979	33	34,821
אגרות חוב ממשלת ישראל			
11,046	8,847	-	19,893
אגרות חוב ממשלות זרות			
-	69	-	69
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
-	8,861	-	8,861
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
-	4,440	2,556	6,996
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
105	115	-	220
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	6,059	8	6,067
אגרות חוב אחרות זרים			
40,960	33,370	2,597	76,927
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה			
מניות וקרנות זמינות למכירה:			
2,769	-	-	2,769
מניות וקרנות נאמנות			
ניירות ערך למסחר:			
3,144	-	-	3,144
אגרות חוב ממשלת ישראל			
223	-	-	223
אגרות חוב ממשלות זרות			
323	-	-	323
אגרות חוב מוסדות פיננסיים בישראל			
-	98	-	98
אגרות חוב מוסדות פיננסיים זרים			
-	58	22	80
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
58	-	-	58
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	44	2	46
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
61	-	-	61
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
3,809	200	24	4,033
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	144	148	292
חוזי שקל - מדד			
14	4,448	439	4,901
חוזי ריבית			
-	3,553	1,158	4,711
חוזי מטבע - חוץ			
2,062	2,677	18	4,757
חוזי מניות			
149	19	4	172
חוזי סחורות ואחרים			
419	-	-	419
פעילות בשוק המעוף			
2,644	10,841	1,767	15,252
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
3,567	-	-	3,567
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
3,019	-	-	3,019
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
38	-	-	38
אחר			
6,624	-	-	6,624
סך הכל אחרים			
56,806	44,411	4,388	105,605
סך כל הנכסים			

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2020				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
במיליוני ש"ח				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
-	332	63	395	חוזי שקל - מדד
14	5,288	-	5,302	חוזי ריבית
-	6,145	176	6,321	חוזי מטבע - חוץ
2,050	2,657	-	4,707	חוזי מניות
148	23	-	171	חוזי סחורות ואחרים
419	-	-	419	פעילות בשוק המעוף
2,631	14,445	239	17,315	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:				
3,474	21	-	3,495	פיקדונות הציבור
605	-	-	605	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
257	-	-	257	אחרים
4,336	21	-	4,357	סך הכל אחרים
6,967	14,466	239	21,672	סך כל התחייבויות

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2021				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה
במיליוני ש"ח				
-	-	541	541	76
אשראי פגום שגבייתו מותנית בכיטחון				
-	-	541	541	76
סך הכל				

31 בדצמבר 2020				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה
במיליוני ש"ח				
-	-	737	737	(179)
אשראי פגום שגבייתו מותנית בכיטחון				
-	-	737	737	(179)
סך הכל				

ביאור 33ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021		העברות מרמה 3 ^(ג)		העברות אל רמה 3 ^(ג)		התאמות מתרגום דוחות כספיים		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:	
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2021	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2021	העברות מרמה 3 ^(ג)	העברות אל רמה 3 ^(ג)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	ברוח כולל אחר ^(ב)	בדוח רווח והפסד ^(א)	שווי הוגן לתחילת השנה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:	במיליוני ש"ח
נכסים											
אגרות חוב זמינות למכירה:											
2	31	-	-	-	-	-	-	(2)	33	-	ממשלת ישראל
-	32	-	31	-	-	-	-	1	-	-	מוסדות פיננסיים בחו"ל
(32)	3,793	-	1,076	-	(1,380)	(80)	1,539	(37)	119	2,556	MBS/ABS
-	3	(2)	-	-	(3)	-	-	-	-	8	אחרים בחו"ל
(30)	3,859	(2)	1,107	-	(1,383)	(80)	1,539	(37)	118	2,597	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
-	11	(4)	-	-	(8)	-	-	-	1	22	MBS/ABS
-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	-	2	אחרים בחו"ל
-	11	(6)	-	-	(8)	-	-	-	1	24	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
(6)	146	-	11	-	-	-	-	(13)	148	-	חוזי שקל - מדד
(309)	124	-	-	-	(209)	-	-	(106)	439	-	חוזי ריבית
499	728	-	-	-	-	-	1,160	(1,590)	1,158	-	חוזי מטבע - חוץ
789	803	-	-	-	-	-	-	-	785	18	חוזי מניות
254	254	-	-	-	-	-	-	-	250	4	חוזי סחורות ואחרים
1,227	2,055	-	11	-	(209)	-	1,160	(674)	1,767	-	סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,197	5,925	(8)	1,118	-	(1,600)	(80)	2,699	(37)	(555)	4,388	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
18	90	-	85	-	-	-	-	(58)	63	-	חוזי שקל - מדד
-	284	-	-	-	-	-	-	-	108	176	חוזי מטבע - חוץ
-	7	-	-	-	-	-	-	7	-	-	חוזים בגין מניות
18	381	-	85	-	-	-	-	7	50	239	סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18	381	-	85	-	-	-	-	7	50	239	סך כל ההתחייבויות

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ב) רווחים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (הפסד) כולל אחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 בדצמבר 2021, הסתכמה בסך (30) מיליון ש"ח.

(ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 33ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2020	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2020	העברות מרמה 3 ^(א)	התאמות מתרגום אל רמה 3 ^(א)	דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:	ברוח כולל אחר ^(ב)	בדוח רווח והפסד ^(א)	שווי הוגן לתחילת השנה	
במיליוני ש"ח											
נכסים											
אגרות חוב זמינות למכירה:											
	2	33	-	34	-	-	-	-	(1)	-	ממשלת ישראל
	-	-	(7)	-	-	7	-	-	-	-	מוסדות פיננסיים בחו"ל
	5	2,556	-	444	(565)	(70)	1,323	8	(39)	1,455	MBS/ABS
	-	8	-	9	-	-	-	-	(1)	-	אחרים בחו"ל
	7	2,597	(7)	487	(565)	(70)	1,330	8	(41)	1,455	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
	-	22	-	22	-	-	-	-	-	-	MBS/ABS
	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	אחרים בחו"ל
	-	24	-	24	-	-	-	-	-	-	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
	11	148	-	44	-	-	-	-	22	82	חוזי שקל - מדד
	(319)	439	-	-	(209)	-	-	-	(116)	764	חוזי ריבית
	878	1,158	-	-	-	-	901	-	(122)	379	חוזי מטבע - חוץ
	12	18	-	-	-	-	-	-	10	8	חוזי מניות
	4	4	-	-	-	-	-	-	-	4	חוזי סחורות ואחרים
	586	1,767	-	44	(209)	-	901	-	(206)	1,237	סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
	593	4,388	(7)	555	(774)	(70)	2,231	8	(247)	2,692	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
	-	63	-	56	-	-	-	-	(31)	38	חוזי שקל - מדד
	-	176	-	-	-	-	-	-	(81)	257	חוזי מטבע - חוץ
	-	239	-	56	-	-	-	-	(112)	295	סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
	-	-	-	-	-	-	-	-	(6)	6	סך כל אחרים
	-	239	-	56	-	-	-	-	(118)	301	סך כל התחייבויות

- (א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
- (ב) הפסדים שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (הפסד) כולל אחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 בדצמבר 2020, הסתכמה בסך 7 מיליון ש"ח.
- (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור T33 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

31 בדצמבר 2021				
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾				
bp 205 1.68% 25%	bp 205 1.68% 25%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	31
אגרות חוב ממשלת ישראל				
bp 433.8	bp 433.8	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	32
מוסדות פיננסיים בחו"ל				
bp 163 2.90% 20% 30%	bp 110-215 2%-3.8% 20% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	3,793
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)				
bp 158 1.45% 30%	bp 105-210 1.1%-1.8% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	3
אחרים בחו"ל				
ני"ע למסחר⁽¹⁾				
bp 163 2.90% 20% 30%	bp 110-215 2%-3.8% 20% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	11
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)				
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
1.38%	0.16%-2.60%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	138
חוזי ריבית שקל - מדד				
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	8
חוזי ריבית				
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	124
חוזי מטבע - חוץ				
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	728
חוזים בגין מניות				
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	803
חוזים בגין סחורות				
0.97%	^(*) 0.15%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	254
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
1.38%	0.16%-2.60%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	90
חוזי ריבית שקל - מדד				
1.38%	0.16%-2.60%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	284
חוזי מטבע - חוץ				
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי פגום שגבייתו מותנית				
השווי ההוגן של הביטחון				541

* בגין צד נגדי שכשל.
ראה הערות [בעמוד 289](#)

ביאור T33 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)
מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2020				
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾				
bp 205 1.68% 25%	bp 205 1.68% 25%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	33 אגרות חוב ממשלת ישראל
bp 163 2.90% 20% 30%	bp 110-215 2%-3.8% 20% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	2,556 אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
bp 158 1.45% 30%	bp 105-210 1.1%-1.8% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	8 אחרים בחו"ל
ני"ע למסחר⁽¹⁾				
bp 163 2.90% 20% 30%	bp 110-215 2%-3.8% 20% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	22 אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
bp 158 1.45% 30%	bp 105-210 1.1%-1.8% 30%	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	2 אחרים בחו"ל
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
0.12%	0%-0.24%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	90 חוזי ריבית שקל - מדד
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	58
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	439 חוזי ריבית
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	1,158 חוזי מטבע - חוץ
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	18 חוזים בגין מניות
1.54%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	4 חוזים בגין סחורות
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
0.12%	0%-0.24%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	63 חוזי ריבית שקל - מדד
0.12%	0%-0.24%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	176 חוזי מטבע - חוץ
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
				737 אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
השווי ההוגן של הביטחון				

* בגין צד נגדי שכשל
 ראה הערות [בעמוד 289](#)

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

1. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
2. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקאות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקאות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יגדל (יקטן).
3. נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל. הממוצע המשוקלל חושב על בסיס שווי הוגן יחסי של החשיפות.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו

השליטה בבנק

בנק ללא גרעין שליטה

החל מיום 24 במרס 2012 מוגדר הבנק, על פי הקבוע בדיון, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

א. יתרות

31 בדצמבר 2021			
בעלי עניין ^(טו)			
נושאי משרה ^(טז)		מחזיקי מניות-אחרים ^(טז)	
היתרה	יתרה	היתרה	יתרה
הגבוהה ביותר ^(טז)	ליום 31 בדצמבר	הגבוהה ביותר ^(טז)	ליום 31 בדצמבר
במיליוני ש"ח			
נכסים:			
-	-	-	-
פיקדונות בבנקים			
-	-	-	-
ניירות ערך ^(טז)			
6	6	17	13
אשראי לציבור			
-	-	-	-
הפרשה להפסדי אשראי			
6	6	17	13
אשראי לציבור, נטו			
-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות ^(טז)			
-	-	-	-
נכסים אחרים			
התחייבויות:			
15	9	219	93
פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
פיקדונות מבנקים			
-	-	-	-
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים			
-	-	-	-
התחייבויות אחרות			
2	2	4	4
סיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים^(טז)			

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 80ד(3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (ב) בהתאם לסעיף 80ד(4) בהוראות הדיווח לציבור, תאגידים שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לפי חוק ניירות ערך, מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים.
- (ג) בהתאם לסעיף 80ד(8) בהוראות הדיווח לציבור.
- (ד) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
- (ה) פירוט של סעיפים אלה כלול גם [בביאור 12 וביאור 15](#).
- (ו) ביום 31 בדצמבר 2021 החזקות בעלי עניין בהון הבנק הינם ב-358,972,708 ש"ח ערך נקוב ממניות הבנק (מזה נושאי משרה: 259,295 ש"ח ערך נקוב).
- (ז) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (ח) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 80ד בהוראת הדיווח לציבור.
- (ט) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 80ד(7) בהוראות הדיווח לציבור.
- (י) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 80ד(2) בהוראות הדיווח לציבור. "מחזיקי מניות אחרים" נכון ליום 31 בדצמבר 2021, כולל באמצעות גופים כבעלותם, הינם: הפניקס אחזקות בע"מ ואקסלנס השקעות בע"מ (החל מיום 28 באוגוסט 2019) ב-7.23% מהון המניות של הבנק, הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (החל מיום 12 במרס 2020) ב-6.26% מההון, מיטב דש השקעות בע"מ (החל מיום 4 ביוני 2020) ב-5.21% מההון, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (החל מיום 18 ביוני 2021) ב-5.97% מההון.

צדדים קשורים ⁽ⁿ⁾									
המוחזקים על ידי הבנק									
אחרים ^(א)									
					מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה				
היתרה		היתרה		היתרה		היתרה		היתרה	
ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31	ליום 31
הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה	הגבוהה
בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר	בדצמבר
(7)	(7)	(7)	(7)	(7)	(7)	(7)	(7)	(7)	(7)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
737	737	-	-	-	-	-	-	-	-
298	221	1,381	1,362	-	-	348	-	1,692	1,692
-	-	(120)	(95)	-	-	-	-	-	-
298	221	1,261	1,267	-	-	348	-	1,692	1,692
-	-	1,117	1,113	-	-	-	-	-	-
5	1	2	2	-	-	2	-	49	49
626	102	1,036	1,036	-	-	173	-	1,281	1,216
-	-	34	23	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
3	1	4	4	-	-	1	-	5	4
99	60	277	263	-	-	23	-	271	45

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאחדות שלו (המשך)

א. יתרות (המשך)

31 בדצמבר 2020			
בעלי עניין ^(טו)			
נושאי משרה ^(א)		מחזיקי מניות-אחרים ^(ב)	
יתרה	יתרה	יתרה	יתרה
הגבוהה	ליום 31	הגבוהה	ליום 31
בדצמבר	בדצמבר	ביותר ^(ד)	ביותר ^(ד)
במיליוני ש"ח			
נכסים:			
-	-	-	-
פיקדונות בבנקים			
-	-	-	-
ניירות ערך ^(ה)			
7	5	380	228
אשראי לציבור			
-	-	-	-
הפרשה להפסדי אשראי			
7	5	380	228
אשראי לציבור, נטו			
-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות ^(ה)			
-	-	7	5
נכסים אחרים			
התחייבויות:			
21	16	193	193
פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
פיקדונות מבנקים			
-	-	-	-
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים			
-	-	4	4
התחייבויות אחרות			
2	2	18	15
סיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים^(ו)			

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 80.ד.3 בהוראות הדיווח לציבור.
- (ב) בהתאם לסעיף 80.ד.4 בהוראות הדיווח לציבור, תאגידי שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לפי חוק ניירות ערך, מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים.
- (ג) בהתאם לסעיף 80.ד.8 בהוראות הדיווח לציבור.
- (ד) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
- (ה) פירוט של סעיפים אלה כלול גם [בביאור 12 וביאור 15](#).
- (ו) ביום 31 בדצמבר 2020 החזקות בעלי עניין בהון הבנק הינם ב-357,837,110 ש"ח, ערך נקוב ממניות הבנק (מזה נושאי משרה: 773,093 ש"ח ערך נקוב).
- (ז) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (ח) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 80.ד.8 בהוראות הדיווח לציבור.
- (ט) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 80.ד.7 בהוראות הדיווח לציבור.
- (י) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 80.ד.2 בהוראות הדיווח לציבור. "מחזיקי מניות אחרים" נכון ליום 31 בדצמבר 2020, כולל באמצעות גופים בבעלותם, הינם: אלטשולר שחם בע"מ (החל מיום 19 בדצמבר 2017) המחזיקה למיטב ידיעת הבנק ב-5.08% מההון המניות של הבנק, הפניקס אחזקות בע"מ ואקסלנס השקעות בע"מ (החל מיום 28 באוגוסט 2019) ב-7.32% מהון, הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (החל מיום 12 במרס 2020) ב-6.52% מההון, ומיטב דש השקעות בע"מ (החל מיום 4 ביוני 2020) ב-5.95% מההון.
- (יא) הוצג מחדש.

צדדים קשורים ^(ה)									
המוחזקים על ידי הבנק									
אחרים ^(ג)									
מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה									
אחרים ^(ב)		חברות בנות של אוחדו		חברות כלולות ^(ט)		יתרה ליום 31 בדצמבר		יתרה ליום 31 בדצמבר	
היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)	היתרה לגבוהה ביותר ^(ד)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
548	548	-	-	-	-	-	-	-	-
247 ^(א)	247 ^(א)	841	678	-	-	1	-	1,146	1,146
-	-	-	(50)	-	-	-	-	-	-
247	247	841	628	-	-	1	-	1,146	1,146
-	-	801	795	-	-	-	-	-	-
3	3	3	3	-	-	-	-	17	17
108	108	464	464	5	5	13	-	480	480
-	-	19	12	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	2	3	2	-	-	-	-	1	1
84	84	183	183	-	-	1	-	102	88

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)
ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021					
צדדים קשורים ^(א)			בעלי עניין ^(א)		
המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(א)					
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת ^(א)	חברות בנות (שלא אוחדו)	אחרים ^(ב)	נושאי משרה ^(א)	מחזיקי מניות אחרים ^(ח)	
במיליוני ש"ח					
23	20	-	(1)	-	1
הכנסות ריבית, נטו ^(ד)					
-	(95)	-	-	-	-
הפרשה להפסדי אשראי					
1	18	-	58	-	-
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית					
1	3	-	2	-	-
מזה: דמי ניהול ושירותים					
(41)	(16)	-	(2)	(64)	-
הוצאות תפעוליות ואחרות ^(ה)					
(17)	(73)	-	55	(64)	1
סך הכל					

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020					
צדדים קשורים ^(א)			בעלי עניין ^(א)		
המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(א)					
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת ^(א)	חברות בנות (שלא אוחדו)	אחרים ^(ב)	נושאי משרה ^(א)	מחזיקי מניות אחרים ^(ח)	
במיליוני ש"ח					
15 ^(ט)	21	-	23	-	8
הכנסות ריבית, נטו ^(ד)					
-	(50)	-	-	-	-
הפרשה להפסדי אשראי					
3	4	-	20	-	1
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית					
1	2	-	2	-	1
מזה: דמי ניהול ושירותים					
(47)	(18)	-	(14)	(65)	-
הוצאות תפעוליות ואחרות ^(ה)					
(29)	(43)	-	29	(65)	9
סך הכל					

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 80ד(3) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ב) בהתאם לסעיף 80ד(4) בהוראות הדיווח לציבור, תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (ג) בהתאם לסעיף 80ד(8) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ד) פירוט [בסעיף 7](#) להלן.
 (ה) פירוט [בסעיף 9](#) להלן.
 (ו) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 80ד בהוראות הדיווח לציבור.
 (ז) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 80ד(7) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ח) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 80ד(2) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ט) הוצג מחדש.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאחדות שלו (המשך)
ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
בעלי עניין ^(א)			צדדים קשורים ^(א)		
המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(א)					
מחזיקי מניות אחרים ^(ח)	נושאי משרה ^(א)	אחרים ^(ב)	חברות בנות (שלא אוחדו)	חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת ^(ז)	1
במיליוני ש"ח					
5	-	21	-	21	1
הכנסות ריבית, נטו ^(ד)					
-	-	-	-	-	-
הפרשה להפסדי אשראי					
-	-	-	-	-	2
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית					
-	-	1	-	2	1
מזה: דמי ניהול ושירותים					
(4)	(79)	(25)	-	(14)	(52)
הוצאות תפעוליות ואחרות ^(ה)					
1	(79)	(4)	-	10	(49)
סך הכל					

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 80ד(3) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ב) בהתאם לסעיף 80ד(4) בהוראות הדיווח לציבור, תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (ג) בהתאם לסעיף 80ד(8) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ד) פירוט [בסעיף ד](#) להלן.
 (ה) פירוט [בסעיף ג](#) להלן.
 (ו) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 80ד בהוראת הדיווח לציבור.
 (ז) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 80ד(7) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ח) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 80ד(2) בהוראות הדיווח לציבור.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאחדות שלו (המשך)

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021		2020		2019	
נושאי משרה					
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
48	23	51	20	65	20
7	11	7	11	8	12

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו^(א)

דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו^(א)

(א) לא כולל הוצאות מס ש"ח.

(ב) מזה: הטבות עובד לזמן קצר 35 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 13 מיליון ש"ח.

(2020 - הטבות עובד לזמן קצר 32 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 19 מיליון ש"ח, 2019 - הטבות עובד לזמן קצר 48 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 15 מיליון ש"ח).

(ג) בשנת 2021 הוצאות בגין תשלומים מבוססי מניות נמוכים מ-1 מיליון ש"ח (בשנת 2020 הוצאות בגין תשלומים מבוססי מניות נמוכים מ-1 מיליון ש"ח, בשנת 2019 הוצאות בגין תשלומים מבוססי מניות הינן בסך 1.7 מיליון ש"ח).

דירקטורים ונושאי משרה בבנק בוטחו על ידי הבנק במסגרת פוליטת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אחרים. פרמיית הביטוח הכוללת הסתכמה בסך אלפי ש"ח (2020 - 5,857 אלפי ש"ח, 2019 - 5,099 אלפי ש"ח).

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות הבנק וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2021		2020		2019	
מאחד	מזה: מחברות כלולות	מאחד	מזה: מחברות כלולות	מאחד	מזה: מחברות כלולות
במיליוני ש"ח					
53	20	68 ^(א)	22	48	21
(10)	-	(1)	(1)	-	-
43	20	67	21	48	21

(א) הוצג מחדש.

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאחדות שלו.

הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק

א. תמצית דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
10,069	9,028	10,582
הכנסות ריבית		
2,328	1,359	1,290
הוצאות ריבית		
7,741	7,669	9,292
הכנסות ריבית, נטו		
519	2,270	(819)
(הכנסות) הוצאות בגין הפסדי אשראי		
7,222	5,399	10,111
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		
הכנסות שאינן מריבית		
(x) 1,577	963	992
הכנסות מימון שאינן מריבית		
2,889	2,955	3,130
עמלות		
147	17	264
הכנסות אחרות		
4,613	3,935	4,386
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		
הוצאות תפעוליות ואחרות		
3,748	3,191	3,650
משכורות והוצאות נלוות		
1,338	1,351	1,325
אחזקה ופחת בניינים וציוד		
1,848	1,575	1,528
הוצאות אחרות		
6,934	6,117	6,503
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		
4,901	3,217	7,994
רווח לפני מיסים		
(x) 1,712	1,281	2,957
הפרשה למיסים על הרווח		
3,189	1,936	5,037
רווח לאחר מיסים		
(x) 333	166	991
חלק הבנק ברווחים, נטו של חברות מוחזקות לאחר מס		
3,522	2,102	6,028
רווח נקי		

(א) לצורכי הצגה בלבד רווח ממכירת לאומי קארד מיון מחלק הבנק ברווחים, נטו של חברות מוחזקות לאחר מס להכנסות מימון שאינן מריבית והפרשה למיסים על הרווח. למידע נוסף ראה [ביאור 36. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק (המשך)

ב. מאזן הבנק

31 בדצמבר		
2020	2021	
		במיליוני ש"ח
נכסים		
136,572	197,320	מזומנים ופיקדונות בבנקים
83,883	76,918	ניירות ערך
3,019	2,447	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
277,550	322,511	אשראי לציבור
(4,842)	(4,135)	הפרשה להפסדי אשראי
272,708	318,376	אשראי לציבור, נטו
632	940	אשראי לממשלות
10,817	11,658	השקעות בחברות מוחזקות
2,749	2,572	בניינים וציוד
15,086	13,946	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,322	6,815	נכסים אחרים
532,788	630,992	סך כל הנכסים
התחייבויות והון		
425,661	513,474	פיקדונות הציבור
15,077	25,399	פיקדונות מבנקים
193	299	פיקדונות מממשלות
354	2,046	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
16,303	15,428	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
17,156	15,455	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20,380	17,281	התחייבויות אחרות
495,124	589,382	סך כל ההתחייבויות
37,664	41,610	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
532,788	630,992	סך כל ההתחייבויות וההון

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק (המשך)

ג. דוח על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	2021
במיליוני ש"ח		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
3,522	2,102	6,028
רווח נקי לשנה		
התאמות:		
(123)	48	(990)
חלק הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות בניכוי דיבידנד שהתקבל		
516	597	634
פחת על בנינים וציוד (לרבות ירידת ערך)		
519	2,270	(819)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
(15)	-	-
רווח ממכירת תיקי אשראי		
(171)	(362)	(230)
רווחים, נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה		
(149)	(58)	19
(רווחים) הפסדים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר		
(73)	2	-
הפסדים (רווחים) ממכירת מניות של חברות מוחזקות		
(70)	7	(119)
הפסדים (רווחים) ממימוש בניינים וציוד - נטו		
2	33	-
הפרשה לירידת ערך אגרות חוב זמינות למכירה		
(110)	(167)	(79)
רווחים, נטו שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר		
2	-	-
הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות		
(577)	(700)	405
מיסים נדחים - נטו		
(94)	(975)	327
פיצויי פרישה ופנסיה - גידול (קיטון) בעודף העתודה על היעודה		
(157)	237	367
ריבית שהתקבלה (שטרם התקבלה) מעבר לריבית שנצברה בתקופה בגין אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב לפדיון		
(88)	(393)	(41)
הפרשי צבירה ושער בגין אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		
682	1,266	570
השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושוי מזומנים		
55	-	5
אחר, נטו		
שינוי נטו בכספים שוטפים:		
1,770	(4,189)	1,140
נכסים בגין מכשירים נגזרים		
3,315	(463)	894
ניירות ערך למסחר		
425	(642)	164
נכסים אחרים		
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
(756)	5,568	(1,394)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		
(2,182)	1,055	(3,143)
התחייבויות אחרות		
6,243	5,236	3,738
מזומנים נטו מפעילות שוטפת		

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק (המשך)

ג. דוח על תזרימי המזומנים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
3,816	(268)	(1,062)	שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
(9,464)	(16,376)	(45,087)	שינוי נטו באשראי לציבור
38	112	(308)	שינוי נטו באשראי לממשלה
(80)	(1,902)	572	שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(1,530)	(2,340)	(1,201)	רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
487	902	898	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(83,011)	(129,536)	(101,796)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
40,182	97,147	83,879	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
30,987	30,442	23,665	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(28)	(16)	(21)	רכישת מניות בחברות מוחזקות
98	9	1	תמורה ממימוש השקעה בחברות מוחזקות
(130)	973	-	קיטון (גידול), נטו בשטרי הון של חברות מוחזקות
656	-	217	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(899)	(554)	(517)	רכישת בניינים וציוד
107	6	179	תמורה ממימוש בניינים וציוד
157	135	(74)	קופה מרכזית לתשלום פיצויים
(18,614)	(21,266)	(40,655)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
726	8,962	10,322	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
12,767	70,605	87,884	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
(23)	9	106	שינוי נטו בפיקדונות מממשלה
(198)	231	1,692	שינוי נטו ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
3,152	4,986	2,262	תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(958)	(8,248)	(3,096)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(1,387)	(297)	(1,997)	דיבידנד ששולם לבעלי המניות
(700)	(250)	-	רכישה עצמית של מניות
13,379	75,998	97,173	מזומנים נטו מפעילות מימון
1,008	59,968	60,256	גידול (קיטון) במזומנים ושווי מזומנים
72,539	72,865	131,567	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(682)	(1,266)	(570)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
72,865	131,567	191,253	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק (המשך)

ג. דוח על תזרימי המזומנים (המשך)

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2019	2020	2021	
במיליוני ש"ח			
9,852	9,512	9,667	ריבית שהתקבלה
(3,106)	(2,356)	(1,371)	ריבית ששולמה
221	222	11	דיבידנדים שהתקבלו
(2,190)	(1,633)	(2,807)	מיסים על הכנסה ששולמו
9	221	74	מיסים על הכנסה שהתקבלו

ביאור 36 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

א. הסכם שירותי מחשוב ותפעול לבנק אגוד לישראל בע"מ

הבנק הגיע להסכמות עם בנק אגוד לישראל בע"מ בדבר הארכת תקופת ההתקשרות למתן שירותי מחשוב ותפעול ("ההסכם"), תוך שינוי חלק מתנאי ההתקשרות.

במסגרת זו סוכם, בין היתר, כי בכפוף ובהתאם לתנאים המפורטים בכתב התוספת להסכם ("התוספת"), יוארך תוקפו של ההסכם עד ליום 31 בדצמבר 2022.

היקף השירותים השוטפים ורמת השירות שיינתנו על ידי לאומי לפי התוספת יהיו כפי השירותים השוטפים ורמת השירות שניתנו לאגוד ביום 31 בדצמבר 2016, ולאומי יספק לאגוד את השירותים השוטפים בתקופת התוספת על פי עקרון ה-follow me. בנוסף בוצעה התאמה לתמורה המשולמת במסגרת ההסכם.

ב. השפעות התפשטות נגיף הקורונה

בשנת 2021 נמשכה מגיפת הקורונה כאשר לקראת סופה וביתר שאת בראשית שנת 2022, החל הגל החמישי של התחלואה המתאפיינת בהדבקה מהירה הגורמת לתחלואה רבה בקרב תושבי ישראל, כמו גם בעולם כולו. בנקים מרכזיים ברחבי העולם עדיין פועלים במגוון של כלים לצורך תמיכה בפעילות הכלכלית, אך בחלק מן המדינות חלו שינויים ומידת ההרחבה המוניטרית הולכת ופוחתת.

לקראת סוף שנת 2020 אושרו לשימוש חיסונים, בחלק ממדינות העולם המובילות מסתמן תהליך מוצלח יחסית של התחסנות, מה שפעל להפחתה של המגבלות. ביתר המדינות תהליך ההתחסנות איטי יחסית עד כה, ולכן מדינות אלו, בפרט מדינות הכלולות במניין השווקים המתעוררים, עדיין חשופות במידה רבה יחסית לסיכונים הכלכליים הנובעים ממגבלות הנובעות מהיקפי התחלואה.

ההכנסה מהפסדי אשראי בשנת 2021 הסתכמה בכ-812 מיליון ש"ח, הכנסות אלו הושפעו באופן מהותי מגביות, מהירידה במצב התחלואה, משיפור בפרמטרים המקרו כלכליים ומההתרחבות הכלכלית במשק בשנת 2021, מזה הכנסה בשיעור של כ-0.10% נרשמה בהפרשה הקבוצתית. השפעות הצעדים ותכניות הסיוע שאושרו בתחילת המשבר הולכות ומתפוגגות, והבנק לא צופה שתהיה להן השפעה שלילית משמעותית על סיכון האשראי, לאור הצטברות אינדיקציות חיוביות בקשר עם האוכלוסיות שנהנו מתכניות הסיוע הנ"ל הן בקרב משקי הבית והן בקרב הלוויים העסקיים כגון: שיעורם הגבוה של הלוויים שחזרו לשלם לאחר תקופת הדחיות, שיעורם הנמוך של הלוויים שנכנסו לפיגור מקרב אוכלוסיית הלוויים שחזרו לשלם, שיעורם הגבוה של לווים שהועמדה להם הלוואה בערבות מדינה שהחלו בהחזר האשראי, שיעור הלוויים הנמוך שנכנסו לפיגור מקרב אוכלוסייה זו וכיוצא באלה.

על מנת לשקף באופן נאות את השיפור בנתונים הכלכליים ב-2021 בהשוואה ל-2020, ועל רקע אופיו המתמשך של המשבר, הבנק המשיך לבחון במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2021 את הפרמטרים המרכזיים בתהליך ההפרשה וביצע את העדכונים שנמצאו מתאימים, תוך מתן משקל הן להתפתחויות שנסקרו לעיל והן להערכות לפיהן הסיכון לפגיעה חדשה נוספת בפעילות העסקית מההיבט האפידמיולוגי עדיין קיים, אך קטן ביחס לראשית האירוע, זאת הודות לאחוזי ההתחסנות הגבוהים באוכלוסייה, התווספות של תרופות לטיפול בתסמינים וצמצום התחלואה הקשה, ולהתאמת המשק לפעילות בתקופות של עלייה בתחלואה. שינויים נוספים בהערכות, באומדנים ובתחזיות של ההנהלה יכולים להשפיע על ההפרשה להפסדי אשראי.

הבנק ממשיך לבחון את הדרכים למתן סיוע ללקוחותיו שנקלעו למשבר זמני ואשר להערכת הבנק יצלחו את המשבר. במסגרת זו מחודדים באופן שוטף דגשים בהעמדת אשראי ומתבצע ניטור ומעקב שוטף אחר מוקדי סיכון וההתפתחויות בשוק, תוך היערכות והתאמת הפעילות.

ג. מכירת מניות ריטיילורס

ביום 13 במאי 2021 מימשה לאומי פרטנרס בע"מ אופציה שהוקצתה לה בד בבד עם השקעתה בחברת ריטיילורס בע"מ. לאומי פרטנרס מכרה את מניות המימוש בדרך של הצעת מכר בד בבד עם הנפקתה של ריטיילורס לציבור. במהלך הרבעון הרביעי של 2021 מכרה לאומי פרטנרס את יתרת החזקתה בריטיילורס. הרווח לפני מס שהבנק רשם בשנת 2021 בגין ההשקעה בריטיילורס הסתכם ל-313 מיליון ש"ח, מתוכו סך של 181 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של 2021.

ד. מכירת מניות איירונסורס

ביום 28 ביוני 2021 מכרה לאומי פרטנרס, 1,290,230 מניות של חברת איירונסורס בע"מ במסגרת מיזוג של איירונסורס עם חברת SPAC והפיכת איירונסורס לחברה נסחרת בבורסת ניו-יורק. ללאומי פרטנרס נשארה, לאחר השלמת המיזוג ומכירת המניות, האמורה לעיל, החזקה במניות איירונסורס בשיעור של כ-0.75%. על מניות אלו חלו הוראות חסימה חוזיות למשך 6 חודשים החלות על בעלי מניות של איירונסורס.

לאחר פקיעת החסימה, בדצמבר 2021 מכרה לאומי פרטנרס חלק מיתר המניות שהיא מחזיקה באירונסורס.

ביאור 36 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

הרווח לפני מס שהבנק רשם בשנת 2021 בגין המניות שנמכרו ובגין שערור המניות שנותרו הסתכם בכ-205 מיליון ש"ח, מתוכו הפסד בסך של כ-66 מיליון ש"ח ברבעון הרביעי של 2021.

ה. השקעה באורשי

ביום 28 ביוני 2021 התקשרה לאומי פרטנרס בע"מ עם חברת אורשי ג.ש בע"מ (להלן: "אורשי") ובעלי השליטה באורשי (להלן: "בעלי השליטה"), בהסכם לרכישת 20% ממניותיה של אורשי בתמורה לסך של כ-40 מיליון ש"ח (בדרך של הקצאה פרטית ושל רכישת מניות מבעלי השליטה).

עם חתימת הסכם ההשקעה קיבל הבנק, ללא תמורה, אופציה לרכישת 55% ממניותיה של אורשי, אשר תהיה ניתנת למימוש לאחר שלוש עד ארבע וחצי שנים ממועד השלמת ההשקעה, וזאת כנגד תמורה שתקבע לפי שווי חברה של 429 מיליון ש"ח או 525 מיליון ש"ח, בהתאם למועד המימוש ("האופציה הראשונה").

במועד מימוש האופציה הראשונה תעמוד לבנק אופציה נוספת לרכוש את יתרת מניותיהם של בעלי השליטה (25%), אשר תהיה ניתנת למימוש בכל עת במהלך 18 חודשים ממועד מימוש האופציה הראשונה כנגד תמורה הנגזרת משווי החברה בהתאם לנוסחה הקבועה בהסכם ("האופציה השנייה").

במקרה שהבנק לא יממש את האופציה השנייה, תעמוד לבעלי השליטה אופציה למכור לבנק את כל מניותיהם באורשי, כנגד תמורה בסך השווה ל-90% מתמורת מימוש האופציה השנייה. אופציה זו תהיה ניתנת למימוש במשך 180 ימים החל מסיום תקופת האופציה השנייה.

ביום 2 בדצמבר 2021 הושלמה העסקה נשוא הסכם ההשקעה, לאחר שהתקיימו כל התנאים המתלים להשלמתה.

ו. סיום סכסוך עבודה

ביום 1 באוגוסט 2021 נתקבלה בבנק הודעה על סכסוך עבודה שהוכרז, לבקשת ארגון העובדים בבנק, על ידי הסתדרות העובדים הכללית החדשה - הסתדרות המעו"ף, מכח חוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957. בהמשך לישוב העניינים נשאו ההכרזה הודיעה הסתדרות המעו"ף ביום 24 בפברואר 2022 על סיום הסכסוך.

ז. בנק לאומי ארה"ב - הסכם מיזוג

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley").

Valley הינה חברת החזקות בנקאית שמחזיקה ב-Valley National Bank ("Valley Bank"). Valley Bank הוקם בשנת 1927. עם השלמתה של העסקה, צפוי Valley Bank להפוך לאחד מ-29 הבנקים האמריקאיים הגדולים, שמניותיהם נסחרות בנאסד"ק.

עם השלמת העסקה וביצוע הליכי המיזוג, BLC תמוזג ל-Valley ו-BLUSA תמוזג ל-Valley Bank ("הסכם המיזוג").

התמורה בגין העסקה תשולם לבנק במניות Valley (90% מהתמורה) והיתרה במזומן. לאחר השלמת העסקה צפוי הבנק להחזיק בכ-14.2% מהון המניות של Valley וצפוי להיות בעל המניות הגדול ביותר ב-Valley, אך לא בעל שליטה.

עסקת המכירה תטופל כאיבוד שליטה ב-BLC. החל ממועד השלמת העסקה, הבנק צפוי לטפל בהשקעתו ב-Valley בשיטת השווי המאזני.

הרווח שצפוי לבנק מהשלמת העסקה הינו בין 750-650 מיליון ש"ח לאחר מס. הרווח הסופי ייקבע בהתאם למחיר המניה, ההון העצמי של BLC ושער החליפין בסמוך למועד ההשלמה.

השלמת העסקה צפויה להביא לשיפור של כ-0.5% ביחסי ההון של לאומי.

במקביל לחתימת הסכם המיזוג, נקשר הבנק בהסכם בעלי מניות עם Valley, במסגרתו סוכמו, בין היתר, התנאים הבאים:

- הבנק יהיה זכאי למנות 2 דירקטורים לדירקטוריון Valley (שישרתו גם בוועדות מרכזיות), ובנוסף גם משקיף לדירקטוריון Valley, וכן 2 דירקטורים לדירקטוריון Valley Bank. ירידה לרף החזקה של כ-12.5% ב-Valley תפחית את הזכאות של הבנק למינוי של נציג אחד בדירקטוריון של כל אחת מהחברות וירידה באחזקות של הבנק מתחת לכ-5% ב-Valley תבטל את הזכות של הבנק לנציגות בדירקטוריון שלהן.
- חסימה על מניות Valley שיחזיק הבנק לתקופה של 4 שנים, אשר תשתחרר באופן לינארי בשיעור של 25% בכל שנה.

ביאור 36 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

- המשך ביצוע עסקאות השתתפות ומתן מענה לצרכי לקוחות קבוצת לאומי שלהם פעילות בארצות הברית.
 - בנושאי תגמול, מינויים של דירקטורים ו-Shareholder proposal הצבעה של הבנק באסיפת בעלי המניות של Valley תהא לפי המלצת דירקטוריון Valley.
- ביום 6 בדצמבר 2021 נודע לבנק כי בעל מניות של Valley הגיש תובענה כנגד Valley, המנכ"ל והדירקטורים שלה בטענה, כי הנתבעים הפרו את חובות האמון והזהירות באשרם את העסקה, בהיבטים הנוגעים לאישור ושווי העסקה ולפיכך דורש מספר סעדים בהם שהיית כינוס האסיפה הכללית של Valley עד לאחר המשפט. BLC צורפה כנתבעת בהליך המשפטי.
- בחודש ינואר 2022, בעל המניות של Valley שהגיש את התובענה הגיש בקשה לבית המשפט בה הודיע על רצונו לחזור בו מהתביעה ולפיכך התביעה נדחתה.
- נכון למועד פרסום הדוח, כלל התנאים המתלים שנכללו בהסכם המיזוג ובהסכם בעלי המניות התקיימו. מועד השלמת העסקה צפוי להתבצע ב-1 באפריל 2022.

ה. העימות הצבאי בין רוסיה לאוקראינה

בסוף חודש פברואר 2022, פרצה מלחמה בין רוסיה לאוקראינה ובעת הנוכחית היא נמשכת. לאור הזמן הקצר שעבר מאז ועד למועד סגירת הדוחות ואי הוודאות הרבה הקיימת, מוקדם להעריך את מלוא ההשפעה השלילית של אירוע גיאופוליטי זה על המשק הישראלי. עם זאת, נראה שלאור מאפייני קשרי הסחר בין מדינות אלה לבין ישראל, הרי שההשפעה הישירה עשויה להיות ממוקדת בענפים בודדים, שיש להם תהליכי ייצור באוקראינה וברוסיה ו/או שיש להם לקוחות עיקריים במדינות אלו. ההשפעות העקיפות צפויות להיות העיקריות, זאת כתוצאה מתהליכים גלובליים, כמו פגיעה בצמיחה העולמית, לצד השפעות העלייה במחירי הסחורות המיובאות לישראל (לדוגמא, בתחום המזון) והעלייה החדה במחירי האנרגיה בעולם. מעבר לכך, אי הוודאות הגוברת המשפיעה לרעה על השווקים הפיננסיים בעולם ובישראל, משפיעה על שווי הנכסים וכפועל יוצא גם על מצבם של משקי בית ועסקים בישראל.

ט. התפתחויות בשווקים לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן חלו ירידות משמעותיות בשווקים, בין היתר, על רקע עליית הריבית והעימות הצבאי בין אוקראינה לרוסיה. במקביל, עליית הריבית הובילה לירידה בהתחייבויות הפנסיוניות. עיקר ההשפעה הינה על רווח כולל אחר.

י. בנק לאומי בריטניה ("BLUK")

ביום 8 במרס 2022 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת דירקטוריון BLUK ליישום מהלך, הכולל את החזרת הרישיון הבנקאי הרגולטורי של BLUK, כך שלאחר השלמת המהלך BLUK תהא חברה למתן אשראי. לשם כך, פעילותה של BLUK תמוזג לתוך LABL (להלן: "החברה הממוזגת"). החברה הממוזגת תעסוק במתן אשראי בעיקר בתחומים הנדל"ן, מלונאות ו-ABL, וזאת ללקוחות בבריטניה ובאירופה, לרבות לקוחות ישראלים הפועלים באזורים אלה. יישומו של המהלך מותנה, במספר תנאים ובהם: קבלת החלטה סופית על ידי דירקטוריון BLUK ודירקטוריון LABL, קבלת היתר מבנק ישראל, קבלת אישור הרגולטור באנגליה, וקיום דרישות הדין האנגלי לביצוע המהלך.

המהלך לא צפוי להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות של הבנק.